

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NÁZVY STROMŮ: NÁVRH VÍCEJAZYČNÉ TERMINOLOGICKÉ DATABÁZE

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Autor práce: Bc. Veronika Voláková

Studijní obor: Italský jazyk

Ročník: 2.

2019

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 14. 4. 2019

Bc. Veronika Voláková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za odborné vedení této diplomové práce. Děkuji za jeho cenné rady a připomínky, ochotu, vstřícné jednání a čas, který mi během tvorby práce věnoval.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá teorií a tvorbou terminologických databází, včetně vytvoření vícejazyčné databáze obsahující názvy stromů v latině, italštině a češtině.

V teoretické části práce jsou představeny nauky vztahující se k tématu práce, tedy lexikografie, terminografie a terminologie. Tato část zahrnuje i shrnutí vývoje těchto disciplín z historického hlediska a základní pojmy s nimi související, jako termín, nomenklatura, taxonomie apod. Kromě toho jsou zde v krátkosti představeny základní rozdíly terminografické a lexikografické práce a odlišnosti mezi terminologickým slovníkem a terminologickou databází.

Praktická část práce je shrnutím základních postupů při vytváření vícejazyčné terminologické databáze vytvořené v Microsoft Access 2016, která je přílohou této práce a obsahuje názvy stromů v latinském, českém a italském jazyce a doplňující informace k těmto názvům.

Klíčová slova: terminologická databáze, Access, terminologie, terminografie, lexikografie, termín, nomenklatura, taxonomie

Abstract

This diploma thesis deals with the topic of terminology databases, including the creation of a terminology database that incorporates names of trees in Latin, Italian and Czech language.

In the first part lexicography, terminography and terminology, disciplines related to the topic of the thesis, are presented. It includes also the summary of their historical development and introduces some basic notions associated with them, such as term, nomenclature, taxonomy, etc. Basic differences between terminography and lexicography and between terminological dictionaries and databases are briefly presented as well.

The practical part describes basic methods and procedures used while creating the terminology database in Microsoft Access 2016. The database is also enclosed with the thesis and contains names of trees in Latin, Czech and Italian and some additional information related to those names.

Key words: terminology database, Access, terminology, terminography, lexicography, term, nomenclature, taxonomy

Obsah

Úvod.....	8
1 Lexikografie.....	10
1.1 Definice.....	10
1.2 Historický vývoj.....	12
2 Terminologie.....	16
2.1 Terminologie jako věda.....	16
2.2 Terminologie jako soubor termínů.....	17
2.2.1 Termín.....	18
2.2.1.1 Definice.....	18
2.2.1.2 Tvorba.....	24
2.2.1.3 Charakteristiky.....	28
2.2.1.4 Normalizace termínů.....	33
2.2.2 Nomenklatura.....	34
2.2.2.1 Taxonomie.....	35
2.2.2.2 Binomická nomenklatura.....	36
2.2.2.3 Botanická nomenklatura.....	40
3 Terminografie.....	42
3.1 Definice.....	42
3.2 Historický vývoj.....	42
3.3 Srovnání lexikografie a terminografie.....	45
3.4 Terminologický slovník.....	47
3.5 Terminologická databáze.....	48
3.5.1 Slovník vs. databáze.....	49

4	Tvorba terminologické databáze.....	52
4.1	Tvorba výběrového souboru	53
4.2	Struktura databáze.....	54
4.2.1	Tabulka Čeledi.....	54
4.2.2	Tabulka Koncepty.....	55
4.2.3	Tabulky Termíny CS a Termíny IT	56
4.2.4	Termíny LA	62
4.2.5	Relace.....	63
4.2.6	Formuláře.....	63
4.3	Struktura použitých termínů.....	64
4.3.1	Čeština	65
4.3.2	Italština.....	66
	Závěr	67
	Riassunto.....	70
	Seznam použitých zdrojů.....	73
	Seznam tabulek	80
	Seznam příloh	81

Úvod

Terminologické databáze jsou v dnešní době nástrojem, jehož význam neustále roste. Představují totiž značné usnadnění a urychlení práce při zpracování odborného názvosloví, jejich prostřednictvím je možno rychle reagovat na případné změny v terminologii, umožňují vyhledávání či třídění jednotlivých termínů podle nejrůznějších kritérií, jsou rovněž důležitým pomocníkem při automatických překladech apod. Terminologické databáze jsou i hlavním tématem této diplomové práce.

Primárním výstupem práce bude totiž návrh konkrétní vícejazyčné databáze, která bude zpracovávat názvy stromů v českém, italském, latinském a anglickém jazyce. Jako vstupní data poslouží celkem 160 konceptů, ke kterým budou v databázi přiřazována pojmenování v jednotlivých jazycích.

Teoretická část práce bude tvořena třemi hlavními kapitolami, z nichž každá bude dále členěna na menší celky. V první kapitole se budu krátce zabývat lexikografií neboli slovníkářstvím, tedy naukou o teorii a tvorbě slovníků, její definicí a historickým vývojem. Ve druhé kapitole bude představena oblast terminologie, nejprve pojetí terminologie jako vědy a následně jako souboru termínů, a tedy součásti slovní zásoby. V rámci této kapitoly rovněž představím pojem termín jako takový, jeho definice a charakteristiky a způsob tvoření a ustalování v rámci slovní zásoby. Následovat bude krátké shrnutí základních institucí zabývajících se normalizací a kodifikací terminologie ve všech oblastech lidského vědění, primárně s cílem dosáhnout co největší srozumitelnosti v mezinárodní odborné komunikaci. Jako součást terminologie je většinou vnímána i nomenklatura, tedy soustava názvů jednotek, nejčastěji v přírodních vědách, která je vytvořena podle předem stanovených pravidel. Právě z důvodu úzkého vztahu mezi terminologií a nomenklaturou věnuji i tomuto tématu část druhé kapitoly. Kromě definování nomenklatury jako takové budou vysvětleny i pojmy taxonomie a binomická nomenklatura, a to včetně krátkého shrnutí zásad tvorby nomenklatury botanické a představení hlavních institucí, které na tuto tvorbu dohlíží. V poslední, třetí kapitole teoretické části práce bude definován pojem terminografie, tedy nauka o tvorbě terminologických slovníků a databází. Kromě základní definice se opět budu zabývat i historickým vývojem této vědy a také, jelikož tradičně se terminografie považuje za jednu z disciplín lexikografie, nastíním základní odlišnosti v práci lexikografické a terminografické. V rámci třetí kapitoly budou rovněž krátce představeny pojmy

terminologický slovník a terminologická databáze, a to včetně shrnutí hlavních rozdílů mezi nimi.

Praktická část diplomové práce bude obsažena v kapitole čtvrté, která bude, stejně jako kapitoly předchozí, také rozdělena do několika podkapitol. Jelikož navrhovaná databáze bude databáze relační, tzn. založená na různých typech vztahů, v úvodu čtvrté kapitoly tento pojem krátce představím. V další části popíšu způsob tvorby výběrového souboru dat, který je výchozím bodem návrhu celé databáze. Představím zejména zdroje jednotlivých konceptů a klíč, podle kterého jsem je řadila do finálního výběrového souboru. Poté bude následovat už samotný popis procesu navrhování databáze, konkrétně popíši strukturu databáze jako takové, tzn. jednotlivé tabulky, kterými bude tvořena, včetně zdrojů jejich dat a také relace mezi těmito tabulkami nadefinované. Ráda bych se ve čtvrté kapitole zabývala i strukturou jednotlivých termínů, tedy způsobem, jak jsou v jednotlivých jazycích tvořeny.

Návrh databáze bude vytvořen v programu sady Microsoft Office, a to v MS Access 2016 a její finální podoba bude přílohou této práce. Umožní tak v praxi pozorovat výsledky postupů návrhu databáze popsané ve čtvrté kapitole.

1 Lexikografie

1.1 Definice

Pojem lexikografie neboli slovníkářství je nejčastěji chápán jako oblast lingvistiky zabývající se teorií a tvorbou slovníků, která zároveň sleduje specifické požadavky jednotlivých druhů slovníků a volí vhodnou metodu a metodiku pro daný slovník.

Nejčastěji je lexikografie chápána jako aplikovaná oblast lexikologie.¹ Takto na ní nahlízejí například Jílek², Čermák a Blatná³, Pokorný⁴ či Grepl a Karlík⁵. K tomuto tradičnímu pojetí lexikografie jako lexikologické disciplíny nemají nicméně autoři jednotný postoj a některými autory je považována za samostatnou lingvistickou disciplínu. Například Čejka⁶ staví lexikologii a lexikografii na stejnou úroveň a nepředpokládá tedy mezi nimi žádné hierarchické vztahy. Jisté ale je, že lexikologie i lexikografie mají stejný předmět zkoumání, a tím je slovní zásoba daného jazyka. Lexikografie se nicméně více zaměřuje na co nejkompaktnější popis a výklad lexémů, a to ve všech lingvistických aspektech a v lingvistických i mimolingvistických vztazích.

Čermák a Blatná ve svém *Manuálu lexikografie*⁷ nejen obecně definují pojem lexikografie, ale zabývají se i jejími hlavními cíli a vymezují jí podřízené disciplíny. Za primární lexikografický cíl považují teorii a praktické vytvoření jednojazyčného výkladového slovníku. Jako podoblasti příslušející pod lexikografii jsou jimi v publikaci vymezeny:

- **frazeografie**, což je disciplína zabývající se shromažďováním a popisem frazémů a jejich zařazováním do frazeologických slovníků;

¹ Lexikologie je ve svém nejobecnějším významu chápána jako nauka o slovní zásobě určitého jazyka a jejím využití.

² JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty: studijní text pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. s 5. ISBN 80-244-1246-2.

³ ČERMÁK, František a Renata BLATNÁ, ed. *Manuál lexikografie*. Jinočany: H & H, 1995. *Linguistica* (H & H). s. 16. ISBN 80-85787-23-7.

⁴ POKORNÝ, Ludvík. *Úvod do české lexikologie*. 2. vyd. České Budějovice: Pedagogická fakulta, 1991. s. 94. ISBN 80-7040-050-1

⁵ GREPL, Miroslav, KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Zdenka RUSÍNOVÁ, ed. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd 2., opr. [i.e. 3. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. s. 65. ISBN 978-80-7106-980-5.

⁶ ČEJKA, Mirek. *Česká lexikologie a lexikografie*. Brno, 1992. s. 41.

⁷ ČERMÁK, František a Renata BLATNÁ, ed. *Manuál lexikografie*. Jinočany: H & H, 1995. *Linguistica* (H & H). s. 16. ISBN 80-85787-23-7.

- **terminografie** (více viz kapitola 3 Terminografie);
- **onomastická lexikografie**, která je subdisciplínou onomastiky i obecné lexikografie a zabývá se tvorbou onomastikonů, tedy slovníků vlastních jmen;
- **komputační lexikografie** (někdy nazývána také počítačová lexikografie, počítačová lexikologie a v případě, že využívá data z jazykových korpusů, také korpusová lexikologie), která se zabývá využitím moderních technologií při sestavování slovníků;
- **diachronní lexikografie**, která je dále rozdělena na:
 - a) **historickou lexikografii**, disciplínu zabývající se tvorbou slovníků, které zachycují slovní zásobu z doložených historických stádií;
 - b) **etymologickou lexikografii** vytvářející slovníky etymologické, které se snaží napomáhat rozvoji etymologie jako vědy a zároveň zachytit původ slov, zabývají se tedy obdobími, jejichž jazyk ještě není zachycen v písemných památkách;
- **překladová lexikografie**, disciplína vytvářející překladové (nejčastěji dvojjazyčné) slovníky, tedy slovníky, kde jsou k heslům v jednom jazyce přiřazována ekvivalentní hesla v jazyce druhém;
- **nářeční lexikografie** zpracovávající nářeční slovní zásobu do dialektologických (nářečních) slovníků, které slouží primárně ke vědeckým účelům, a to ke komplexnímu popisu konkrétního dialektu.

V rámci lexikografie se navíc běžně dělá další distinkce, a to mezi obecně-jazykovou a technickou lexikografií (*general-language lexicography/technical lexicography*¹). Rozdíl mezi těmito dvěma oblastmi spočívá v různorodosti jazyka, kterými se zabývají. Zatímco obecná lexikografie se soustředí na obecnou slovní zásobu, která není žádným způsobem specializovaná, technická lexikografie se zabývá popisem termínů z nejrůznějších oblastí lidského bádání, tedy specializovaným lexikem. Pojem technická lexikografie je někdy používán jako ekvivalent pojmu terminografie (více o jejich vzájemném vztahu viz kapitola 3.3 Srovnání lexikografie a terminografie).

¹ SVENSÉN, Bo. A handbook of lexicography: the theory and practice of dictionary-making. New York: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-88180-7. s. 3.

1.2 Historický vývoj

Zdeňka Hladká¹ uvádí, že počátky českého slovníkářství můžeme hledat již ve 13. století, přičemž prvotní snahy o vytváření slovníků byly pochopitelně motivovány primárně potřebou porozumět cizímu jazyku. Za předchůdce plnohodnotného slovníku lze v první řadě považovat glosy, které byly vpisovány do cizojazyčných (především latinských) textů a sloužily jako vysvětlivky či překlady jednotlivých slov. Takovéto glosy, datované právě do 13. století, lze najít například v latinském výkladovém slovníku *Mater verborum*.

Na ně následně navazovaly tzv. rostlináře, tedy glosy vycházející z latinských herbářů, a později mamotrekty, které se soustředily na výklad problematických či neobvyklých termínů z biblických textů. Jako další uvádí Zdeňka Hladká tzv. vokabuláře (obsahující latinsko-české dvojice slov) a nejrůznější příručky sloužící pro výuku latinského jazyka, mezi které patří sekvenciáře, hymnáře, poenitenciáře, roháče a synonymáře. Autorka ale zároveň zdůrazňuje, že tyto texty nelze považovat za plnohodnotné slovníky, a to především z toho důvodu, že postrádají typickou slovníkovou makrostrukturu a mikrostrukturu (tedy organizaci jednotlivých hesel). Ve středověku se nicméně postupně vyvinuly dva základní druhy slovníkové makrostruktury, a to nomenklátory a alfabetáře, přinášející celkový souhrn dobových znalostí. Nomenklátory jsou slovníky, které vždy uvádí pohromadě slova z jednoho oboru, přičemž tyto soubory slov jsou řazeny věcně, nikoli alfabetycky, jako je tomu v alfabetářích. V raném období českého slovníkářství nomenklátory nad alfabetáři převládaly, prvními známými nomenklátory byly tzv. Klaretovy slovníky, které jsou zároveň považovány za první produkty terminografie (a proto o nich podrobněji v kapitole 3.2 Historický vývoj). Ve zbytku 14. a v 15. století se slovníkářství i nadále soustřeďovalo především na výklad latinských slov či úryvků textu, snahy o vytvoření uceleného souboru slovní zásoby češtiny se datují až do století šestnáctého.

S vynálezem a následným rozšířením knihtisku byla postupně opuštěna tradice ručně psaných slovníků, v období humanismu se navíc změnil obecný přístup k lidskému vědění, které přestalo být vnímáno pouze z duchovního úhlu pohledu a došlo k jeho postupnému zesvětštění. Dalším důležitým milníkem v rozvoji nejen českého

¹ HLADKÁ, Zdeňka. *České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku*. Naše řeč, 2005, roč. 88, č. 3, s. 140-159. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7835>

slovníkářství bylo postupné oslabování výsadní pozice latiny jako jazyka inteligence a stále výraznější snahy o vytvoření a rozvoj národních jazyků, s čímž samozřejmě úzce souvisí snahy o zachycení takového jazyka prostřednictvím slovníků. V nich se rovněž poprvé, vedle samotného překladu daného výrazu, objevují i dodatečné lingvistické informace, což demonstruje kromě praktického také teoretický zájem o jazyk jako takový. Vrcholem těchto nových postupů jsou bezpochyby slovníky Daniela Adama z Veleslavína pocházející z konce 16. století¹. Jedná se o čtyři slovníky, které jsou považovány za opravdový začátek lexikografie v českých zemích, a to *Dictionarium linguae latinae*, *Nomenclator tribus linguis*, *Nomenclator quadrilinguis* a Veleslavínovo vrcholné dílo *Sylva quadrilinguis*, což byl česko-latinsko-řecko-německý alfabetycky řazený slovník o celkem 958 stranách.

Co se týká lexikografického vývoje v 17. století, Zdeňka Hladká připomíná zejména osobnost Jana Amose Komenského a jeho nakonec nezrealizované dílo *Thesaurus linguae Bohemicae*, které mělo ambice shrnout slovní zásobu češtiny v synchronním i diachronním pohledu, z dokončených lexikografických prací potom uvádí *Janua linguarum reserata* a *Orbis sensualium pictus*. Nicméně vzhledem k historickému vývoji po bitvě na Bílé hoře a s tím souvisejícím snahám o potlačení češtiny v tomto období významnější lexikografická díla nevznikala, případně se vyznačovala svým purismem a snahou „očistit“ češtinu od cizích vlivů vytvářením nepotřebných a často kostrbatých neologismů. Výjimkou je slovník Václava Jana Rosy *Thesaurus linguae Bohemicae*, který je sice rovněž poznamenán dobovou tradicí, nicméně je význačný zejména proto, že odsouvá latinu jako v té době dominantní jazyk opět o něco více do pozadí a klade větší důraz na češtinu.

Nejvýznamnějším obdobím pro vývoj české lexikografie bylo bezpochyby národní obrození. Z důvodu zvýšeného zájmu o český jazyk vznikalo velké množství slovníků, ačkoli jejich kvalita byla často diskutabilní. Z významnějších prací můžeme uvést zejména slovníky Františka Jana Tomsy, Josefa Dobrovského a potom především pětidílný *Slovník česko-německý Josefa Jungmanna*. Ten vznikl jako lexikografické dílo shrnující dosavadní slovní zásobu, včetně slov příznakových, slangu, vlastních jmen apod. a posloužil jako vzor novodobé spisovné češtiny. Zároveň, přestože dle názvu se

¹ HLADKÁ, Zdeňka. *České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku*. Naše řeč, 2005, roč. 88, č. 3, s. 140-159. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7835>

jedná o dvojjazyčný slovník překladový, měl svou strukturou blíže ke slovníku výkladovému a stal se vzorem většiny i později vznikajících výkladových slovníků.

Ve dvacátém století rozmach české lexikografie i nadále pokračoval, docházelo navíc i k významné diferenciaci napříč jednotlivými slovníky, množily se vedle „běžných“ slovníků synchronních také slovníky diachronní, slangové či nářeční nebo slovníky zpracovávající slovní zásobu určité lexikografické podoblasti, například frazeologické, terminologické či onomastické. Kromě toho došlo k definitivnímu vymezení jednojazyčného výkladového slovníku, který je podle Josefa Filipce základním typem slovníku a je „*exponentem lingvistiky jako celku, nejen lexikologie a lexikografie: přijímá nejen údaje o pravopisu a spisovné výslovnosti, morfologii, syntaxi, ale dodává speciálním úsekům i další materiál, podněty a data.*“¹

Dalším významným krokem ve vývoji české lexikografie je ve 20. století posun od zachycování co největšího množství různých lexémů v jazyce k systematickému výběru souboru těch nejreprezentativnějších. Z významných slovníků, které vznikly v tomto období, je třeba jmenovat první dokončený jednojazyčný výkladový slovník češtiny, a to deskriptivní *Příruční slovník jazyka českého (PSJČ)* vycházející v letech 1935–1957 a obsahující 250 000 hesel². Data čerpal zejména ze soudobé beletrie „dobrých“ autorů a soustředil se zejména na popis spisovného jazyka a na pečlivě selektovaná slova hovorová, slangová, nářeční či argotová. Vrcholem českých lexikografických snah o vytvoření jednojazyčného výkladového slovníku je nicméně až *Slovník spisovného jazyka českého (SSJČ)* z let 1960–1971³. Ten byl na rozdíl od staršího a deskriptivně orientovaného PSJČ zaměřen zejména na kodifikaci spisovného českého jazyka, a to nejen po stránce lexikální, ale také gramatické, ortoepické a ortografické. Byl méně rozsáhlý než již zmíněný PSJČ, obsahoval téměř 193 000 slov, a to rovněž zejména slov spisovných a v menší míře slov nespisovných užívaných v beletrii v posledních 35 letech. Přestože v dnešní době již SSJČ nemůže plnit svou normativní funkci, stále je nejvýznamnějším českým výkladovým slovníkem a jeho význam nebyl doposud překonán. Pro praktičtější účely byl v roce 1978⁴ vytvořen ještě *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, který byl, jak název napovídá, určen především běžným uživatelům

¹ FILIPEC, Josef. Teorie a praxe jednojazyčného slovníku výkladového. In: Čermák, František; Blatná, Renata (edd.). *Manuál lexikografie*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1995, s.14-49.

² HLADKÁ, Zdeňka. *České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku*. Naše řeč, 2005, roč. 88, č. 3, s. 140-159. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7835>

³ Tamtéž.

⁴ Tamtéž.

jazyka. Oproti oběma výše zmíněným slovníkům byl zpracován úsporněji, soustředil se na popis pasivní slovní zásoby soudobého středoškolsky vzdělaného člověka a obsahoval asi 50 000 hesel.

2 Terminologie

2.1 Terminologie jako věda

Pokud definujeme terminologii jako vědu, jedná se o nauku o termínech, tedy o odborném názvosloví určité oblasti. Zabývá se jejich umístěním v rámci určité oblasti lidského poznání a v rámci jazykového systému jako celku, jejich vlastnostmi, způsobem tvoření a užíváním především v rámci odborné komunikace.

Dominika Kovářiková¹ uvádí, že terminologie jako věda má tři hlavní úkoly. V první řadě se zabývá právě zkoumáním terminologií (tzn. souborů odborných názvů), popř. nomenklatur konkrétních oblastí a rozbořem základních terminologických jednotek – termínů. Dále se zaměřuje na shromažďování a zpracování termínů a následnou tvorbu terminologických slovníků a databází (v tomto pojetí je tedy terminografie chápána jako aplikovaná podoblast terminologie) a nakonec se snaží dosáhnout co největší standardizace a normalizace termínů a terminologií napříč jednotlivými obory.

K rozvoji terminologie jako vědy docházelo především v 18. a 19. století², kdy nicméně bylo hlavním předmětem zájmu ustalování stávajících pojmenování, nikoli tvorba nových. To se změnilo ve 20. století s nástupem nových a stále více se rozvíjejících technických oborů. Nejen, že neustále sílila potřeba pojmenování nově se objevujících konceptů, zároveň bylo třeba dosáhnout obecného konsensu ohledně implementace a užívání těchto pojmenování v praxi.

Bezpochyby nejvýznamnější osobností terminologie, který je považován za jejího průkopníka, je Rakušan Eugen Wüster³. Ve 30. letech 20. století předložil ve své disertační práci argumenty prosazující systematickou metodologii a stanovil základní principy pro zpracování terminologických dat a pro práci s odbornými termíny. Významně přispěl ke standardizaci terminologie napříč oblastmi a také k rozvoji informační společnosti. Wüsterovo dílo nejen že položilo základy terminologie jako vědy,

¹ KOVÁŘIKOVÁ, Dominika. *Kvantitativní charakteristiky termínů*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Studie z korpusové lingvistiky. s. 12. ISBN 978-80-7422-561-1.

² SAGEDER, Dagmar. Terminology Today: A Science, an Art or a Practice? Some Aspects on Terminology and Its Development. *Brno Studies in English* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 36(1) [cit. 2018-10-05], s. 124. ISSN 1805-0867. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/105092/1_BrnoStudiesEnglish_36-2010-1_9.pdf?sequence=1

³ Tamtéž, s. 124.

dosáhl zároveň založení technické komise pro sjednocení terminologie a tvorbu terminologických slovníků v rámci **Mezinárodní federace národních normalizačních sdružení** (*International Federation of the National Standardizing Associations, ISA*). Po druhé světové válce se zasloužil o znovuvytvoření této komise, jako ISO/TC 37 – Terminologie (principy a koordinace)¹, pod dnes známou **Mezinárodní organizací pro normalizaci** (*International Organization for Standardization, ISO*).

Na Wüsteru navazovala také řada dalších autorů příslušících ke třem hlavním školám, a to Rakouské (Vídeňské), Sovětské a Pražské. V Československu se na otázku odborného názvosloví soustředila řada autorů², mezi nimi například Bohuslav Havránek, Karel Sochor, Josef Filipec, Karel Hausenblas či Jaroslav Machač. V letech 1962–1966 navíc vycházel Český terminologický časopis, jehož úkolem bylo „*napomáhat organizaci a koordinaci terminologické činnosti a napomáhat řešení teoretických otázek názvosloví*“³ Významná je rovněž publikace z roku 1983 *O české terminologii*⁴ autorů Běly Poštolkové, Miroslava Roudného a Antonína Tejnora, která shrnuje soudobou problematiku a hlavní zásady terminologické práce.

2.2 Terminologie jako soubor termínů

Ve svém dalším významu může být terminologie chápána rovněž jako ekvivalent pojmu odborné názvosloví. Pokud chápeme terminologii tímto způsobem, nahlížíme na ni jako na soubor jednotlivých odborných pojmenování – termínů – typických pro specifickou oblast lidského vědění, které nachází uplatnění především v odborném stylu a odborné komunikaci. Při pojetí terminologie jako jedné z vrstev slovní zásoby je terminografie jí nadřazenou vědou, která ji zpracovává.

Ve významu odborného názvosloví je terminologie obecně chápána jako součást lexika národního jazyka. K porozumění konkrétním termínům je nicméně zapotřebí mít

¹ CAMPO, Ángela. *The Reception of Eugen Wüster's Work and the Development of Terminology*. Montréal: Université de Montréal, 2012. Disertační práce. Dostupné z: https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/9198/Campo_Angela_2012_these.pdf?sequence=2

² JELÍNEK, Milan. *Odborná terminologie a jazyková kultura*. Národní knihovna. Praha: Národní knihovna ČR, 2003, roč. 14, č. 4, s. 213. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkp/pdf/0304/0304212.pdf>

³ KUCHAR, Jaroslav a Miroslav ROUDNÝ. *České odborné názvosloví v uplynulém dvacetiletí*. Naše řeč, 1965, roč. 48, č. 3. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5126>

⁴ POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knihovna, sv. 2.

přínejmenším obecné povědomí o dané oblasti, případně dokonce dosahovat v konkrétním oboru odborného vzdělání. Právě tato skutečnost odlišuje termíny od neodborné slovní zásoby, u které k porozumění významu není zapotřebí žádná specifická znalost. Význam termínu je navíc většinou jasně vymezený a v rámci příslušného oboru kontextově nezávislý, zatímco značná část neodborné slovní zásoby nabývá konkrétního významu právě až v daném kontextovém zapojení. Terminologie určitého oboru je ale zároveň do jisté míry autonomní část lexika. Většina termínů, které jsou součástí názvosloví dané oblasti, byla totiž vytvořena právě za konkrétním účelem a pro konkrétní obor.

Po slovtvorné stránce (s výjimkou například latinského názvosloví v biologii a medicíně) se termíny od „běžné“ slovní zásoby výrazně neodlišují a stejně tak se s ní shodují i po stránce hláskové či mluvnické. Zároveň ale může dojít k procesu tzv. terminologizace, kdy je výraz z obecné slovní zásoby přeměněn v termín a stává se součástí názvosloví pro konkrétní obor.

2.2.1 Termín

2.2.1.1 Definice

Jako původce českého vymezení pojmu termín uvádí Rostislav Kocourek¹ Bohuslava Havránka. Ten ve své stati *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura*² sice nedefinoval pojem termín jako takový, představil a definoval ale další pojmy, které ho vymezují a které byly užity dalšími autory při vytváření konkrétních definic. V první řadě zde Havránek definuje jednotlivé funkční vrstvy jazyka, z nichž s termíny souvisí funkce prakticky odborná a teoreticky odborná. Prakticky odborné funkci dle Havránka odpovídá jazyk pracovní (věcný), teoreticky odborné funkci potom jazyk vědecký. Dalšími důležitými pojmy, se kterými Havránek přichází, jsou aktualizace a automatizace. Zatímco automatizací se rozumí použití výrazového prostředku v souladu s danou stylovou normou (tzn. užitý prostředek nevzbudí v daném kontextu zvláštní pozornost), aktualizace je opakem automatizace, tedy použití konkrétního výrazového prostředku za

¹ KOCOUREK, Rostislav. *Termín a jeho definice*. Československý terminologický časopis, 1965, roč. 4, č. 1. s. 2. Dostupné z: http://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1965/1/1965-1_hi.pdf

² HAVRÁNEK, Bohuslav. *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura*. In: Spisovná čeština a jazyková kultura. 1932, s. 32-84. Dostupné z: <https://docplayer.cz/21625120-Ukoly-spisovneho-jazyka-a-jeho-kultura.html>

účelem zaujetí a vzbuzení pozornosti (a využívá se tedy především v rámci estetické funkce jazyka). Pro prakticky odbornou funkci je dle Havránek typická určitost, které je dosahováno pomocí odborně konvenčních automatizací, tedy termíny a formulemi. Teoreticky odborná funkce je charakterizována přesností, které lze docílit prostřednictvím definovaných či kodifikovaných automatizací.

Jako první se o definici termínu pokusil Leontij Kopeckij ve své stati *O lexikálním plánu hospodářského jazyka*¹ a tato jeho definice se opírá zejména o výše uvedené Havránekovy úvahy a vymezení. Kopeckij uvažuje v rámci odborné slovní zásoby čtyři kategorie tzv. konstantních prvků, a to termín, automatizované slovo, automatizovanou skupinu slov a automatizovanou větu. Všechny tyto prvky považuje za automatizace odborného jazyka tak, jak je definuje Havránek. Termín je podle Kopeckého „*takové slovo, které má v odborném jazyku přesný a jednoznačný význam a které, i když se vyskytne v jazyku hovorovém, je považováno jako slovo náležející k některé odborné oblasti.*“² Za ideální termín, který musí být ze sémantického hlediska přesný a jednoznačný, považuje autor zejména slova cizího původu, a to právě z toho důvodu, že taková slova s sebou v češtině většinou nenesou další asociace, a novotvary. Po strukturální stránce je dle Kopeckého důležité, že termíny jsou slova využívaná výhradně v odborném jazyce. Právě tím se odlišují od další skupiny prvků, a to slov automatizovaných, která se termínům podobají, ale na rozdíl od nich mohou být s odlišným či méně přesným významem použita i v obecném nebo jiném funkčním jazyce.

Na své vlastní teorie a na teorie Kopeckého navázal znovu Bohuslav Havránek, a to svým vysvětlením hesla terminologie v *Ottově slovníku naučném nové doby*³. Terminologii definuje, podobně jako další autoři, jako odborné názvosloví neboli „*soubor odborných výrazů užívaných v jednotlivých oborech vědeckých nebo praktických.*“⁴ Co se týká jednotlivých složek odborného názvosloví, rozlišuje:

- a) **termíny v užším smyslu slova**, tedy slova, která jsou jednoznačná a užívají se pouze v jednom oboru. Zároveň si odborný význam, jehož jsou nositelem, uchovávají nejen v lexiku konkrétního oboru, ale i v jazyce běžném. Jako příklad těchto termínů uvádí například výrazy „motor“, „směnka“ či „podmět“.

¹ KOPECKIJ, Leontij. *O lexikálním plánu hospodářského jazyka*, In: Spisovná čeština a jazyková kultura, 1935, s. 120-122. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=24>

² Tamtéž.

³ *Ottův slovník naučný nové doby, Dodatky k velkému OSN*, díl VI. s v. 2, s. 1074—1078.

⁴ Terminologie. In: *Ottův slovník naučný nové doby, Dodatky k velkému OSN*, díl VI. s v. 2, s. 1074.

b) **automatizovaná slova**, která definuje jako slova s určitým významem, který se ustálil v rámci jednoho oboru, ale která zároveň nesou odlišný význam v oboru jiném či v běžném jazyce. Mezi automatizovaná slova řadí například výrazy „zub“, „kladný“ či „předmět“. Do této skupiny autor zařazuje ještě tzv. **automatizovaná sousloví**, což je spojení slov, která sice mohou mít význam, pokud stojí samostatně, ale v daném výrazu jsou soudržnou sémantickou jednotkou. Syntax těchto výrazů se liší napříč různými jazyky, v češtině se většinou jedná o podstatné jméno a jeho přívlástek, např. „parní stroj“ či „podstatné jméno“.

Na oba autory navázal v roce 1948 Alois Jedlička, který přišel se širší definicí, která zastřešuje Kopeckého kategorie konstantních prvků pod jeden pojem – termín: „*Termín v tomto širším, ale běžném pojetí je lexikálně sémantická jednotka odborné funkce spisovného jazyka, která má přesný význam, daný v odborné oblasti definicí, konvencí nebo kodifikací.*“¹ Právě touto definicí Jedlička shrnul dosavadní bádání v oblasti a zavedl širší pojetí termínu, které je známo a užíváno i dnes.

Karel Hausenblas² se snažil definovat termín mimo jiné jeho zařazením vztahů k vyšším celkům. Termín jako takový, který je Hausenblasem definován jako „*pojmenování jevu skutečnosti*“, není možno chápat izolovaně. Je třeba si uvědomit, že termín musíme chápat také jako součást terminologické soustavy daného oboru, jako součást odborného textu a obecně rovněž jako součást lexika daného jazyka. Ve všech těchto celcích termín samozřejmě vstupuje do nejrůznějších vztahů, jejichž popisem se autor rovněž zabývá. Zdůrazňuje přitom, že vztahy, do kterých termín vstupuje vzhledem k nadřazeným celkům, jsou pro jeho pochopení a definování stejně nezbytné jako samotný základní vztah termínu a jevu, který označuje. Jako součást terminologické soustavy daného oboru (a rovněž oborů jemu nadřazených) je nejdůležitější vztah právě mezi jednotlivým termínem a ostatními termíny náležícími do těchto oborů – termíny nadřazenými, podřazenými, synonymními apod. Termín je rovněž jednou ze složek odborného textu, kde je třeba brát v potaz jeho vztah k ostatním prvkům tohoto textu, tzn. gramatickým prostředkům či ostatním pojmenovávacím prostředkům. V pojetí termínu jako součásti slovní zásoby je třeba zkoumat vztah mezi odbornými pojmenováními a neoborným

¹ JEDLIČKA, Alois. *Josef Jungmann a obrozená terminologie literárně vědná a lingvistická*. Praha: Česká akademie věd a umění, 1948. s. 31.

² HAUSENBLAS, Karel. *Termíny a odborný text*. Československý terminologický časopis, 1963, roč. 2, č. 1. s. 7-15. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1963/1/1963-1_lo.pdf

lexikem daného jazyka. Autor upozorňuje na fakt, že v odborných textech se kromě termínů a netermínů objevují ještě pojmenování, která jsou slaběji terminologizovaná, a nedá se o nich říci, že by byla v daném textu použita nezávisle, bez jakékoli vazby na probíranou problematiku. Tyto tzv. polotermíny tedy nesou význam, který má v daném kontextu jistou specifickou, nicméně zároveň není možno je považovat za termíny v pravém slova smyslu a obecně se jedná o slova se širokým významem napříč obory.

Vztahem odborných názvů k obecné slovní zásobě se zabývá i Jaroslav Machač.¹ Rozdíl mezi termíny a netermíny podle něj spočívá zejména v tom, že termíny jsou specificky vymezeny z hlediska významu a jsou zároveň využívány v komunikaci konkrétními způsoby a v rámci konkrétního praktického či vědeckého oboru. Termínům potom připisuje i další vlastnosti jako například jedinečnost či ustálenost. Tyto znaky nicméně nepovažuje za klíčové pro vzájemné odlišení termínů a obecné slovní zásoby, napomáhají podle něj pouze zkvalitňovat a zpřesňovat odborné názvosloví jako celek.

Ján Horecký² se snažil k pojmu termín přistupovat mimo jiné i prostřednictvím jednotlivých úrovní, které ho vytváří. Z jazykovědného hlediska definuje čtyři základní roviny, které jsou vzájemně hierarchicky provázané a neoddělitelné a autor je vyjadřuje prostřednictvím filozofických kategorií obsahu a formy. Obsahem termínu jako systému je právě souhrn jeho jednotlivých složek, formou je potom konkrétní jazyková realizace, tzn. vyjádření vztahů mezi jednotlivými složkami jazykovými prostředky.

První takto charakterizovanou složkou je **složka pojmová**. Z hlediska obsahu se jedná o logické spektrum pojmu, jindy označované jako množina predikátů, tzn. toho, co se říká o předmětu. Formálně se tyto predikáty vyjadřují pomocí jazykových prostředků uspořádaných dle různých klasifikačních kritérií (např. příslušnost do určité třídy jevů – „A patří do třídy B“). Obsahem pojmové složky je navíc neuzavřená množina predikátů a forma je definována pořadím jednotlivých predikátů od nejobecnějších po nejspecifičtější, popřípadě jinými logickými vztahy.

Sémantická složka termínu je definována po obsahové stránce jako množina významových příznaků vyvozených z predikátů a vyjádřených pomocí slov nebo

¹ MACHAČ, Jaroslav. *Odborná terminologie ve výkladovém slovníku*. Československý terminologický časopis, 1964, roč. 3, č. 2. s. 65–76. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1964/2/1964-2_lo.pdf

² HORECKÝ, Ján. *Obsah a forma termínu*. Kultúra slova, 8, 1974, s. 321–324. Dostupné z: <http://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1974/10/ks1974-10.lq.pdf>

morfémů. Formou sémantické složky je pořadí těchto sémantických příznaků, které je vymezeno v pojmové a částečně také v onomaziologické složce. Sémantický příznak je možno přiřadit ke každému predikátu.

Další složkou termínu je **složka onomaziologická**. Jejím obsahem jsou onomaziologické příznaky, tedy takové sémantické příznaky, které jsou opravdu využívány v konkrétním termínu a které jsou v zásadě motivy daného pojmenování. Formou onomaziologické složky jsou potom vztahy mezi onomaziologickou bází a onomaziologickým příznakem. U jednoslovných pojmenování je onomaziologickou bází např. slovtvorná přípona a příznakem potom odvozovací základ, u víceslovných pojmenování je formou vztah mezi substantivem (které zastupuje onomaziologickou bází) a určujícím slovem (fungujícím jako onomaziologický příznak).

A konečně poslední složkou termínu je **složka onomatologická**. Jejím obsahem jsou u odvozených slov morfémy a u víceslovných pojmenování slova, která v daném jazyce vyjadřují konkrétní onomaziologické příznaky. Specifikum onomatologické složky spočívá v tom, že se vyjadřuje různě v různých jazycích, tedy jazykovými prostředky typickými pouze pro daný jazyk. Z toho vyplývá, že zatímco všechny ostatní složky termínu jsou platné univerzálně, onomatologická složka je plně závislá na konkrétním jazyce. Formou této složky jsou vztahy mezi hlavní a vedlejší částí pojmenování, u odvozených termínů vztah mezi konkrétní derivační bází a derivačním morfémem, u víceslovných pojmenování vztah určeného a určujícího slova.

POJEM	OBSAH	FORMA
pojmová složka	predikáty	vztahy podle stupně všeobecnosti
sémantická složka	sémantické příznaky	vztahy paralelní s pojmovou složkou
onomaziologická složka	motivy	vztahy mezi bází a příznakem
onomatologická složka	morfémy	vztahy mezi určujícím a určeným členem

Tabulka 1 Složky termínu [31]

Na tuto Horeckého teorii navázal mimo jiné také Ivan Masár¹, který ji dobře ilustruje na konkrétním příkladu u slova „počítač“. Pokud jde o složku pojmovou, logické spektrum pojmu počítač je složeno z následující, hierarchicky řazené množiny predikátů: 1. patří do třídy strojů, 2. zpracovává informace, 3. pracuje samočinně, 4. vyžaduje program a 5. na základě programu vykonává různé operace. U sémantické složky autor uvádí

¹ MASÁR, Ivan. *Obsah a forma termínu*. Jazykovedný časopis, 35, 1984, s. 151–157. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/1984/2/JC_1984_2_LQ.pdf

konkrétní sémantické příznaky vycházející právě z této množiny predikátů, u slova „počítač“ dochází k realizaci dvou sémantických příznaků – sémantický predikát „schopnost vykonávat operace“ je vyjádřen morfémem „počíta-“ a sémantický predikát „věc z třídy strojů“ pomocí morfému „-č“. Slovtvorná přípona „-č“ je zároveň u onomaziologické složky onomaziologickou bází, onomaziologickým příznakem je potom odvozovací základ „počíta-“. U onomatologické složky je poté forma termínu definována vzájemným vztahem mezi derivačním základem („počíta-“) a derivačním morfémem („-č“).

Za „oficiální“ definici termínu bychom potom mohli považovat tu obsaženou v normě ISO 1087-1:2000, kde je termín definován jako „*verbal designation of a general concept in a specific subject field*“ s poznámkou: „*A term may contain symbols and can have variants, e. g. different forms of spelling.*“¹ Volně přeloženo se tedy jedná o „*slovní označení obecného konceptu v rámci specifického oboru vědění*“, přičemž „*termín může obsahovat symboly a může mít různé podoby, např. různé pravopisné varianty.*“ Tato norma se mimo jiné zabývá i jednotlivými podobami termínu. Definuje tedy pojmy jako „*simple term*“ („jednoduchý termín“ – obsahující pouze jeden kořen), „*complex term*“ („složený termín“ – skládající se ze dvou či více kořenů), „*borrowed term*“ („termínová výpůjčka“ – převzatý z jiného jazyka nebo jiného oboru) a „*neoterm*“ (neologismus, nový termín vytvořený většinou pro pojmenování nového, někdy pro přejmenování již existujícího konceptu). Dále komentuje pojmy „*clipped term*“ („zkrácený termín“ – vzniklý odtržením části jednoduchého termínu), „*blend term*“ („spojený termín“ – vytvořený zkrácením dvou samostatných termínů a kombinací jejich částí). Z hlediska přípustnosti termínu definuje tzv. „*preffered term*“ („preferovaný termín“ – nejvíce upřednostňovaný pro označení daného konceptu), „*admitted term*“ („přípustný termín“ – vnímaný jako synonymum preferovaného termínu), „*deprecated term*“ („odmítaný termín“ – z hlediska přípustnosti termínu vnímaný jako nežádoucí) a „*obsolete term*“ („zastaralý termín“ – termín, který již není v rámci běžného užití používán).

Z dalších definic termínu je potom možno uvést například tu v Lotkově *Slovníku lingvistických termínů pro filology*, podle které je termín neboli odborný název „*výraz pro jistý pojem v soustavě pojmů vědního n. výrobního oboru*“ vyznačující se

¹ ISO 1087-1:2000: *Terminology work — Vocabulary — Part 1: Theory and application*. Geneva: International Organization for Standardization, c2000. s. 6.

„kognitivním (racionálně pojmovým) významem, založeným na teoretickém poznání.“¹. Podobně je termín vymezen i v publikaci *O české terminologii*², kde se autoři navíc zabývají i rozdílem terminologických a neterminologických pojmenování. Termíny jsou výrazy v zásadě nezávislé na kontextu, které je možno užívat i izolovaně a zpravidla jsou jednoznačné a fungují pouze v rámci jednoho oboru. Výjimečně existují termíny, které jsou v odlišných významech užívány napříč různými obory, v takovém případě jsou tyto výrazy nazývány terminologická homonyma. Autoři jako příklad uvádí např. výraz „operace“ nabývající různých významů v medicíně, v oblasti vojenství či peněžnictví. Co se týká lexikalizace termínů, je možno rozlišovat ty, které byly speciálně vytvořené pouze pro potřebu konkrétního oboru (např. „skupenství“ ve fyzice), a ty, jejichž význam se specializoval až v rámci konkrétního oboru (např. „částice“ ve fyzice či lingvistice).

Rozborem termínů se zabývá také Čermák v publikaci *Lexikon a sémantika*, kde uvádí, že termíny (a zejména ty víceslovné) jsou nejobsáhlejší částí slovní zásoby jazyka a v ideálním případě jsou, zvláště v exaktních vědách, užívány internacionálně a nejsou překládány do konkrétního jazyka. Definiuje je jako „názvy (*lexémy*) užívané jednoznačně pro denotáty specifické v určité vědě, oboru, ale i řemeslu či speciálním povolání.“³

2.2.1.2 Tvorba

Vytváření termínů je proces pojmenování jednotlivých konceptů příslušících do určité oblasti lidského poznání. Na rozdíl od procesů obohacování běžné slovní zásoby, které probíhají nahodile, je tvorba termínů činností záměrnou, respektující již existující a fungující vzorce, primárně s cílem zachovat co největší přesnost a srozumitelnost odborné komunikace.

Termíny jsou většinou vyjádřeny substantivy, která převažují, případně potom adjektivy, slovesy či řidčeji příslovci. Převaha podstatných jmen, a to jak obecných, tak vlastních, mezi termíny je poměrně snadno odůvodnitelná – mohou označovat nejen předměty, ale i vlastnosti a děje a dají se snadno zpracovat do podoby slovníkového hesla a vyjádřit

¹ LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 3. nezm. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 116. ISBN 80-244-0720-5.

² POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knižnice, sv. 2. s. 24.

³ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. s. 132. ISBN 978-80-7422-020-3.

příslušnou definicí. Takto vytváří základ, ze kterého jsou dále odvozovány další termíny vyjádřené jiným slovním druhem.

Pokud jde o vytváření konkrétních termínů, ty se v rámci jednoho jazyka tvoří pomocí stejných slovotvorných pravidel, jako jiné jednotky tohoto jazyka, a to tedy:

- a) morfologicky
- b) syntakticky
- c) sémanticky
- d) přejímáním slov z cizích jazyků

Když hovoříme o **morfologické tvorbě termínů**, máme na mysli jejich tvorbu prostřednictvím procesů derivace, kompozice či abreviace.

Derivace neboli odvozování je vytváření slov pomocí afixů, tedy prefixů (předpon) nebo sufixů (přípon), popřípadě kombinací prefixace a sufixace. Tento způsob vytváření nejen termínů, ale i obecné slovní zásoby, je v českém jazyce velmi rozšířený a stále produktivní, zejména díky velkému množství dostupných přípon. Důležitou tendencí při vytváření nového odborného názvosloví afixací je snaha významově odlišit derivovaná slova použitím konkrétních předpon či přípon, domácích i cizích, které se už v rámci daného jazyka staly nositeli určitého významu.

Další morfologickou možností tvorby nových termínů je **kompozice** neboli skládání slov, takto vznikají zejména odborná substantiva a adjektiva, přičemž frekvence výskytu kompozit je v rámci odborného názvosloví mnohem vyšší než v obecné slovní zásobě. V rámci terminologie určitého oboru můžeme nejčastěji nalézt kompozita určovací (kde první část určuje část druhou), slučovací (kde jsou všechny složky na stejné úrovni), vazebná (kde jsou jednotlivé složky v podřadném předmětném vztahu), reciproční (kde jsou vztahy mezi složkami často naznačeny pomocí spojovníku) a stejně tak složeniny vlastní (které není možno rozložit v samostatná slova) a nevlastní (kde jednotlivé složky fungují i samostatně). Zvláštním druhem jsou kompozita hybridní, vytvořená spojením domácí a přejaté složky. Nejfrekventovanějšími prvky tvořící kompozita jsou substantiva a adjektiva, nicméně první složkou terminologického kompozita může být i zájmeno či číslovka. Nejčastěji je odborná složenina tvořena dvěma složkami, výjimkou jsou tzv. nomenklaturní strukturní názvy (užívané např. ve farmakologii). Ta poskytují relativně přesný popis struktury daného pojmu, nicméně kvůli své složitosti bývají v praxi nahrazovány tzv. obchodními nebo triviálními názvy. Složeniny obecně mají oproti

terminologickým souslovím tu výhodu, že jsou nosné, tzn. že mohou být východiskem pro tvorbu slov odvozených.

Hovoříme-li v souvislosti s tvorbou termínů o **abreviaci**, máme na mysli vytváření zkratk a zkratkových slov, hláskových nebo slabičných. Řada z nich je srozumitelná a užívaná i napříč různými jazyky a způsob, jakým jsou tyto mezinárodní zkratky (zkratková slova) utvořeny, bývá často přijat jako model vytváření dalších podobných zkratk v konkrétním jazyce.

Hojné zastoupení v terminologii mají **syntakticky** tvořená terminologická sousloví. Jedná se o skupiny slov (nejčastěji dvouslovné, řidčeji víceslovné) vytvořené podle syntaktických pravidel daného jazyka, které fungují jako celek nejen gramaticky, ale rovněž lexikálně. Pořadí jednotlivých složek je pevně dáno a změna tohoto pořadí by znamenala změnu terminologického sousloví na volné spojení slov užívané i v obecné slovní zásobě. Ze stejného důvodu není možné jednotlivé prvky sousloví nahrazovat synonymními výrazy.

Terminologická sousloví v oborové terminologii převládají nad termíny jednoslovnými (Masár¹ uvádí, že mohou tvořit až 77 % odborné slovní zásoby) a zároveň jsou neustále vytvářena nová. Poštolková² definuje z hlediska významové struktury terminologických sousloví tři druhy:

- a) spojení dvou či více termínů
- b) spojení, která získávají terminologický charakter až ve vzájemném vztahu, ale v samostatném postavení termíny nejsou
- c) terminologické frazeologismy, kde konkrétní spojení slov nabývá zcela nového významu, vzdáleného od původních významů jednotlivých složek

Pokud jde o jednotlivé složky terminologických sousloví, nejčastěji se jedná o spojení přívlastku shodného a substantiva, přičemž v češtině přívlastek typicky stojí před podstatným jménem. Výjimkou jsou různé nomenklatury, které se opírají o latinský vzor (např. v chemii, botanice či zoologii). Tam se pořadí jednotlivých prvků mění, shodný přívlastek stojí až za substantivem a zdůrazňuje tak rozlišující znak druhu. Druhou častou

¹ MASÁR, Ivan. *Ako pomenúvame v slovenčine. Kapitoly z terminologickej teórie a praxe*. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV – Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, 2000. s. 37. Dostupné z: <http://www.juls.savba.sk/ediela/spisySJS/3/SpisySJS3.pdf>

² POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knihnice, sv. 2. s. 52.

variantou je potom spojení substantiva a přívlastku neshodného, v češtině nejčastěji vyjádřené dvěma substantivy.

Nevýhodou terminologických sousloví je, že je není možno užívat ve složeninách, či od nich vytvářet odvozeniny, a proto v těchto případech dochází k upřednostňování termínů jednoslovných, samozřejmě pokud jako ekvivalent terminologického sousloví existují, nebo je možno je z těchto sousloví vytvořit.

Další způsob tvoření termínů je **způsob sémantický**, tzv. proces **terminologizace**, tedy přenášení slov z běžné slovní zásoby do terminologických soustav. První metodou z této kategorie je **zpřesňování významu slov**, která jsou v první řadě součástí běžného lexika, přičemž význam těchto slov se při jejich přechodu z obecné do odborné slovní zásoby v zásadě nemění. Druhý způsob je tzv. **obrazné přenesení významu**, tzn. využití existujících slov pro pojmenování určité odborné skutečnosti. Takovéto pojmenování může vzniknout na základě určitých shodných znaků (funkce, velikosti, barvy, tvaru apod.), tedy prostřednictvím metafor, popřípadě na základě věcné souvislosti např. mezi původcem díla a dílem, tzn. pomocí metonymie. K výše popsaným procesům terminologizace samozřejmě existuje i proces opačný, tzv. **determinologizace**, zjednodušeně řečeno je to proces, při němž se z termínů stávají netermíny. Původně jasně vymezený odborný název postupně ztrácí svůj konkrétní význam, stává se stále obecnějším, až do takové míry, že začne být běžně užíván i v obecné slovní zásobě.

Neméně podstatným způsobem při tvorbě terminologie je **přejímání termínů z cizích jazyků**. Vzhledem k tomu, že internacionalizace terminologie je jednou z nejvýznamnějších tendencí, přejímání cizích termínů mezinárodní platnosti termínů výrazně napomáhá. Poštolková¹ uvádí, že pro češtinu je charakteristické přijímání termínů zejména z latinských či řeckých morfémů a dále potom z angličtiny, francouzštiny, němčiny, italštiny a španělštiny, přičemž vliv každého z těchto jazyků se projevil v konkrétních oblastech. Pokud jde o způsob, jakým je daný termín zařazen do odborné slovní zásoby, u odborných názvů některých jazyků je potřeba původní termín „upravit“ podle potřeb českého jazykového systému, a to zejména u jazyků, kde je výrazný rozdíl mezi grafickou a zvukovou podobou daného termínu. V těchto případech buď dochází k ustálení výslovnosti v souladu s grafickou podobou, anebo je naopak

¹ POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knihovna, sv. 2. s. 58.

grafická podoba upravena dle výslovnosti v daném jazyce. V některých případech se při přejímání termínů z cizích jazyků upřednostní tzv. kalkování neboli doslovný překlad cizojazyčného termínu do češtiny, při kterém je zároveň zachována vnitřní struktura a motivační znaky původního termínu.

2.2.1.3 Charakteristiky

Základními charakteristikami, které termín odlišují od běžného lexika daného jazyka jsou jeho specifický význam a snadná definovatelnost a jeho použití zejména v odborné komunikaci. Termín musí být zároveň stylisticky neutrální a nemůže být nositelem žádného citového příznaku ani subjektivního hodnocení.

Kromě těchto vlastností a základní a výše uvedené definice, totiž že termín je pojmenováním pojmu uvnitř daného technického či vědního oboru, existuje řada dalších charakteristik, kterými by se termín měl vyznačovat. Nutno dodat, že následující charakteristiky jsou definované pro termín v ideálním slova smyslu, což znamená, že ne každý termín všechny tyto vlastnosti nutně nese. Zároveň není možno je naplnit v nejvyšší možné míře, jelikož některé z nich jsou samy o sobě vlastnostmi protichůdnými.

Můžeme říci, že primárním a nejobecnějším požadavkem na termín je jeho **spisovnost**, jelikož termíny jsou typickým pojmenovávacím prostředkem zejména odborného stylu, který se obecně vyznačuje právě vysokou mírou spisovnosti. Spisovností termínu se potom zamýšlí fakt, že termín je vytvořen v souladu se slovo tvornými a syntaktickými normami daného jazyka. Spisovnost termínu je založena na dvou hlavních charakteristikách, kterými by se tedy ideální termín měl vyznačovat. První z nich je **ústrojnost** (strukturnost), která značí, že struktura termínu není v rozporu s jazykovými normami a zákonitostmi daného jazykového systému. Zároveň však v rámci ústrojnosti existují výjimky, které jsou udělovány v rámci určitých oborů s cílem zajistit specifické potřeby odborné komunikace v tomto oboru. Příkladem těchto výjimek může být spojení určitých sloves s předmětem v pro ně netypickém pádu či užívání speciálně vytvořených spřežek. Další vlastností je potom **úkonnost** neboli funkčnost termínu, tzn. fakt, že daný termín dobře a již v delším časovém období slouží jako komunikační prostředek v daném oboru. Zároveň lze z hlediska úkonnosti tolerovat i některé termíny, které porušují určité slovo tvorné zákonitosti v jazyce. Z toho vyplývá, že ústrojnost a úkonnost termínu jsou

dvě vlastnosti, které se mohou vzájemně dostávat do rozporu a potvrzuje to výše uvedené tvrzení, že některé charakteristiky termínů jsou charakteristikami protichůdnými.

Další vlastností termínu je **ustálenost**. Pokud je daný termín významově ustálený v určitém oboru, znamená to, že je konzistentně užíván v rámci tohoto oboru ve svém specificky vymezeném významu. Tím je zaručena bezproblémovost odborné komunikace, jelikož nedochází k nejasnostem ohledně významu daného termínu. Nejvyšší mírou ustálenosti se vyznačují většinou termíny, které jsou užívány v závazných normách, či jsou součástí závazné nomenklatury určité oblasti.

S ustáleností souvisí rovněž **systemovost** termínu, což znamená, že daný termín lze zařadit do systému odborného názvosloví určitého oboru. Systemovostí se rozumí i míra, do jaké je daný termín součástí terminologie tohoto oboru a vztahy, do kterých termíny v tomto oboru vzájemně vstupují. Překážkami systemovosti termínů je zejména užívání snadno zaměnitelných pojmenování v rámci jednoho oboru a také užívání jedné ze složek termínu v jiném významu, než který nese v daném oboru či v oborech příbuzných.

Jak již bylo zmíněno výše, důležitou součástí tvorby terminologie je mezinárodní spolupráce a za jednu z klíčových vlastností termínu lze tedy považovat jeho **mezinárodnost**. S cílem usnadnit například studium cizojazyčné odborné literatury či identifikaci terminologie v rámci odborných textů se napříč obory usiluje o co největší internacionalizaci odborných pojmenování. Internacionalností termínů se tedy rozumí upřednostnění forem užívaných mezinárodně před formami vytvořenými z domácích základů. Takovéto termíny jsou většinou slova přejatá či nově vytvořená z morfémů mrtvých klasických jazyků, zejména potom z latiny či řečtiny¹. Kromě usnadnění odborné komunikace napříč různými jazyky je výhodou mezinárodních termínů jejich větší významová přesnost a rovněž stručnost. Mezinárodnost termínu je rovněž klíčovým předpokladem mezinárodní harmonizace a standardizace odborného názvosloví. Nicméně i v rámci terminologie jednoho oboru napříč různými jazyky i dnes dochází k nesrovnalostem ve významu mezinárodních označení – mezinárodní názvy nereferují nutně ve všech jazycích ke stejnému konceptu a snahy o mezinárodní sjednocení nebyly prozatím úspěšné. Zároveň je také nezbytné, zejména v rámci populárně naučných či školských textů, zachovat vhodný poměr mezinárodních termínů a termínů vytvořených

¹ POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knižnice, sv. 2. s. 68.

z domácích základů, a to zejména proto, že přemíra internacionálně užívaných výrazů znesnadňuje celkové porozumění textu. U mezinárodních termínů se rovněž můžeme setkat s problémem skloňování či s kolísáním ve výslovnosti, pokud se jedná například o termín s pro daný jazyk neobvyklým zakončením. Nedá se tedy říci, že by bylo možné ve všech případech zaměnit domácí termín mezinárodním, existuje i řada pojmenování v konkrétním jazyce, která se prosadila namísto termínů mezinárodních. Požadavky na takový termín jsou samozřejmě shodné s požadavky na termín mezinárodní – musí být zejména stručný, významově průzračný a výstižný, případně je užívaný v dokumentech, které mají normativní charakter (zákony, předpisy apod.). Obecně je ale internacionalizace termínů nezbytnou součástí zprostředkování přenosu informací napříč jazyky.

Další nezbytnou vlastností termínu je jeho **nosnost**, tzn. schopnost vytvářet slova odvozená a fungovat jako součást složenin. Jedná se o charakteristiku vlastní jednoslovným termínům, terminologická sousloví tuto skutečnost neumožňují. Proto se, pokud existují, v praxi upřednostňují jednoslovné termíny, často cizího původu, které mají schopnost sloužit jako východiska dalších, příbuzných pojmenování.

Termín musí být v rámci určitého oboru co nejpřesnější – **přesnost** termínu znamená, že popisovaný pojem je definován co nejspecifičtěji, samozřejmě s cílem zamezit problémům v rámci odborné komunikace. S přesností souvisí i požadavek na **jednoznačnost** termínu. Termín by neměl být polysémní ani homonymní, tzn. neměl by sloužit k označování více různých pojmů. V praxi je tento stav jen obtížně dosažitelný, jelikož v rámci různých oborů může jeden termín označovat různé skutečnosti a někdy jeho význam může kolísat dokonce i v rámci jediného oboru, jak bylo již uvedeno výše. Jednoznačností termínu se tedy rozumí požadavek na jeho jednoznačnost zejména v rámci konkrétního oboru, opět s cílem dosáhnout co nejurčitější odborné komunikace.

V ideálním případě nejen, že by jeden termín měl označovat pouze jeden pojem, zároveň by každý pojem měl být pojmenován pouze jedním termínem – Poštolková¹ tuto vlastnost označuje jako **jednojmennost**. V opačném případě dochází k vytváření tzv. terminologických synonym, která v rámci odborných textů mohou evokovat, že označují různé koncepty, přestože tomu tak není. Jindy se může naopak jednat o termíny,

¹ POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knižnice, sv. 2. s. 77.

kteřé jsou běžně užívány synonymně, přestože se o dokonalá synonyma nejedná, respektive došlo k jejich postupné významové diverzifikaci. Současnou tendencí je snaha odstranit nepotřebná synonyma (tzn. slova zastaralá, nepřesná apod.) z odborného úzu, a to primárně prostřednictvím kodifikace „správných“ termínů. Nejméně problematickými, a naopak často žádoucími synonymy jsou potom terminologické dvojice domácího a mezinárodního termínu, jelikož tyto většinou opravdu slouží k označení totožného pojmu a mohou dobře posloužit ke stylistickému odlišení v závislosti na míře odbornosti daného textu.

Jako další vlastnost termínu lze uvést jeho **definovanost**, respektive „*definovanost jeho signifikativního významu*“¹, přičemž signifikativním významem se rozumí vztah mezi konceptem a termínem, který je tomuto pojmu přiřazen. Tento vztah se vyjadřuje explicitní definicí, která ovšem není plně srozumitelná všem uživatelům jazyka, ale pouze určité skupině osob, které jsou více či méně zainteresovány do problematiky daného oboru. Právě tím se termíny odlišují od netermínů a zároveň se prostřednictvím co nejpřesnějších definic jednotlivé termíny odlišují i navzájem v rámci jednoho oboru. Z toho vyplývá, že tedy neexistuje pouze jednoznačný vztah termín – definice, další nezbytnou součástí je vymezení konkrétní oblasti, která termín i s jeho definicí zařazuje do extralingvistického kontextu a v níž jsou dané definice platné pro dané termíny.

Jednoznačnou definicí lze poměrně spolehlivě vyjádřit termíny, které jsou součástí technických, formálních či přírodovědných věd. Problematické jsou z tohoto úhlu pohledu termíny užívané v humanitních vědách, kde je běžnou praxí, že jeden termín je chápán různými způsoby a není ho tedy možné jednoznačně definovat. Touto problematikou se zabývala Machová², která se rozhodla vymežit dva druhy termínů:

- a) termíny, jejichž význam je určován odborníky v daném oboru pomocí definic, přičemž používání a respektování těchto definic je závazné pro všechny odborníky v konkrétní oblasti
- b) termíny příslušící do dané tematické oblasti, jejichž význam nicméně není vymezen definicí, ale je závislý na postoji konkrétního člověka, školy či

¹ KOCOUREK, Rostislav. *Termín a jeho definice*. Československý terminologický časopis, 1965, roč. 4, č. 1. s. 21. Dostupné z: http://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1965/1/1965-1_hi.pdf

² MACHOVÁ, Svatava. Terminografie. In: Čermák, František; Blatná, Renata (edd.). *Manuál lexikografie*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1995, s.143-144.

společenství, přičemž se sem řadí i termíny, jejichž význam je dán konsensem, který je akceptován a respektován širší společností

Na základě tohoto rozdělení autorka dále uvádí, že termíny náležející do první kategorie jsou součástí tzv. **preskriptivní terminologie**, což jsou terminologie technických oborů, deduktivních, exaktních a přírodních věd. Jedná se o obory, kde jeden termín referuje ke konkrétní entitě a kde je možno tyto termíny kodifikovat, a to i na mezinárodní úrovni. Termíny z druhé skupiny potom zařazuje do kategorie tzv. **pseudopreskriptivní terminologie** a řadí sem primárně právě termíny užívané v humanitních vědách. Tyto termíny jsou charakteristické tím, že jsou definovány až konkrétním užitím v určitém kontextu, tzn. že autor konkrétního textu v něm zároveň daný termín nově vymezuje. Zatímco význam preskriptivního termínu je tedy možno snadno zjistit na základě dané definice, význam termínu pseudopreskriptivního je závislý na jeho konkrétním použití.

Předpokladem pro definici konkrétního termínu je v první řadě analýza konkrétního konceptu, to znamená jeho identifikace, popis a odlišení od ostatních konceptů, mezi jednotlivými definovanými koncepty se potom vytváří nejrůznější klasifikace, struktury a hierarchické vztahy. Definice jednotlivých termínů nemusí být nutně vyčerpávající, je dostačující, pokud jsou schopny uspokojit potřeby svého předpokládaného adresáta, zároveň ale musí samozřejmě umožnit rozlišení různých konceptů v rámci daného oboru. Jednotlivé definice jsou zpravidla vytvářeny odborníky v konkrétní oblasti ve spolupráci s terminografy, kteří většinou nedosahují úrovně znalostí nezbytné pro přesné definování konkrétních konceptů. Primární úlohou terminografů je tedy vytvořené definice následně zpracovávat do podoby splňující všechny nezbytné náležitosti a uspokojující požadavky předpokládaných adresátů finálních terminografických produktů.

Hovoříme-li o termínech a jejich definicích v rámci různých jazyků či kultur, při tvorbě definic je nezbytné dodržovat několik základních zásad. Termíny ani jejich definice není možno mezi jednotlivými jazyky překládat, postup definování jednotlivých konceptů musí být stejný v každém jazyce. Nejprve je tedy identifikován konkrétní koncept (a právě jednotlivé koncepty si napříč jazyky nutně nemusí zcela odpovídat), tento koncept je poté popsán v rámci určitého systému a následně pojmenován tak, aby odpovídal potřebám konkrétního jazykového subsystému. Míru, jakou si jednotlivé termíny v různých jazycích navzájem odpovídají, je možno zjistit až porovnáním finálních definic těchto termínů.

Dalším jevem, který lze považovat za charakteristiku termínu je otázka **motivovanosti** či nemotivovanosti odborného názvu – motivovanost je sémantickým odkazem, který se zcela či alespoň z části překrývá s lexikálním významem. Karel Hausenblas definuje motivovanost jako „*fakt, že pojmenování svou strukturou ukazuje k jinému pojmenování jako k svému základu, event. jako k pojmenování souvztažnému.*“¹ To znamená, že je možné odvodit obsah určitého pojmu z jazykové formy termínu, který tento pojem označuje, že termín dokáže explicitně vyjádřit vlastnosti či jiné charakteristiky popisovaného pojmu, přičemž motivovanost se v různých termínech může projevovat různou silou. O motivovanosti nicméně nemluvíme pouze v rámci odborného lexika, tato charakteristika není omezena pouze na odbornou slovní zásobu. Je ale limitována synchronním pohledem na jazyk, tzn. že pojmenování, která slouží jako východiska dalších pojmenování, musí být v soudobém jazyce vnímána jako srozumitelná a aktuální. O většině slov z odborné (ale stejně tak i z obecné) slovní zásoby je možno říci, že jsou motivovaná, ačkoli samozřejmě existují výjimky a v určitých případech se můžeme setkat i s tzv. nesprávně orientujícími motivačními znaky, tedy se znaky v termínu vyjádřenými, které jsou ale pro obsah termínu nepodstatné či dokonce zavádějící. Motivace termínu tedy přináší výhody i nevýhody. Nemotivované termíny jsou typické tím, že nepomáhají adresátovi v určení významu, na druhou stranu ho ale zároveň nesvádí k nesprávné významové interpretaci. Motivovanosti je obecně užíváno zejména při vytváření nových pojmenování, nicméně v závěru musí vždy ustoupit významové přesnosti termínu.

2.2.1.4 Normalizace termínů

Pro potřeby odborné komunikace je nutné odborné termíny ve všech oblastech sjednocovat, normovat a kodifikovat, jelikož právě standardizace terminologie je klíčovým předpokladem pro vzájemné porozumění mezi odborníky v daném oboru. Nejčastěji takováto normalizace probíhá na mezinárodní úrovni a prostřednictvím institucí vytvořených právě pro tento účel. Tyto instituce se zabývají vytvářením a vydáváním závazných norem, samozřejmě s cílem zajistit tvorbu jim odpovídajících termínů.

Nejdůležitější a nejprestižnější je výše zmíněná **Mezinárodní organizace pro normalizaci** (*International Organization for Standardization – ISO*). Tato švýcarská

¹ HAUSENBLAS, Karel. *Termíny a odborný text*. Československý terminologický časopis, 1963, roč. 2, č. 1, s. 12. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1963/1/1963-1_lo.pdf

nevládní organizace, která dnes zastřešuje celkem 784¹ technických komisí a subkomisí a sdružuje normalizační instituce z celkem 162 členských zemí, se v rámci jedné ze svých komisí – konkrétně **ISO/TC 37 – Terminologie (principy a koordinace)** – zabývá i normalizací terminologie na mezinárodní úrovni. V České republice je hlavní normalizační organizací, do jejíž působnosti spadá právě i normalizace terminologická, **Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)**, který je orgánem státní správy. ÚNMZ figuruje v mezinárodních normalizačních institucích jako oficiální zástupce České republiky, a navíc je zřizovatelem **České agentury pro standardizaci (ČAS)**, která od ÚNMZ od 1. 1. 2018² převzala veškeré aktivity spojené s vytvářením technických norem, s jejich vydáváním a následnou distribucí.

2.2.2 Nomenklatura

V rámci terminologie jako podoblasti slovní zásoby je často vymezován pojem nomenklatura, někdy označovaná jako jmenosloví. Zatímco terminologie je soubor odborných názvů týkajících se určité oblasti, nomenklatura je definována jako „*systematický soubor pojmenování, zvl. v přírodních vědách.*“³ Většina autorů terminologii chápe jako soubor obecnější a nomenklatuře nadřazený, existují nicméně i autoři, kteří chápou nomenklaturu jako samostatnou a soběstačnou oblast slovní zásoby.

Jednotlivé nomenklaturní názvy potom definuje Poštolková jako „*pojmenování systémových jednotek uspořádaných podle určitého klasifikačního principu a tvořených někdy i podle předem dohodnutých pravidel.*“⁴ Tato jednotlivá vědecká pojmenování rostlinných a živočišných taxonů jsou vytvářena podle určitých zásad a nomenklatura je tedy jedním z nejvýraznějších produktů normalizace odborného názvosloví obecně, mimo jiné samozřejmě proto, že samotné vytvoření pravidla pro tvorbu nových názvů je normalizačním úkonem. Nomenklaturu lze chápat tedy nejen jako soubor odborných názvů, ale také jako soubor pravidel používaných k tvorbě těchto názvů. Můžeme ji

¹ About us. *ISO – International Organization for Standardization* [online]. [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <https://www.iso.org/about-us.html>

² O nás | Česká agentura pro standardizaci. *Česká agentura pro standardizaci* [online]. c2017 [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <http://www.agentura-cas.cz/o-nas>

³ ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011. s. 300. ISBN 978-80-246-1946-0.

⁴ POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knižnice, sv. 2. s. 30.

rovněž považovat za produkt vědecké klasifikace, přičemž jednotlivá pojmenování dohromady vytváří pevnou vědeckou soustavu.

Velmi rozsáhlou terminologii má například chemie a Čermák¹ na jejím příkladu ilustruje rozdíl mezi terminologií určitého oboru a jeho nomenklaturou. Zatímco chemická terminologie označuje nejčastěji jednotlivé procesy, chemická nomenklatura pojmenovává jednotlivé soustavy (tzn. entity, sloučeniny, produkty). Nomenklatura se navíc vyznačuje výrazným tempem růstu a obrovským počtem jednotlivých zástupců (autor uvádí, že v roce 2006 bylo množství chemických nomenklaturních názvů odhadováno na cca 30 milionů). Všechna nová nomenklaturní pojmenování se poté vytváří, a to nejen v rámci chemie, podle předem stanovených pravidel.

Nomenklaturu samozřejmě nenajdeme pouze v rámci chemie, je charakteristická i pro řadu dalších oborů, mezi nimi typicky zoologie, botanika, anatomie, mineralogie či farmakologie. Zatímco v chemii jsou tedy nomenklaturními názvy především různé sloučeniny, v botanice se jedná o systematické názvy rostlin, v zoologii zvířat, v anatomii je nomenklaturou názvosloví skladby a stavby těla, ve farmacii se jedná o pojmenování léků, v mineralogii minerálů apod. Typickým nomenklaturním názvem je tedy například v botanice „*dub letní*“, zatímco mezi botanické termíny řadíme kupříkladu výraz „*dřevina*“.

2.2.2.1 Taxonomie

S pojmem nomenklatura (zejména s nomenklaturou zoologickou, botanickou a mineralogickou) je spojen termín taxonomie. Jedná se o vědu, kterou je možno chápat dvěma způsoby.

V prvním případě je název taxonomie užíván v širším slova smyslu jako ekvivalentní k pojmu biologická systematika, což je věda zabývající se druhovou diverzitou organismů a zkoumáním vztahů mezi nimi. Většina autorů nicméně taxonomii chápe jako jeden z podoborů biologické systematiky a v tom případě je taxonomie definována jako věda, která se zabývá identifikací, pojmenováním a popisem jednotlivých organismů (taxonomických jednotek) a jejich klasifikací do taxonomických skupin. Do těchto skupin

¹ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3. s. 135-136.

jsou taxonomické jednotky neboli taxony zařazovány na základě určitých společných znaků, které je charakterizují a zároveň je odlišují od ostatních taxonů.

Zakladatelem taxonomie je švédský přírodovědec a lékař Carl Linné (1707-1778)¹, známý též pod svým latinským jménem Carolus Linnaeus. Princip taxonomických skupin poprvé představil ve své publikaci *Systema Naturae* z roku 1735, za významnější je nicméně považováno až desáté vydání této knihy pocházející z roku 1758. To je totiž společně s dalším Linného dílem, *Species Plantarum* z roku 1753 považováno mimo jiné za výchozí bod tzv. binomické nomenklatury (více viz kapitola 2.2.2.2 Binomická nomenklatura).

Základní taxonomické kategorie			
latinsky	česky	anglicky	italsky
regnum	říše	kingdom	regno
phylum / divisio ²	kmen / oddělení	phylum / division	phylum / divisione
classis	třída	class	classe
ordo	řád	order	ordine
familia	čeleď	family	famiglia
genus	rod	genus	genere
species	druh	species	specie

Tabulka 2 Základní taxonomické kategorie

Kromě základních taxonomických kategorií uvedených v Tabulce 2 se v současné době rozlišuje i řada dalších, za účelem ještě přesnějšího rozlišení mezi jednotlivými organismy.

2.2.2.2 Binomická nomenklatura

Binomická nomenklatura spočívá ve dvojitým pojmenování organismů – rostlin a živočichů. Každý organismus je nositelem tzv. binomu – jména rodového a jména druhového (epiteta), která ho přesně definují a pevně ho ukotvují v rámci celého systému. Tato jména zároveň vychází právě ze dvou nejnižších taxonomických skupin – rodu a druhu a vyjadřují vzájemnou příbuznost mezi různými druhy organismů.

¹ MÜLLER-WILLE, Stefan. Carolus Linnaeus. *Encyclopedia Britannica* [online]. Encyclopædia Britannica, c2018 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Carolus-Linnaeus>

² Kategorie phylum (kmen) je upřednostňována v zoologii, v botanické nomenklatuře se na stejné úrovni dává přednost kategorii divisio (oddělení).

V některých případech lze nalézt i organismus pojmenovaný tzv. trinomickým jménem, tedy tříslavným názvem. V takovém případě třetí jméno označuje nejčastěji poddruh daného organismu a je pojmenováním pro určitou varietu nebo formu tohoto organismu.

Nomenklaturní názvy rostlin a živočichů jsou tedy tvořeny vědomě s přihlédnutím k předem daným zásadám. Naprostá většina druhů je pojmenovávána dvěma způsoby – v první řadě nesou mezinárodně uznávané vědecké jméno pocházející nejčastěji z latinských a řeckých slov a kořenů. K těmto internacionálním názvům nicméně existuje ještě ekvivalentní jméno v národním jazyce, nazývané také jako obecný název. Tyto dvě soustavy jsou potom užívány současně, „národní“ nomenklatury bývají ovšem obecně považovány za méně formální a ve vysoce vědeckém stylu se upřednostňuje užití pojmenování mezinárodních, samozřejmě i s účelem dosažení co největší přesnosti a srozumitelnosti v odborné komunikaci.

Pokud hovoříme o vědeckých jménech, lze říci, že naprostá většina organismů se označuje jedním mezinárodně uznávaným názvem vycházejícím z taxonomických a nomenklaturních zvyklostí. To ovšem neznamená, že kromě těchto oficiálních jmen neexistují pro konkrétní organismus i jména alternativní. Podobně jako v národních nomenklaturách se totiž i v mezinárodním názvosloví objevují různé možnosti pojmenování jednoho organismu, která jsou samozřejmě výsledkem dlouhé historie popisu jednotlivých organismů a která reflektují pojmenování daného organismu provedené na různých místech, různými osobami, respektující různé taxonomie apod. V rámci snah o sjednocení mezinárodního názvosloví se nicméně za oficiální uznává jen jeden název a ostatní jsou označovány jako názvy synonymní.

Rodové jméno se v mezinárodní binomické nomenklatuře píše zásadně s velkým počátečním písmenem a může pocházet z různých pramenů. Nejčastěji se jedná o názvy pocházející z latinských či řeckých slov, mohou ale například referovat k zeměpisným názvům, ke jménům osob či k určitým charakteristikám a zvláštním znakům daného organismu. Existují i organismy, které jsou tzv. kříženci neboli hybridy. V takovém případě je jejich název doplněn o značku „x“, která se umísťuje před druhové jméno daného organismu.

Druhová jména neboli epiteta následují v mezinárodních názvech za jmény rodovými a jsou jejich přívlastky. Mohou označovat nejrůznější skutečnosti vztahující se k danému organismu (např. typický výskyt, charakteristický znak, podobnost s jiným organismem

apod.) a píše se vždy s malým počátečním písmenem, a to i pokud jsou odvozena od vlastních jmen. Pokud je druhový přívlastek víceslovný, jednotlivé části jsou od sebe oddělovány spojovníkem. I jména, která nemají latinský původ, jsou latinizována a musí se řídit latinskými gramatickými pravidly, přičemž koncovky druhových jmen se vždy řídí gramatickým rodem a koncovkami jmen rodových.

Celý vědecký název je zapisován kurzívou může být doplněn jménem či zkratkou jména osoby (popř. osob), která daný organismus popsala a pojmenovala. Pokud je mezinárodní název doprovázen zkratkou více než jednoho jména, první z nich se zapisuje do kulaté závorky a označuje daného autora jako autora basionymu (přičemž basionym je definován jako „*taxonomický pojem označující vědecké (latinské) jméno, pod nímž byl určitý taxon poprvé v literatuře platně (validně) popsán.*“¹). Autor dalšího jména je potom označován jako autor kombinace a jeho jméno už je zapsáno standardním způsobem. Kromě zkratk jména autora (autorů) může vědecký název obsahovat i rok, kdy k pojmenování došlo. Na rozdíl od rodového a druhového jméno se žádný z těchto údajů kurzívou nezapisuje.

Jména organismů v jednotlivých národních jazycích, tedy obecné názvy těchto organismů, jsou jména, která lingvisticky neodpovídají latině. Většinou vznikají překladem vědeckého jména do konkrétního domácího jazyka či použitím vžitého domácího názvu a jsou vytvářena především se záměrem snazšího porozumění či výslovnosti. Jelikož domácí nomenklatury zpravidla nejsou pro odbornou komunikaci závazné a neřídí se pevně danými pravidly, v národním jazyce může být daný organismus pojmenován pomocí binomické struktury rodového a druhového jména, ale rovněž pouze rodovým nebo pouze druhovým jménem. Zároveň jsou mezi jednotlivými národními nomenklaturami výrazné rozdíly, ať už v míře systematičnosti vzhledem ke vědeckým pojmenováním nebo v samotné existenci domácího pojmenování.

V češtině je zpravidla zachována nejen binomická struktura pojmenování, ale i pořadí rodového a druhového jména v rámci jednoho názvu. Jednotlivé části nejsou běžně (nikoli ale na základě závazného pravidla) uváděny s velkým počátečním písmenem. V tomto směru platí nicméně jedna výjimka, a to, když je druhové jméno odvozeno od vlastního jména – v takovém případě se vždy píše s velkým počátečním písmenem.

¹ Basionym. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Basionym>

Obecně je možno říci, že oficiální česká botanická a zoologická nomenklatura má dlouhou tradici a běžně dodržovaná pravidla pro tvorbu nových pojmenování, i když samozřejmě existují výjimky či dokonce vědecká pojmenování, která v češtině alternativní názvy vůbec nemají.

Podobně i italština zachovává v domácích názvech pořadí rodového a druhového jména (v italském jazyce se ale zároveň jedná, na rozdíl od češtiny, o preferované pořadí podstatného jména a jeho přívlastku i v rámci běžného jazyka), velmi často se nicméně v italštině setkáváme i s domácími názvy tvořenými pouze jedním (tedy rodovým) jménem, které není nijak blíže určeno jménem druhovým. Běžně se názvy uvádí s malým počátečním písmenem, podobně jako v češtině nicméně ani v italštině neexistuje závazné pravidlo regulující psaní velkých a malých písmen. Italská jména jsou často velmi blízká jejich vědeckým ekvivalentům, zejména pokud tato vědecká pojmenování mají původ v latině, a to samozřejmě z důvodu blízké příbuznosti těchto dvou jazyků. Možná i z toho důvodu nemají zoologická a botanická nomenklatura v italštině takovou tradici, jako například v češtině – i vědecké názvy jsou pro Itala většinou poměrně snadno srozumitelné.

Například v angličtině dochází mezi vědeckým a obecným názvem k výrazným posunům. Nejen, že anglické obecné názvy bývají nezřídka složeny z více než jen dvou složek, mění se i pořadí rodového a druhového jména, jelikož v anglických obecných názvech stojí rodový, „nadřazený“ pojem až na druhém (popř. posledním) místě.

Obecně lze říci, že pro pojmenovávání organismů v národních jazycích většinou neexistují závazná pravidla (na rozdíl od pojmenování mezinárodních) a je tedy možné se setkat například s různými způsoby zápisu i s různými variantami pojmenování jednoho stromu. V ideálním případě by samozřejmě v národních nomenklaturách jeden vědecký název organismu měl pouze jeden odpovídající název v národním jazyce. V praxi se nicméně naprosto běžně setkáváme se synonymními domácími názvy odpovídajícími jednomu názvu vědeckému, z nichž některé jsou například užívány pouze lokálně.

Příklady konkrétních pojmenování a jejich zápisů jsou uvedeny v následující tabulce (přičemž u domácích názvů se nemusí jednat o jediné možné označení pro konkrétní druh):

Příklady pojmenování			
mezinárodní	česky	italsky	anglicky
<i>Abies alba</i> (Mill.)	jedle bělokorá	abete bianco	European silver fir
<i>Ursus americanus</i>	medvěd baribal	orso nero	American black bear

Tabulka 3 Příklady pojmenování organismů

Kromě obecných názvů jednotlivých organismů je možno se v národních jazycích setkat rovněž se jmény lidovými. Těch existuje obrovské množství a často se liší i v rámci poměrně malého území. Jsou to pojmenování, která nejsou nijak závislá na mezinárodně uznávaných názvech, naopak jsou zcela samostatnými a specifickými jednotkami vycházejícími nejčastěji ze zvyklostí konkrétního území.

2.2.2.3 Botanická nomenklatura

Mezinárodní botanická nomenklatura je názvoslovím rostlin, jejichž tvorba se řídí mezinárodně platnými a uznávanými pravidly a funguje nezávisle na dalších nomenklaturách – zoologické a bakteriologické (která byla původně součástí nomenklatury botanické). Zahrnuje pouze mezinárodně platné názvy rostlin a národní vědecká a lidová pojmenování rostlin tedy fungují nezávisle na ní a nemusí se řídit jí předepsanými pravidly.

Základ mezinárodní botanické nomenklatury položil, jak již bylo výše uvedeno, Carl Linné, a to konkrétně svou publikací *Species Plantarum* z roku 1753¹. V srpnu roku 1867 se v Paříži uskutečnil mezinárodní kongres, kde byla poprvé představena kodifikovaná forma botanické nomenklatury. Hlavním autorem nově představených pravidel byl švýcarský botanik Alphonse de Candolle a výsledkem tohoto kongresu byla publikace *Lois de la nomenclature botanique*² sloužící jako východisko prvního **Mezinárodního kódu botanické nomenklatury** (*International Code of Botanical Nomenclature*), od

¹ MÜLLER-WILLE, Stefan. Carolus Linnaeus. *Encyclopedia Britannica* [online]. Encyclopædia Britannica, c2018 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Carolus-Linnaeus>

² DE CANDOLLE, Alphonse a Hugh Algernon WEDDELL. *Laws of Botanical Nomenclature Adopted by the International Botanical Congress, Held at Paris in August 1867: Together with an Historical Introduction and a Commentary*. L. Reeve & Company, 1868.

roku 2011 nazývaného **Mezinárodní kód nomenklatury řas, hub a rostlin** (*International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants*)¹.

Tento mezinárodní kód je souborem internacionálně platných a používaných pravidel pro vědecká pojmenování taxonů hub, řas a rostlin. Autorem Kódu je **Mezinárodní botanický kongres** (*International Botanical Congress*), jehož plenární schůze je rozhodující institucí v oblasti vědecké botanické nomenklatury a který je zastřešován **Mezinárodní asociací pro rostlinnou taxonomii** (*International Association for Plant Taxonomy*). První botanický kongres se uskutečnil v roce 1990 v Paříži a v současnosti se koná každých šest let (naposledy v roce 2017 v čínském Schenzhenu – proto je aktuálně platný kód nazývaný také „*the Schenzhen Code*“). Hlavním cílem Kódu je dosáhnout co největší stability v mezinárodním pojmenování jednotlivých taxonů a zabránit přijímání botanických názvů, které nejsou jednoznačné či jsou považovány za nadbytečné.

Vedle Mezinárodního kódu nomenklatury řas, hub a rostlin existuje ještě **Mezinárodní kód nomenklatury kulturních rostlin** (*International Code of Nomenclature for Cultivated Plants*), který je samostatným kodexem upravujícím zásady pojmenování kultivarů².

¹ *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants* [online]. c2018 [cit. 2018-12-18]. Dostupné z: <https://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php>

² Kultivar je taxonomická kategorie týkající se pěstovaných rostlin, která je podřazená druhu a poddruhu.

3 Terminografie

3.1 Definice

Lotko definuje terminografii jako nauku „o tvorbě terminologických slovníků a o jejich vědeckém zpracování“¹. Z této základní definice můžeme vyvodit, že základním cílem terminografie, chápeme-li ji jako subdisciplínu lexikografie, je přehledně slovníkovou formou popsat lexikální jednotky užívané pro komunikaci v určité tematické oblasti, které jsou nazývány termíny. Na terminografii lze tedy nahlížet i jako na aplikovanou oblast terminologie (při pojetí terminologie jako vědy – podrobnější vysvětlení viz kapitola 2 Terminologie).

Jinými slovy se terminografie zabývá zpracováním odborného názvosloví konkrétního odvětví a jejím výstupem jsou terminologické slovníky nebo terminologické databáze, které slouží jako primární nástroj pro ustálení terminologie daného oboru. Jednotlivé odborné názvy, které jsou terminograficky zpracovány právě do podoby terminologického slovníku nebo databáze, se vyznačují jistou soudržností, protože přísluší do stejné specifické oblasti lidského poznání. Díky vzájemné provázanosti, specifičnosti či hierarchii jednotlivých popisovaných termínů není možno je považovat za součást běžné slovní zásoby člověka, který není žádným způsobem obeznámen s daným oborem.

Terminografie je tedy mezioborovou vědou, která spojuje lingvistické praktiky, logiku, ontologii a také informační technologie s nejrůznějšími oblastmi lidského vědění. Jejím hlavním cílem je v co největší míře postihnout a systematicky zorganizovat komplexní vztahy mezi konceptem a termínem, který ho označuje.

3.2 Historický vývoj

Za předchůdce prvních terminologických slovníků lze považovat tzv. rostlináře, což byly věcně či abecedně řazené soubory glos čerpajících zejména z latinských herbářů. Pravděpodobně nejznámější z nich, *Rostlinář olomoucký*, se datuje na počátek 14. století

¹ LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 3. nezm. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0720-5. s. 117.

a obsahuje více než 70 latinsko-českých termínů z oblasti botaniky¹. Počátky terminografie jako takové můžeme v Čechách hledat v šedesátých letech 14. století, v období tzv. *Klaretových slovníků*², jejichž autorem je pražský lékař a kněz Bartoloměj z Chlumce, který sám sebe nazýval Claretus de Solentia neboli Klaret. Jednalo se o díla určená primárně pro studenty v té době nově založené Karlovy univerzity, která byla pro snazší zapamatování psána ve verších a přinášela popis česko-latinské terminologie daného období.

Zdeňka Hladká³ uvádí, že nejstarším a zároveň nejméně rozsáhlým Klaretovým slovníkem je *Vokabulář*, který ve více než 700 verších přinášel latinskou terminologii z oblasti umění. Druhý *Bohemář* je mírně rozsáhlejší, v asi 1000 verších uvádí asi 2500 českých slov, která jsou na rozdíl od *Vokabuláře* méně specializovaná, naopak se soustředí na běžnější slovní zásobu. Nejobsáhlejším Klaretovým slovníkem je *Glosář*, který v téměř 2700 verších zachycuje asi 7000 česko-latinských dvojic a nejuceleněji shrnuje dobové vědecké a kulturní názvosloví. Klaretovy slovníky, přestože se nedochovaly jejich originální rukopisy, se na dlouhou dobu staly východiskem a vzorem českého slovníkářství.

Další výraznější terminografické snahy můžeme nalézt v období národního obrození, tedy v 19. století. Jedním z vůdčích představitelů snah o vyhledávání, případně vytváření názvosloví v nejrůznějších oblastech je Josef Jungmann, který výrazným způsobem zasáhl do způsobu tvoření nových slov v češtině a jehož cílem bylo vytvoření česky psané encyklopedie, která by poskytovala ucelené informace z nejrůznějších oblastí lidského vědění. Sám Jungmann se také výrazně podílel na tvoření terminologie v oblasti literární teorie, dalšími osobnostmi, které se těchto činností účastnili a přispěli tak ke kodifikaci terminologie v nejrůznějších oblastech, byli například Jungmannův bratr Antonín (antropologie a lékařství), Jan Svatopluk Presl (botanika, zoologie, chemie), Karel Bořivoj Presl (botanika), Josef Vojtěch Sedláček (geometrie, fyzika, matematika), František Palacký (estetika, psychologie, historie), Jan Evangelista Purkyně (fyziologie), Antonín Marek (logika) či Josef František Smetana (fyzika). Plán na vytvoření ucelené české encyklopedie nebyl sice zrealizován, nicméně z doby národního obrození pochází

¹ VOLEKOVÁ, Kateřina. *Česká lexikografie 15.století*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013. Disertační práce. s. 25.

² HLADKÁ, Zdeňka a Olga MARTINCOVÁ. *Tradice a současnost české lexikografie*. Moskva, 2008.

³ HLADKÁ, Zdeňka. *České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku*. Naše řeč, 2005, roč. 88, č. 3, s. 140-159. ISSN 0027-8203. Dostupné také z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7835>

řada děl, která měla být její součástí a která znamenala významný přínos pro české názvosloví, jako například *Slovesnost* Josefa Jungmanna (1820), *Logika nebo Umnice* Antonína Marka (1820) nebo *Flora Čechika* bratrů Preslových (1819). Právě bratři Preslové, zejména potom Jan Svatopluk Presl, nesou největší zásluhu na vytvoření českého botanického názvosloví. Jako první přenesli do češtiny Linnéův binomický systém pojmenování živých organismů, který vznikl již v roce 1753¹, ale do českého jazyka pronikl až v roce 1819 právě díky jejich publikaci *Flora Čechika*. Kromě botaniky se Jan Svatopluk Presl zabýval i vytvářením jmen v oblasti zoologie, chemie či geologie. I přesto, že se řada jím navržených pojmenování do dnešního jazyka nedochovala, je zároveň autorem velkého množství jmen a označení, která jsou dnes užívána zcela běžně.

O zachycení odborného názvosloví se pokoušely i dva významné slovníky zmíněné v kapitole 1.2 Historický vývoj lexikografie, a to *Příruční slovník jazyka českého* a *Slovník spisovného jazyka českého*. V *PSJČ* byla zpracována hlavně obecnější část odborného názvosloví. Přestože nezahrnoval termíny známé pouze úzkému okruhu odborníků, je i tak významným a v té době nevídaným zachycením české terminologie napříč různými oblastmi. *SSJČ* se oproti svému předchůdci na názvosloví soustředil ve větším rozsahu, obsažené termíny byly systematicky vybrány na základě středoškolských učebnic a za pomoci odborníků v daných oblastech.

Významné výkladové terminologické slovníky vznikaly v Československu ve druhé polovině 20. století v oblasti knihovnictví a informatiky². Těmito slovníky jsou *Terminologický slovník knihovnický a bibliografický*, který byl dokončen a vydán v roce 1965 a skrz svých cca 3000 termínů výrazně přispěl k ustálení oborové terminologie, *Slovensko-český terminologický slovník z informatiky* z roku 1975, který obsahoval kolem 1000 slovenských a českých termínů z oblasti informatiky a jím odpovídající výklady ve slovenštině a slovník *Sociální informatika* vydaný v roce 1990, který nicméně brzy přestal být dostačující pro tuto stále sílící a proměňující se oblast lidského vědění. Po rozdělení Československa převzala hlavní terminografické snahy v této oblasti *Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy*³.

¹ HORA-HOŘEJŠ, Petr. *Toulky českou minulostí*. Praha: Baronet & Via Facti, 1997. s. 104. ISBN 80-7214-039-6.

² SCHWARZ, Josef. *Vybrané teoretické a metodické problémy terminografie: poznatky z tvorby České terminologické databáze knihovnictví a informační vědy*. [online] Národní knihovna. Praha: Národní knihovna ČR, 2003, roč. 14, č. 1 [cit. 2018-10-05], s. 32. ISSN 0862-7487. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkr/pdf/0301/0301021.pdf>

³ Tamtéž, s. 33.

Kromě všech výše zmíněných vznikaly terminologické slovníky různého druhu samozřejmě napříč historickým vývojem i v dalších oblastech, kde bylo potřeba vytvořit, zachytit a přispět k ustálení dnes poměrně běžně užívaného odborného názvosloví. Obecně s nástupem a rozvojem informačních technologií byly ale terminologické slovníky stále více odsouvány do pozadí a na důležitosti získávaly elektronické terminologické databáze, primárně díky jejich přístupnosti a snadné orientaci a vyhledávání mezi jednotlivými hesly.

3.3 Srovnání lexikografie a terminografie

Jak bylo uvedeno v kapitole 1 Lexikografie, řada autorů chápe terminografii jako jednu z lexikografických disciplín. Existují ale zároveň autoři, kteří tyto dvě disciplíny chápou jako rovnocenné, nenacházejí mezi nimi vztahy hierarchie, často mezi nimi nedělají ani zřetelnou distinkci a považují je za silně provázané, a zejména za vzájemně se doplňující. Přestože existuje mnoho vlastností, které mají lexikografie a terminografie společné, zároveň se v řadě aspektů odlišují.

Jednou z teorií, které podporují hierarchické rozlišení mezi lexikografií a terminografií je fakt, že v každém jazyce musí nejprve existovat okruh slov, která vyjadřují obecné pojmy, a zkoumáním těchto slov se zabývá právě lexikografie. Tyto výrazy mohou být později použity i k vyjádření specializovaných pojmů, mohou se tedy stát součástí názvosloví pro určitou oblast, čímž se zároveň stanou předmětem terminografie. Lexikografie se tedy zabývá rozborem „jazyka pro obecné účely“ (*language for general purposes, LGP*)¹, ze kterého čerpá tzv. „jazyk pro speciální účely“ (*language for specific purposes, LSP*)², který je předmětem studia terminografie.

Jak bylo také uvedeno v první kapitole, pojem terminografie je někdy užíván jako ekvivalent pojmu technická lexikografie. To, zda se jedná či nejedná o zaměnitelné pojmy, je předmětem diskuzí, které jsou založeny především na sémiotické podstatě těchto dvou disciplín, normativním hledisku a způsobu, jakým jsou jednotlivé pojmy klasifikovány a prezentovány.

¹ ANTIA, Bassey. Lexicography versus terminography: Some practical reasons for distinction. *Termnet: International network for terminology* [online]. 2005 [cit. 2018-07-05]. s. 3. Dostupné z: http://www.termnet.org/downloads/english/projects/IFAP/02_termtrain2005_bassey_confab_lex_ter.pdf

² Tamtéž, s. 3.

Faktem nicméně zůstává, že terminografie i lexikografie jsou aplikovanými vědami, které se zabývají zpracováním konkrétního terminologického nebo lexikologického materiálu. Zatímco nejtradičnějším lexikografickým výstupem jsou obecné slovníky obsahující běžně užívanou slovní zásobu, terminografie zpracovává odborné technické či vědecké termíny typické pro určité odvětví do podoby terminologických slovníků nebo, zejména v posledních letech, terminologických databází. Zatímco pro definici slova v obecném slovníku je často dostačující poskytnout synonymní výraz, či jiným způsobem související slovo, v ideálním terminografickém výstupu je koncept definován svým nejbližším nadřazeným pojmem (*genus proximum*¹), který je doplněn o konkrétnější charakteristiky. Předmětem zájmu lexikografů jsou jednotlivá slova, autoři terminografických produktů se zajímají o koncepty, které jsou často definovány pomocí kódů, nikoli konkrétních slov.

Terminografie se v porovnání s lexikografií zabývá mnohem užším a specializovanějším okruhem slovní zásoby, lexikografie zkoumá a zaznamenává všechna slova daného jazyka. Zatímco v obecném slovníku je tedy možné najít i slova nějakým způsobem zabarvená, což často vede ke změně významu daného slova, v terminologickém slovníku či databázi jsou slova s emočním nádechem nepřijatelná, jelikož jedním z hlavních předpokladů odborného názvosloví je, že je exaktní a nepřipouští ambiguitu.

Terminografie se zároveň soustředí primárně na psanou podobu odborného názvosloví, lexikografie se naproti tomu zajímá nejen o psaný jazyk, ale i o jeho mluvenou podobu. Rozdíl je i mezi slovními druhy, jejichž popisu se tyto dvě disciplíny věnují. Zatímco v obecném slovníku vytvořeném na základě lexikografických principů jsou zaznamenány všechny slovní druhy, v terminologických slovnících se většinou nachází pouze substantiva, adjektiva a slovesa (jelikož například zájmena, předložky či spojky mohou jen obtížně nabýt nového, specializovanějšího významu, a tím pádem je jejich zaznamenání v terminografickém výstupu zbytečné). V lexikografickém produktu zároveň většinou nalezneme veškeré gramatické informace související s daným slovem. V terminologickém slovníku či databázi se objevují pouze takové informace, které mohou odlišovat jednotlivé koncepty navzájem a jsou tedy nezbytné pro správné přiřazení konkrétního termínu konkrétnímu konceptu.

¹ ANTIA, Bassey. Lexicography versus terminography: Some practical reasons for distinction. *Termnet: International network for terminology* [online]. 2005 [cit. 2018-07-05]. s. 3. Dostupné z: http://www.termnet.org/downloads/english/projects/IFAP/02_termtrain2005_bassey_confab_lex_ter.pdf

Výchozím bodem pro lexikografii je jazyk, případně více jazyků, které jsou popisovány primárně s cílem napomoci komunikaci mezi uživateli daného jazyka či jazyků. Terminografie naproti tomu vychází z určitého specifického odvětví či konkrétní disciplíny a snaží se ustálit terminologii a podpořit tak komunikaci mezi odborníky v dané oblasti, případně mezi odborníky a laickou veřejností. Z toho vyplývá, že lexikografie je primárně deskriptivní, snaží se popsat a zachovat daný jazyk a všechny jeho varianty. Terminografie se snaží o využití primárně preskriptivního přístupu, pro popsání jednotlivých konceptů tedy předepisuje odborné termíny a jejich definice s cílem dosáhnout standardizovaného názvosloví typického pro danou oblast.

S tím souvisí další z rozdílů mezi lexikografií a terminografií, který spočívá v přístupu využívaném při sestavování jejich cílového výstupu, tedy obecného či terminologického slovníku (terminologické databáze). Lexikografie využívá sémaziologický přístup, což v praxi znamená, že jako výchozí bod použije určité slovo, jehož všechny významy se snaží nalézt a zaznamenat. V terminografii se naproti tomu využívá onomaziologický přístup, který v první řadě identifikuje a analyzuje určitý koncept, a následně pro něj hledá vhodné pojmenování. V obecném slovníku nalezneme polysémnní a homonymnní lexémy jako součást jednoho hesla, zatímco synonyma jsou uvedena zvlášť – k jednomu lexému je tedy typicky přiřazeno více významů. V terminologickém slovníku či databázi je situace opačná – všechna synonyma (z daného oboru) jsou součástí stejného vstupu (ačkoli v odborném názvosloví je úplná synonymie, vzhledem k exaktnosti termínů, vzácným jevem), homonymnní a polysémnní lexémy jsou ale uváděny v samostatných vstupech. Typicky tedy jednomu konceptu odpovídá jeden význam či definice.

Co se týká konkrétního řazení vstupů v obecném slovníku, jednotlivá hesla jsou většinou řazena abecedicky, následují tedy v abecedním pořadí. Řazení konceptů v terminologickém slovníku či databázi je primárně prováděno buď tematicky, nebo na základě konkrétní, předem vytvořené klasifikace jednotlivých konceptů, ačkoli abecedické řazení je samozřejmě rovněž jednou z možností.

3.4 Terminologický slovník

Praktickými výstupy terminografických snah jsou terminologické slovníky či v současné době stále častěji využívané terminologické databáze (viz kapitola 3.5 Terminologická

databáze), přičemž oba jsou v zásadě rovněž nástrojem normalizace a kodifikace odborného názvosloví dané oblasti.

Terminologických slovníků v současnosti existuje obrovské množství napříč všemi obory, jedná se dokonce o jeden z nejrozšířenějších druhů publikací. Je v nich přehledným způsobem zpracována terminologie konkrétního oboru – jsou to slovníky odborných pojmů, které se soustředí právě na význam a použití konkrétních termínů. Terminologické slovníky jsou sestavovány primárně za účelem jejich praktického využití, a to nejčastěji odborníky v dané oblasti ve spolupráci s lingvisty. Obecně tedy nabízejí poměrně stručné informace o daném názvu (například v porovnání s encyklopediemi), často bez jeho valence či morfologických charakteristik. Jednotlivé pojmy jsou potom řazeny zejména abecedně, může se ale objevit i řazení pojmové či kombinované.

Z hlediska formy jednotlivých slovníků Machová¹ uvádí, že terminologické slovníky mají nejčastěji podobu:

- výkladových jednojazyčných, dvoujazyčných či vícejazyčných slovníků (u jednojazyčných se terminograf zaměřuje především na sémantické vymezení jednotlivých termínů, ve dvou a vícejazyčných se význam jednotlivých termínů uvádí většinou jen v jednom – výchozím – jazyce)
- překladových dvoujazyčných a vícejazyčných slovníků
- historických slovníků (které zachycují terminologii určitého historického období)
- glosářů (slovníky menšího rozsahu soustředící se většinou na velmi úzce specializovanou terminologii sloužící například konkrétní firmě či úzce vymezené skupině uživatelů)

3.5 Terminologická databáze

Modernějším a v současné době stále častějším způsobem zpracování odborné terminologie je vytváření terminologických databází (terminologických databank).

Machová terminologickou databázi definuje jako „*komplexní soubor informací o termínech (spojených s odpovídajícími pojmy) z jednoho nebo více jazyků a z libovolné tematické oblasti, který je uložen na počítačových médiích ve formě terminologických*

¹ MACHOVÁ, Svatava. Terminografie. In: Čermák, František; Blatná, Renata (edd.). *Manuál lexikografie*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1995, s.142.

*záznamů*¹. Dále uvádí, že terminologická databáze je vždy propojena s počítačovými programy, které umožňují její neustálou aktualizaci či modifikaci a jsou schopny poskytovat různé druhy terminologických informací v závislosti na konkrétních potřebách uživatele terminologické databáze. Terminologické databáze je tedy potřeba neustále aktualizovat a upravovat, aby byly v souladu s neustále se proměňující a vyvíjející oborovou terminologií. Představují rovněž významnou pomoc při automatickém překladu, umožňují snadnou orientaci i ve velkém množství termínů a zároveň nabízí nejrůznější možnosti práce s jednotlivými vstupy, ať už různé způsoby vyhledávání, třídění, znázornění apod.

Při sběru, zpracování a třídění termínů do podoby terminologických databází jsou využívány informace z lexikologie obecně a rovněž z počítačové lexikografie. Při vytváření struktury konkrétní databáze je třeba brát v úvahu zejména její primární účel a potřeby jejích adresátů. Jednotlivé databázové vstupy potom kromě základního pojmenování doplněného např. o kontext či geografické údaje mohou obsahovat řadu dalších informací jako jsou definice, odkazy, zařazení do konkrétního pojmového systému, ekvivalenty a stylistické údaje či prameny jednotlivých uvedených informací a další relevantní poznámky.

3.5.1 Slovník vs. databáze

Podobně jako při vytváření terminologického slovníku je i při tvorbě terminologické databáze žádoucí spolupráce s experty v daném oboru i s autoritami v oblasti normy, využívání synchronní analýzy odborného jazyka či přihlídnutí k systematice daného oboru, to vše samozřejmě s ohledem na potřeby adresáta daného terminografického díla, ať je jím odborník či laik.

Výhodou terminologických databází oproti slovníkům je určitě jejich snadná dostupnost a v případě, že jsou pravidelně udržovány, i neustále aktuální poskytované informace. Aktualizace informací, které terminologické databáze a potažmo i terminologické slovníky poskytují, je nezbytnou součástí terminografie, jelikož vývoj v takto specializované slovní zásobě je většinou výrazně rychlejší než změny ve slovní zásobě běžného jazyka, což samozřejmě souvisí s neustálým vývojem v oblasti vědy a techniky.

¹ MACHOVÁ, Svatava. Terminografie. In: Čermák, František; Blatná, Renata (edd.). *Manuál lexikografie*. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1995, s.153.

S tím je spojen i přístup jednotlivých terminografických projektů k nově vznikajícím pojmenováním. Zatímco terminologické databáze je, vzhledem ke své snadné údržbě, ochotně přijímají a zaznamenávají, v případě terminologických slovníků je zvažováno, zda je nové pojmenování potřebné a opodstatněné a často jsou odborným neologismům vyčleňovány i speciální slovníky. Se snadnou dostupností a modifikovatelností databází je navíc spojena jejich další výhoda související s řízeným rozvojem nových terminologických informací. Skrz terminologické databáze je možno sledovat rozvoj konkrétního oboru a zároveň působit na vytváření nových odborných pojmenování, na s tím související významové vymezení těchto termínů a samozřejmě jejich co nejrychlejší distribuci mezi uživatele dané terminologie.

Terminologické databáze a slovníky poskytují v zásadě stejné informace a služby, v případě databází jsou ovšem možnosti využití výrazně širší. Z jedné terminologické databáze je mimo jiné možno vygenerovat různé terminologické slovníky, které mohou například strukturou svých hesel sloužit konkrétním skupinám uživatelů. Podobně u vícejazyčných databází existuje možnost vytvoření terminologických slovníků s různými vstupními a výstupními jazyky, primárně pokud se jedná o terminologie preskriptivních věd, tedy věd technických.

V porovnání s terminologickými slovníky se v databázích klade důraz především na zpracování konkrétního pojmu. Záznamy v terminologických databázích jsou založeny na onomaziologickém přístupu (tzn. na způsobu pojmenovávání), postupují směrem od konceptu ke konkrétnímu termínu a snaží se co nejlépe zachytit pojmy a k nim přiřazená pojmenování, přičemž tak činí primárně s účelem produkce textu. V terminologických slovnících je užíván přístup sémaziologický, tzn. nauka o významu slov. Slovníky se snaží svým uživatelům umožnit především interpretaci daného textu a z toho důvodu poskytují i sekundární informace související s daným termínem (např. jeho etymologii, výslovnost či gramatické atributy).

Terminografické databáze i slovníky se samozřejmě soustředí na normativní aspekt jednotlivých pojmenování, jelikož, jak bylo již uvedeno v přechozích kapitolách, normalizace odborného názvosloví je jednou z potřeb odborné komunikace (a tímto se samozřejmě odlišují od neoborné slovní zásoby). Pokud ovšem srovnáváme databáze a slovníky mezi sebou, v terminologických databázích jsou tyto snahy ještě markantnější, ve slovnících se často zaznamenává jazykový úzus obecně a v popisu lexému jsou často

zahrnuta nejrůznější užití daného termínu. V terminologických databázích se naproti tomu klade primární důraz na přesnost odborné komunikace.

Obecně můžeme říci, že jsou záznamy v terminologické databázi a slovníková hesla často velmi podobná. Databázové záznamy by nicméně měly navíc být doprovázeny ještě abecedním rejstříkem. Zatímco ve slovnících jsou totiž jednotlivá hesla řazena typicky abecedně, databáze je ideálně pouze souborem jednotlivých terminografických záznamů a poskytuje tedy svým uživatelům i jiné uspořádání než uspořádání alfabtické, databázové záznamy mohou být například uspořádány pojmově.

4 Tvorba terminologické databáze

Náplní této kapitoly je popsat vytváření návrhu vícejazyčné terminologické databáze, která obsahuje názvy stromů v italštině, češtině a latině a jim odpovídající doplňující informace. Návrh databáze, která je přílohou této práce, byl vytvořen v programu sady Microsoft Office, konkrétně v MS Access 2016.

Jedná se o databázi relační, tzn. založenou na souboru vztahů fungujících na různých úrovních. Autorem termínu relační databáze (*relational database*) je Edgar F. Codd, který tento přístup poprvé definoval v roce 1970 ve svém článku *A relational model of data for large shared data banks*¹.

Základními prvky tzv. ER modelu (*entity-relationship model*) jsou entity, vztahy mezi nimi a jejich atributy. Entitou se nazývá objekt z reálného světa, který je jednoznačně odlišitelný od ostatních entit. Atributy jsou potom relevantní vlastnosti přiřazované jednotlivým entitám a vztahy neboli relace jsou asociace mezi různými entitami.

V databázi, která je součástí této práce, by se tedy jako entity daly označit jednotlivé koncepty a jednotlivé termíny. Atributem konceptu v této databázi může být například zařazení do konkrétní čeledi či fotografie. Atributem termínu potom jeho konkrétní použití a případné doplňující informace. Mezi koncepty a termíny v databázi existují asociace neboli relace, které celý model databáze dotváří. Platí, že jednomu konceptu v databázi může odpovídat N termínů, ale jeden termín by měl odpovídat pouze jednomu konceptu. Pokud se objeví jeden termín příslušící k více konceptům, jedná se nejspíš pouze o náhodnou homonymii, která není žádným způsobem motivovaná.

Výchozím bodem relačních databází je tabulka tvořená řádky a sloupci a obsahující data a jim náležející vlastnosti. Jednotlivé řádky jsou jednoznačně identifikované a nazývají se záznamy, sloupce v rámci jedné tabulky se nazývají pole a slouží k uložení konkrétních údajů, které musí odpovídat předem nadefinovaným pravidlům. Každá databáze je tvořena více tabulkami, které jsou navzájem propojeny předem nadefinovanými vztahy (relacemi). Obecně lze říci, že jednotlivé tabulky v databázi reprezentují různé skupiny

¹ CODD, E. F. A relational model of data for large shared data banks. *Communications of the ACM* [online]. 1970, roč. 13, č. 6, s. 377-387 [cit. 2019-02-24]. ISSN 00010782. Dostupné z: <https://www.seas.upenn.edu/~zives/03f/cis550/codd.pdf>

entit, řádky v těchto tabulkách už jsou konkrétními entitami a informace jim odpovídající zapsané v jednotlivých sloupcích jsou atributy těchto entit.

4.1 Tvorba výběrového souboru

Výběrový soubor přiložené databáze je složen z celkem 160 konceptů, které tvoří obsah stejnojmenné tabulky ve finální databázi a ke kterým jsou v dalších tabulkách (Termíny CS, Termíny IT, Termíny LA) přiřazena domácí pojmenování a další doplňující informace.

Pokud jde o výběr konkrétních konceptů, jako výchozí bod byla využita již dříve nashromážděná data publikovaná v bakalářské práci autorky¹. Tato data byla následně upravena pro potřeby diplomové práce, zejména upřesněna a doplněna o další nezbytné informace. Do finálního výběrového souboru databáze bylo navíc přidáno i několik nových konceptů, které se v původní práci nenachází, zdrojem těchto nových konceptů byly použité sekundární prameny, zejména encyklopedie, a to jak české, tak italské.

Jelikož cílem práce bylo vytvoření návrhu vícejazyčné databáze, volila jsem do výběrového souboru takové koncepty, pro které jsem byla schopna najít pojmenování ve všech zahrnovaných jazycích (tzn. ve finální databázi v češtině, v italštině a v latině). Podobně jako ve výše zmíněné bakalářské práci jsem za hlavní pojítka mezi českými a italskými názvy považovala mezinárodně ustálené názvy latinské, a to primárně z důvodu absence sekundárního pramenu, který by zahrnoval tyto dva jazyky v přímém kontaktu. Vzhledem k tomu, že mezinárodní botanické názvy (tzn. názvy latinské vytvořené dle předem stanovených nomenklatorických pravidel, více viz kapitola 2.2.2 Nomenklatura) jsou dobře ustálené a užívané internacionálně, považuji je za věrohodný a spolehlivý zdroj informací. Ideálním řešením by nicméně samozřejmě bylo nalézt ekvivalenty mezi jednotlivými pojmenováními přímo, nejlépe prostřednictvím přímé spolupráce mezi italskými a českými odborníky v oboru, kteří jsou schopni postihnout i ty nejmenší odlišnosti obsažené v jednotlivých národních pojmenováních. Pro potřeby této databáze nicméně pokládám za zcela dostačující využití mezinárodních latinských pojmenování jako prostředního článku mezi italštinou a češtinou.

¹ VOLÁKOVÁ, Veronika. *Hodnocení automatického překladu SMT systémů (Google Translate, Bing) z italštiny do češtiny: názvy stromů*. České Budějovice, 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav romanistiky. Vedoucí práce Jan Radimský.

4.2 Struktura databáze

Ve finální databázi je nedefinováno celkem 8 tabulek, mezi kterými jsou vytvořené relace na různých úrovních, a to tabulky:

- Koncepty
- Termíny CS
- Termíny IT
- Termíny LA
- Termíny EN
- Čeledi
- Autoři vědeckých názvů
- Autoři basionym

Záznamy v jednotlivých tabulkách v databázi jsou řazeny automaticky, tedy podle ID, kterým je v každé tabulce automatické číslo. Pole ID je u všech tabulek rovněž primárním klíčem, což znamená, že je nezávislým atributem, který je v rámci tabulky jedinečný a slouží tedy jako jednoznačný identifikátor a zároveň nikdy neobsahuje nulovou hodnotu.

V souhrnném přehledu všech termínů (Příloha 1) jsou data řazena abecedně podle jména konceptu, pole ID je ale v této tabulce zahrnuto a odkazuje na identifikační automatická čísla jednotlivých záznamů v tabulce Koncepty v databázi.

Mým původním záměrem bylo sesbírat stejným způsobem jako termíny české a italské i termíny anglické. Ačkoli jsem od tohoto plánu nakonec z časových důvodů upustila, ponechala jsem v konečné databázi i předem nedefinovanou tabulku Termíny EN, aby bylo možno databázi eventuálně dále rozšířit právě o anglické termíny. Tabulka je strukturovaná stejně jako tabulky Termíny CS a Termíny IT, tzn. obsahuje stejná pole a je stejným způsobem propojena s tabulkou Koncepty. Na rozdíl od tabulek italských a českých názvů nicméně neobsahuje žádné záznamy, a i když obsahuje pole „Úzus“, nejsou pro toto pole samozřejmě nedefinovány žádné kategorie použití.

4.2.1 Tabulka Čeledi

V tabulce Čeledi je vytvořen seznam čeledí, do kterých náleží stromy tvořící výběrový soubor dat databáze – nejedná se tedy o seznam úplný. Jednotlivé čeledi jsou zapsány

jejich českým a latinským názvem a jsou propojeny s tabulkou Koncepty, kde je možno zvolit konkrétní čeleď, do které se daný koncept obvykle zařazuje. Jelikož dělení na čeledi je komplikovaný a neustále se měnící systém, zvolila jsem jako základní přístup v této práci tzv. systém APG (*Angiosperm Phylogeny Group*), konkrétně jeho nejnovější verzi z roku 2016 – APG IV¹. Pro použití tohoto přístupu jsem se rozhodla proto, že je mezinárodní a neomezuje se tedy pouze na floru konkrétní země. Je rovněž využíván jako výchozí v Pignattiho *Flora d'Italia*². Pokud jsem se ale při sběru dat setkala s jiným členěním, poznamenala jsem to u konkrétního konceptu v tabulce Koncepty, v poli „Komentář“.

4.2.2 Tabulka Koncepty

Tabulka Koncepty obsahuje kompletní výběrový soubor názvů stromů, jejichž shromáždění bylo nezbytným prvním krokem pro vytvoření obsahu samotné databáze.

Každý z konceptů je v tabulce identifikován jedinečným ID, kterého jsem dosáhla nastavením datového typu „Automatické číslo“ pro pole označené v tabulce jako „ID koncept“. Stejným způsobem jsou poté identifikována i jednotlivá pojmenování v tabulkách domácích termínů a čeledí.

V tabulce je dále vytvořeno pole nazvané „Orientační název“, obsahující preferované národní vědecké názvy v češtině, které se díky relacím zobrazují i v tabulkách domácích termínů a v nich slouží pro rozpoznání jednotlivých konceptů.

Dalším polem je pole „Čeledi“, kde je ke každému konceptu přiřazena čeleď, do které náleží. V tomto poli je nastaven ovládací prvek „Pole se seznamem“ a díky relaci mezi tabulkami Koncepty a Čeledi je možné pro každý strom vybrat příslušnou čeleď ze seznamu, kde jednotlivé možnosti odpovídají položkám tabulky Čeledi.

Pole „Komentář“ v tabulce Koncepty slouží zejména pro doplnění sekundárních informací o čeledi, jelikož informace, které poskytují použité zdroje se někdy liší v závislosti na použité taxonomii (např. některé zdroje uvádí čeleď javorovité a jírovcovité jako samostatné, ačkoli dnes jsou spíše zařazovány pod čeleď

¹ APG je mezinárodní taxonomický systém krytosemenných rostlin, který se snaží o vytvoření jednotné a mezinárodní taxonomie vycházející z molekulárně biologických výzkumů.

² PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I-III. Seconda edizione. Milano: Edagricole, 2017.

mýdelníkovité). V případě, že jsem na takovéto nesrovnalosti narazila, zohlednila jsem to u konkrétního konceptu právě v poli „*Komentář*“.

Dalším polem v tabulce Koncepty jsou přílohy nazvané „*Fotografie*“, kde jsou ke každému konceptu přiřazeny odpovídající obrázky (ke každému konceptu jsem se snažila najít takové, podle kterých by bylo možné strom identifikovat, tzn. fotografií celého stromu, listu/jehlic, kůry, květu, plodu apod.). Aby bylo možné fotografie do databáze vkládat, je v tomto poli nastaven datový typ „Příloha“.

Poslední pole je nazvané „*Zdroje fotografií*“ a obsahuje odkazy na webové stránky, ze kterých byly fotografie převzaty a díky nastavenému datovému typu „Hypertextový odkaz“ umožňuje daný odkaz rovnou otevřít.

Přehled jednotlivých konceptů a jejich latinských ekvivalentů na základě řazení do čeledí (s případným komentářem zohledňujícím odlišnou taxonomii) se nachází v Příloze 2.

4.2.3 Tabulky Termíny CS a Termíny IT

Tabulky Termíny CS a Termíny IT jsou svou strukturou v podstatě totožné a obsahují pojmenování v národních jazycích odpovídající jednotlivým konceptům. S tabulkou Koncepty jsou propojeny a v poli „*Koncept*“ je díky ovládacímu prvku „Pole se seznamem“ možné vybrat odpovídající koncept z nabídky.

Kromě pole „*Koncept*“ obsahují tabulky pole „*ID*“, kde je automatickým číslem jednoznačně identifikován každý domácí název a pole „*Termín*“, kam jsem jednotlivé domácí názvy zapisovala.

Dalším polem je „*Úzus*“, který obsahuje informace o použití jednotlivých termínů. I v tomto poli je nastaven ovládací prvek „Pole se seznamem“, v tomto případě ale neexistuje relace s žádnou další tabulkou. Jednotlivé možnosti byly do tabulek vloženy manuálně v návrhovém zobrazení, a to zejména proto, že jsem potřebovala různé kategorie pro jednotlivé jazyky. Z důvodu mnohem větší ustálenosti českého názvosloví bylo poměrně snadné odhadnout, jaký název je používán jako oficiální pro daný koncept a která z pojmenování jsou užívána pouze lidově či jsou zastaralá. Dalším důvodem je samozřejmě fakt, že je pro mě čeština jako mateřský jazyk v tomto směru mnohem „průhlednější“ z hlediska jednotlivých forem a jsem schopná lépe zhodnotit různé varianty. Naproti tomu v italštině nemá botanická nomenklatura takovou tradici a zároveň

samozřejmě nejsem schopna odhadnout užití jednotlivých forem do takové míry, jako rodilí mluvčí. V italštině jsem tedy v tomto směru vycházela pouze z informací poskytovaných sekundární literaturou, případně internetovými databázemi.

V tabulce Termíny CS se nachází celkem 499 pojmenování, která se navzájem více či méně odlišují, do různých záznamů jsem zapisovala například i jména, která se lišila pouze délkou samohlásky. I tak ale jejich výčet nelze v žádném případě považovat za úplný, jelikož existuje obrovské množství např. pojmenování lokálních, která v databázi zahrnuta nejsou a jejich shromáždění by mohlo v případě potřeby být předmětem další práce.

Pokud jde o jednotlivé možnosti, vytvořila jsem v této tabulce celkem čtyři různé kategorie použití:

a) národní vědecký název – preferovaný

Takto jsou označeny názvy, které v použité literatuře převládají jako primární označení konkrétního stromu. Pro češtinu byly jako hlavní zdroje použity publikace Václava Větvíčky *Stromy a keře*¹, *Encyklopedie listnatých stromů a keřů*² Petra Horáčka, *Stromy*³ Tonyho Russela a rovněž *Seznam cévnatých rostlin květeny České republiky*⁴. Všechna tato díla byla zároveň primárním zdrojem pro sestavení samotného výběrového souboru jednotlivých konceptů.

b) národní vědecký název – přípustný

Pokud jsem se v použité literatuře u některého ze stromů setkala s více možnostmi pojmenování, které je ale zároveň stále možno považovat za pojmenování oficiální, zařadila jsem takové názvy do této kategorie.

c) lidový název

Do kategorie lidový název jsem zařadila veškeré názvy, které nelze považovat za oficiální (tzn. jen výjimečně se objevují v použité literatuře, případně jsou zde uvedeny s poznámkou, že se nejedná o oficiální označení). Jako zdroj těchto

¹ VĚTVÍČKA, Václav. *Stromy a keře*. Vyd. 2. Ilustroval Vlasta MATOUŠOVÁ, ilustroval Jan MAŠEK. Praha: Aventinum, 2005. Souborné svazky. ISBN 80-7151-254-0.

² HORÁČEK, Petr. *Encyklopedie listnatých stromů a keřů*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1708-8.

³ RUSSELL, Tony a Catherine CUTLER. *Stromy*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, c2007, 256 s. Světová encyklopedie. ISBN 978-80-7321-290-2.

⁴ DANIHELKA, Jiří, Jindřich CHRTEK a Zdeněk KAPLAN. Checklist of vascular plants of the Czech Republic. *Preslia*, Praha: Česká botanická společnost, 2012, roč. 84, č. 3, s. 647-811. ISSN 0032-7786.

pojmenování jsem využila zejména internetové databáze¹, řadím sem rovněž názvy používané hovorově a výrazy, které oficiálně slouží k označení plodu daného stromu, ale v běžné mluvě jsou někdy používány k označení stromu jako celku.

d) zastaralý název

Pokud jsem při shromažďování dat do databáze setkala s názvem, který je možno považovat v současném jazyce za zastaralý, uvedla jsem ho v této kategorii. Zařadila jsem i takové termíny, které by se mohly zdát jako oficiální, ale nenachází se v žádném z použitých pramenů. Pokud to bylo možné, snažila jsem se do databáze zanést i jméno autora tohoto pojmenování a rok, kdy koncept takto pojmenoval, a to konkrétně do pole nazvaného „*Poznámky k úzu*“. Na toto pole a na poznámky v něm odkazují publikace v závěru práce, které korespondují s informacemi uvedenými v použitých zdrojích (kterými byly zejména Šmilauerovy příspěvky do časopisu *Naše řeč* nazvané *Jména našich stromů*² a dále údaje uvedené na internetové stránce *Botany.cz*³).

Názvy dvou prvních kategorií (*Národní vědecký název – preferovaný a Národní vědecký název – přípustný*) odkazují na terminologii užitou ve výše zmiňované normě ISO 1087-1:2000⁴ (v původním znění tedy termíny „*Preferred term*“ a „*Admitted term*“).

U italského jazyka, tedy v tabulce Termíny IT, byly hlavním zdrojem domácích pojmenování tři svazky *Flora d'Italia*⁵, informace jsem rovněž čerpala z publikace *Flora delle Alpi*⁶ a z výše zmíněné bakalářské práce⁷, která shromažďuje data dostupná

¹ *BioLib.cz* [online]. c1999-2019 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://www.biolib.cz/cz/main/>, *Botany.cz* [online]. c2007-2019 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://botany.cz/cs/>, *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

² ŠMILAUER, Vladimír. *Jména našich stromů. Naše řeč*, 1945, roč. 29, čís. 9–10., ŠMILAUER, Vladimír. *Jména našich stromů. Naše řeč*, 1942, roč. 26, čís. 6–8.

³ *Botany.cz* [online]. c2007-2019 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://botany.cz/cs/>

⁴ *ISO 1087-1:2000: Terminology work — Vocabulary — Part 1: Theory and application*. Geneva: International Organization for Standardization, c2000. s. 8.

⁵ PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I.-III. Bologna: Edagricole, 1982., PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I.-III. Seconda edizione. Milano: Edagricole, 2017.

⁶ FENAROLI, Luigi. *Flora delle Alpi : vegetazione e flora delle Alpi e degli altri monti d'Italia*. Milano: Martello, 1955, 369 s.

⁷ VOLÁKOVÁ, Veronika. *Hodnocení automatického překladu SMT systémů (Google Translate, Bing) z italštiny do češtiny: názvy stromů*. České Budějovice, 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav romanistiky. Vedoucí práce Jan Radimský.

v některých databázích na internetu a z dalších databází¹, které v původní práci užity nebyly. Celkem se v této tabulce nachází 336 různých pojmenování, i zde je ale třeba zmínit, že se rozhodně nejedná o úplný výčet. Naopak existuje obrovské množství lokálních výrazů, jejich počet se dá předpokládat ještě vyšší než u češtiny, a to z důvodu neustálenosti domácí botanické nomenklatury. I sběr těchto pojmenování by mohl být náplní další práce.

Pro úzus italských názvů jsem v tabulce vytvořila kategorií pět:

a) národní název – preferovaný (Pignatti, 2017)

Do této kategorie jsem zařadila všechny názvy uváděné v Pignattiho publikacích z roku 2017, a to proto, že byly ze všech použitých zdrojů nejrozsáhlejší a nejrelevantnější. Předpokládám tedy, že názvy zde uvedené lze považovat za názvy národní. Proto, že ne všechny hledané koncepty se ve *Flora d'Italia* objevují, je tato kategorie speciálně označena i jménem autora, aby bylo možno tato pojmenování odlišit. Jelikož autor poměrně často uvádí více než jednu možnost pojmenování daného konceptu bez dalšího rozlišení úzu, a staví je tím pádem na stejnou úroveň, jsou jako preferovaná označena všechna taková pojmenování.

b) národní název – přípustný

Zde jsou uvedeny názvy konceptů, které Pignatti ve *Flora d'Italia* z roku 2017 neuvádí, ale zároveň se nachází v některé z použitých databází. Pokud jsem k více konceptům nashromáždila více možností pojmenování, které v použitých zdrojích nebyly nijak blíže specifikovány, jsou všechny tyto názvy označené jako přípustné, protože nelze jednoznačně určit, který z nich je preferovaný.

Zároveň jsou v této skupině zařazeny názvy konceptů pojmenovaných zároveň Pignattim. Každý takový název, který autor ve *Flora d'Italia* neuvádí a zároveň ho nelze považovat za místní (tzn. použité internetové databáze ho považují za národně užívaný), je zařazen v této kategorii.

¹ *Portale della Flora d'Italia* [online]. [cit.: 2019-03-05]. Dostupné z: <http://dryades.units.it/floritaly>, *NEMUS: Associazione Dendrologica Progettistica Ambientale* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.nemus.it/>, *ProVerde: in favore del verde* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.proverde.it/>, *I nomi delle piante* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <https://www.inomidellepiante.org/>

c) národní název – preferovaný

V této skupině jsou zařazeny koncepty nezmiňované Pignattim ve *Flora d'Italia*, u kterých jsem nicméně nedohledala více než jednu možnost pojmenování. V takovém případě považuji konkrétní název za preferovaný a zařadila jsem ho do této kategorie.

d) zastaralý název (Pignatti, 1982)

U několika konceptů jsem se setkala s odlišnostmi mezi různými vydáními *Flora d'Italia*. V případě, že se název objevoval pouze ve starším vydání, tedy v tom z roku 1982 a nikoli ve vydání nejnovějším, označila jsem ho jako zastaralý.

e) místní název

Jako místní jsem označila názvy užívané pouze regionálně. Jak jsem již uvedla, takovýchto názvů existuje ale obrovské množství a bohužel nebylo v mých možnostech je do databáze všechny zařadit. Ve finální databázi se tedy objevují názvy zaznamenané v použitých internetových zdrojích, které ale zároveň nesou poznámku o regionální platnosti. U všech místních názvů jsem do pole „Poznámky k úzu“ zaznamenala i uvedený region, kde se používají.

Na rozdíl od kategorií úzu českých termínů jsem z názvů kategorií v tabulce Termíny IT vynechala slovo „vědecký“, a to z důvodů výše již uvedených. Italská botanická nomenklatura rozhodně není v porovnání s českou natolik důsledná a vykazuje výrazné odlišnosti napříč různými regiony. Při sbírání dat jsem si všimla, že je italský domácí termín ve velkém množství případů doprovázen termínem mezinárodním (latinským), aby nedocházelo k záměnám, zatímco v češtině toto neplatí. Proto italské názvy nepovažuji za „vědecké“ v pravém slova smyslu, protože v porovnání s českou botanickou nomenklaturou jsou italská pojmenování mnohem méně ustálená. Pokud jde o jednotlivé možnosti, stejně jako v tabulce Termíny CS jsem pro jejich pojmenování použila terminologii z normy ISO 1087-1:2000¹ zabývající se mírou přípustnosti termínů, a to konkrétně kategorie „Preferred term“ a „Admitted term“.

Při zkoumání úzu jednotlivých italských termínů jsem je zkusila všechny vyhledat v korpusu ItTenTen², abych zjistila, zda by se z frekvence výskytu těchto názvů v korpusu nedalo odvodit i jejich užití. Výsledky nicméně jen potvrzují neustálenost

¹ ISO 1087-1:2000: Terminology work — Vocabulary — Part 1: Theory and application. Geneva: International Organization for Standardization, c2000. s. 8.

² <https://www.sketchengine.co.uk/ittenten-corpus/>

italské botanické nomenklatury, protože i některá pojmenování, která uvádí Pignatti, se v korpusu vůbec nevyskytovala, případně pouze s nízkou frekvencí. U řady konceptů, které měly vyšší frekvenci výskytu, zase není možno rozlišit, zda opravdu označují strom. Často se mezi výsledky objevovala např. vlastní jména, některé názvy stromů jsou zase shodné s názvem plodu či s jiným běžně užívaným slovem a z výsledků tím pádem není možno vyvodit žádné relevantní závěry.

U několika italských pojmenování Pignatti uvádí, že konkrétní název se užívá pro pěstovanou či planou rostlinu (*pianta coltivata*, *pianta selvatica*). V takovém případě jsem tuto poznámku zapsala do pole „*Poznámky k úzu*“.

Veškeré domácí názvy nacházející se v tabulkách Termíny CS a Termíny IT jsou zaznamenány s malým počátečním písmenem, a to jak u rodového, tak u druhového jména. Tuto variantu jsem zvolila proto, že pro zápis domácích pojmenování nejsou, jak už jsem uvedla výše, stanovena žádná konkrétní pravidla. Výjimkou jsou pouze druhová jména odvozená od vlastních jmen, ta jsou zapsána vždy s velkým počátečním písmenem.

Přehledy jednotlivých národních termínů se nachází v Přílohách 3 a 4. Jsou rozčleněny do kategorií podle úzu a kromě konkrétního pojmenování se za nimi v závorce nachází koncept, ke kterému je v databázi daný domácí termín přiřazen. U zastaralých názvů v češtině jsem připojila zároveň informace o autorovi daného názvu, které odkazují na seznam publikací v závěru práce a které se nacházejí i v databázi v poli „*Poznámky k úzu*“. U italských termínů jsem potom připsala výše zmiňované informace o frekvenci výskytu v korpusu ItTenTen, případné poznámky uváděné ve *Flora d'Italia*¹ a u místních názvů jsem doplnila i informace o regionu, kde je daný termín užíván.

Kromě těchto dvou přehledů jsem v Přílohách 5 a 6 vytvořila česko-italský a italsko-český glosář všech termínů nasbíraných do databáze. Tyto glosáře jsou vytvořeny tak, že ke každému jednotlivému termínu jsou přiřazena všechna možná pojmenování ve druhém jazyce. Je tedy třeba zdůraznit, že si jednotlivé termíny neodpovídají z hlediska úzu, i tak ale mohou glosáře dobře posloužit pro vyhledání toho, jaká domácí pojmenování si navzájem odpovídají. Jednotlivé názvy jsou samozřejmě pro usnadnění orientace řazeny alfabetycky.

¹ PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I-III. Seconda edizione. Milano: Edagricole, 2017.

4.2.4 Termíny LA

Jelikož latina při sběru dat sloužila jako důležitý mezistupeň mezi češtinou a italštinou, bylo nezbytné do databáze zaznamenat i názvy latinské, a to do tabulky s názvem Termíny LA.

Celkem jich databáze obsahuje 160, tedy počet shodný s počtem konceptů. Latinských pojmenování pro každý jednotlivý strom existuje obrovské množství, jen jedno je ale mezinárodně považováno za přípustné a oficiální, a právě to je v databázi uvedeno. Synonymní latinské názvy jsem se rozhodla neuvádět.

Stejně jako v tabulkách italských a českých názvů je konkrétní pojmenování identifikováno v poli „ID“ automatickým číslem, zaznamenáno v poli nazvaném „*Termín*“ a je propojeno na tabulku Koncepty prostřednictvím pole „*Koncept*“, kde je ze seznamu možné manuálně zvolit, jakému konceptu pojmenování odpovídá. Protože všechna zaznamenaná jména jsou jména mezinárodně preferovaná, nebylo nutné do tabulky přidávat pole zabývající se jejich použitím.

Nicméně, jelikož součástí mezinárodních názvů je většinou jméno autora, který daný druh pojmenoval, rozhodla jsem se tuto skutečnost v databázi zohlednit. V tabulce Termíny LA jsem tedy vytvořila dvě pole, a to „*Autor basionymu*“ a „*Autor vědeckého názvu*“, kde jsou zaznamenány zkratky jmen vědců, kteří konkrétní druh pojmenovali. Pole jsou propojena na dvě tabulky, **Autoři basionym** a **Autoři vědeckých názvů**, a prostřednictvím ovládacího prvku „Pole se seznamem“ je možné do pole zvolit konkrétní zkratku. Konkrétní tabulky mají potom shodnou strukturu, obsahují pole „*ID autor*“, kde je každý záznam identifikován automatickým číslem, pole „*Zkratka jména autora*“ a „*Jméno autora*“. V těchto polích se nachází nejen celé jméno autora pojmenování, ale i jeho mezinárodně uznávaná zkratka, která doprovází konkrétní internacionální názvy a zobrazuje se u nich i v tabulce Termíny LA. V obou tabulkách jmen autorů jsou zahrnuty stejné údaje, celkem 82 různých jmen, stejně jako v případě tabulky Čeledi jsou zde ale zaznamenána pouze jména vztahující se ke konkrétním konceptům obsaženým v databázi, nikoli jejich úplný výčet. Jediným rozdílem mezi těmito dvěma tabulkami je to, že v tabulce Autoři basionym jsou zkratky uvedeny v závorce, stejně, jako tomu je v oficiálních mezinárodních jménech.

Všechna latinská jména jsou uvedena s velkým počátečním písmenem u rodového jména a malým počátečním písmenem u jména druhového, tedy v souladu s pravidly

mezinárodní binomické nomenklatury. V databázi není možné uvést konkrétní názvy kurzívou, v souhrnné tabulce v Příloze 1 a v seznamu v Příloze 2 jsem nicméně toto mezinárodní pravidlo zachovala.

4.2.5 Relace

Pokud jde o konkrétní relace vytvořené mezi jednotlivými tabulkami v databázi, struktura databáze je z tohoto úhlu pohledu v zásadě velmi jednoduchá.

Jako primární a výchozí funguje tabulka *Koncepty*. Pole „*ID Koncept*“ z této tabulky, které je zároveň jejím primárním klíčem, je stejným typem vztahu, a to vztahem 1:N, propojeno s polem „*Koncept*“ v tabulkách *Termíny IT*, *Termíny CS*, *Termíny LA* i *Termíny EN*. Znamená to tedy, že jeden koncept může být vyjádřen několika termíny. V jednotlivých tabulkách je potom v poli „*Koncept*“ pomocí ovládacího prvku „Pole se seznamem“ možno zvolit odpovídající koncept ze seznamu.

S tabulkou *Koncepty* je dále, stejným způsobem a pouze opačným směrem, propojena tabulka *Čeledi*. Tabulky *Čeledi* a *Koncepty*, konkrétně jejich pole „*ID čeled*“ a „*Čeled*“ jsou rovněž založena na vztahu 1:N, tzn. jedna čeď může zastřešovat více konceptů. I v tabulce *Koncepty* je potom v odpovídajícím poli možno vybrat ze seznamu příslušnou čeď díky ovládacímu prvku „Pole se seznamem“.

Relacemi jsou propojeny i tabulky *Autoři basionym* a *Autoři vědeckých názvů* s tabulkou *Termíny LA*. I zde se jedná o typ spojení 1:N jako v předchozích případech, konkrétně jsou propojená pole „*ID Autor*“ ve výchozích tabulkách a pole „*Autor basionymu*“ a „*Autor vědeckého názvu*“ v tabulce *Termíny LA*. Stejně jako u předchozích relací je i zde v polích se jmény autorů názvů nastaven ovládací prvek „Pole se seznamem“, který umožňuje zvolit autora daného termínu ze seznamu.

Pro ilustraci přikládám do závěru práce (Příloha 7) obrázek znázorňující výše popsané relace.

4.2.6 Formuláře

Pro snazší orientaci a vyhledávání v databázi jsem vytvořila formulář s názvem **Souhrn** shrnující termíny ve všech třech zkoumaných jazycích (tzn. v latině, češtině a italštině) a doplňující informace k nim.

Tabulka Koncepty zde funguje jako základ celého formuláře a poskytuje základní přehled o konkrétních konceptech. Zahrnula jsem z ní do databáze všechna základní pole, a to tedy „*ID koncept*“, „*Orientační název*“, „*Čeď*“, „*Komentář*“ (které obsahuje případné doplňující informace k odlišnostem v taxonomii čeďedí), „*Fotografie*“ a „*Zdroj fotografií*“. Tato pole slouží pro jednoznačnou identifikaci a poskytnutí základních údajů o konkrétním konceptu.

Součástí formuláře jsou ještě tři podformuláře, **TermLa**, **TermCS** a **TermIT**. Ty čerpají informace z propojených tabulek, tedy z Termíny LA, Termíny CS a Termíny IT. U podformuláře TermLA jsou těmito informacemi latinský termín a jeho autor/autoři, u TermCS a TermIT uvádím konkrétní termín či termíny v odpovídajícím jazyce a informace o jeho úzu.

Celkově tedy formulář umožňuje procházet všech 160 konceptů a vyhledávat mezi nimi a zobrazuje pohromadě veškeré informace o jednom konceptu. Kromě zařazení do čeďedí a fotografie to jsou samozřejmě zejména veškeré varianty pojmenování ve všech zahrnutých jazycích a informace o použití konkrétních forem. Je tak tedy možné vyhledat určitý koncept a například porovnat, jaké domácí termíny si z hlediska úzu nejlépe odpovídají.

4.3 Struktura použitých termínů

Jednotlivé české a italské názvy jsem se rozhodla zhodnotit kromě úzu i z hlediska jejich struktury, tzn. jakým způsobem a jakými slovními druhy jsou tvořena. Tuto kapitolu lze rovněž považovat za pokus o ověření obecných pravidel tvorby domácích názvů, o kterých jsem krátce hovořila v kapitole 2.2.2.2 Binomická nomenklatura.

Nezabývala jsem se nicméně všemi domácími názvy obsaženými v přiložené databázi, rozhodla jsem se zahrnout pouze pojmenování „oficiální“, tzn. ta, která jsou v tabulce Termíny CS zařazena pod kategorií úzu „*Národní vědecký název – preferovaný*“ a v tabulce Termíny IT ve skupině „*Národní název – preferovaný (Pignatti, 2017)*“. Tato konkrétní jména jsem zvolila proto, že by měla nejlépe ukázat, jakým způsobem jsou domácí pojmenování v českém a italském jazyce tvořena. Jména náležející do ostatních kategorií úzu by v tomto ohledu neměla z různých příčin takovou výpovědní hodnotu.

Vzhledem k pevným pravidlům vytváření mezinárodních názvů, která reflektují mezinárodní taxonomii, jsem se rozhodla do této kapitoly latinská pojmenování nezahrnovat.

4.3.1 Čeština

Jak již bylo několikrát zmíněno, pravidla pro tvoření domácích pojmenování organismů v češtině jsou poměrně pevná a snadno odvoditelná, což se ukázalo i na příkladech celkem 160 zkoumaných názvů z kategorie „*Národní vědecký název – preferovaný*“ (jejich počet odpovídá celkovému úhrnu konceptů v databázi, jelikož právě preferované národní názvy posloužily rovněž jako výchozí výběrový soubor databáze, tedy jako orientační názvy jednotlivých konceptů).

Domácí pojmenování v češtině jsou zde v naprosté většině případů tvořena dvěma částmi – rodovým a druhovým jménem – které svým pořadím kopírují pořadí rodového a druhového jména v mezinárodních latinských názvech. Zatímco rodové jméno pojmenovává obecnější celek, druhá část názvu, tedy jméno druhové, rozlišuje konkrétní druhy navzájem.

Pokud jde o konkrétní strukturu těchto názvů, zatímco rodové jméno je ve všech případech předvídatelně vyjádřeno substantivem, u jmen druhových už jsem zaznamenala mírné odlišnosti. Ve většině názvů (konkrétně ve 138 z celkových 160) je druhové jméno vyjádřeno adjektivem, přičemž ve dvou případech se jedná o přídavné jméno odvozené od vlastního jména, které je v souladu s pravidly uvedeno s velkým počátečním písmenem. V dalších 21 jménech je druhové jméno vyjádřeno substantivem a celý název je tak tvořen kombinací dvou podstatných jmen. U jednoho názvu jsem se setkala s jevem pro českou nomenklaturu neobvyklým, a to, že se jedná o název jednoslovný, tedy tvořený pouze rodovým jménem.

Údaji o struktuře jednotlivých názvů, tedy značky S+A (substantivum + adjektivum), S+S (substantivum + substantivum), či S (substantivum) jsem doplnila konkrétní termíny v Příloze 3 Přehled českých termínů podle úzu.

4.3.2 Italština

Na rozdíl od češtiny nejsou v italštině pravidla pro tvoření botanické nomenklatury do takové míry ustálená, což se projevilo i na následujících příkladech. Všechny zkoumané termíny pochází z Pignattiho *Flora d'Italia*¹ a v rámci úzu jsou zařazeny v kategorii „Národní název – preferovaný (Pignatti, 2017)“.

Nepravidelnosti ve tvoření domácích pojmenování lze v první řadě pozorovat na počtu slov tvořících konkrétní termín. Zatímco čeština v naprosté většině případů kopíruje strukturu mezinárodních latinských názvů, tzn. že termíny jsou tvořeny rodovým a druhovým jménem, v italštině tato struktura vždy neplatí. Ve výše zmíněné kategorii úzu je zařazeno celkem 205 termínů, z nichž pouze 115 je víceslovných a zbývajících 90 je tvořeno pouze jedním slovem – substantivem, které navíc někdy odpovídá názvu celého rodu, kam se konkrétní strom řadí.

Pokud jde o víceslovné termíny, v 83 je druhové jméno vyjádřeno adjektivem a 10 z nich je tvořeno dvěma substantivy. Zbývajících 22 je strukturováno jako substantivum-předložka-substantivum. V pěti termínech jsou substantiva propojena předložkou „da“, častější (u 17 termínů) je nicméně užití předložky „di“ (případně spojení předložky „di“ a určitého členu). Z těchto 17 konstrukcí je navíc v 11 případech druhá část výrazu vyjádřena vlastním jménem a tyto termíny jsou, stejně jako v češtině, zapsány odpovídajícím způsobem, tedy s velkým počátečním písmenem u propria.

Podobně jako u češtiny jsem i názvy v Příloze 4 Přehled italských termínů podle úzu doplnila odpovídajícími značkami, v tomto případě S+A (substantivum + adjektivum), S+S (substantivum + substantivum), S+P+S (substantivum + předložka + substantivum) a S (substantivum).

¹ PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I.-III. Seconda edizione. Milano: Edagricole, 2017.

Závěr

Hlavním obsahem této diplomové práce bylo obecné představení terminologických databází, vysvětlení teoretických pojmů souvisejících s databázemi, srovnání základních terminografických a lexikografických principů a konečně také návrh terminologické databáze jako takové, jejíž obsah budou tvořit názvy stromů v různých jazycích a doplňující informace k nim.

Pokud jde o teoretickou část práce, její hlavní náplní bylo vysvětlení pojmů, které s terminologickými databázemi více či méně souvisí. Jako první jsem krátce představila lexikografii, nauku o teorii a tvorbě slovníků, včetně jejího historického vývoje. Následně jsem se věnovala pojmu terminologie, a to v obou jejích pojetích, tedy jako vědě i jako souboru termínů. V této části bylo nezbytné představit rovněž pojem termín jako takový, kromě nejrůznějších definic jsem se zabývala i tvorbou termínu a některými jeho typickými charakteristikami. Protože s terminologií i s terminologickou databází, která je hlavním výsledkem této práce, je spojen pojem nomenklatura, zabývala jsem se i představením této disciplíny a s ní souvisejících podoblastí, konkrétně pojmy taxonomie a binomická a botanická nomenklatura. V další části práce byla potom představena terminografie, věda zabývající se tvorbou terminologických slovníků a databází, a její historický vývoj. Zde jsem rovněž krátce shrnula základní odlišnosti v terminografické a v lexikografické práci a krátce popsala a porovнала pojmy terminologický slovník a terminologická databáze.

V praktické části práce jsem se věnovala především popisu postupů využitých při tvorbě návrhu vícejazyčné terminologické databáze obsahující názvy stromů. Tato databáze byla vytvořena v programu MS Access 2016, který je jednou ze součástí skupiny Microsoft Office. Jedná se o databázi relační, tedy založenou na různých typech a úrovních vztahů. V praxi to znamená, že jsem v databázi nadefinovala několik tabulek a vztahů mezi nimi a do těchto tabulek vkládala příslušné informace. Pokud jde o zahrnuté jazyky, mým původním záměrem bylo vytvořit databázi, která bude obsahovat termíny latinské, české, italské a anglické. Z důvodu časové náročnosti jsem ale od původního plánu bohužel částečně upustila a anglické názvy do databáze nezahrnula.

Konkrétně je v databázi zahrnuto celkem 160 konceptů, kterým jsou v tabulce s názvem Koncepty přiřazeny české orientační názvy, jsou zařazeny do příslušných čeledí a jsou k nim přiřazeny fotografie, aby je bylo možno jednoznačně identifikovat. Jelikož

navrhovaná databáze je vícejazyčná, volila jsem primárně takové koncepty, ke kterým bylo možno v použitých pramenech vyhledat domácí označení.

Kromě této tabulky je v databázi vytvořena ještě tabulka se seznamem čeledí, do kterých se jednotlivé koncepty řadí, a dále tabulky s mezinárodními latinskými termíny (Termíny LA) a s termíny domácími v češtině (Termíny CS), v italštině (Termíny IT) a v angličtině (Termíny EN). Poslední jmenovaná nicméně neobsahuje žádné údaje a má pouze vytvořenou stejnou strukturu a nadefinované stejné relace jako tabulky s českými a italskými termíny, což poskytuje prostor k jejímu případnému pozdějšímu doplnění.

Tabulka Termíny LA obsahuje mezinárodně uznávané odborné termíny označující stromy. Je tvořena celkem 160 záznamy, i přes existenci synonym je ke každému konceptu přiřazen pouze jeden termín, a to ten, který je považován za mezinárodně uznávaný a nejlépe odpovídá příslušné taxonomii. Každý z latinských názvů je navíc doplněn standardizovanou zkratkou jména autora/autorů tohoto názvu, jejichž seznam se nachází v tabulkách Autoři basionym a Autoři vědeckých názvů, které jsou s tabulkou latinských termínů propojeny.

Tabulky českých a italských domácích názvů obsahují kromě konkrétních termínů navíc ještě informace o úzu těchto termínů, v každé z tabulek jsou vytvořeny speciální kategorie úzu, kam je možno jednotlivé termíny zařadit. Tam, kde to bylo žádoucí, jsou záznamy doplněny poznámkami k úzu, například informacemi o konkrétní oblasti, kde se daný termín používá. Tabulka Termíny CS obsahuje celkem 499 termínů rozdělených do čtyř různých kategorií úzu. V tabulce Termíny IT je obsaženo 336 záznamů v pěti kategoriích použití. Je nicméně nutné dodat, že ani v jednom případě se nejedná o kompletní výčet všech možných termínů označujících daný koncept a seznamy by zcela určitě bylo možné dále rozšířit.

Z informací v jednotlivých tabulkách jsem v databázi vytvořila ještě formulář nazvaný Souhrn, který zobrazuje veškeré informace z tabulek s konkrétními termíny (Termíny LA, Termíny CS a Termíny IT) vztahující se ke konkrétnímu konceptu. Umožňuje tak procházet jednotlivé koncepty a okamžitě zobrazuje všechna pojmenování v jednotlivých jazycích a doplňující informace, které tomuto konceptu odpovídají.

V poslední kapitole této práce jsem kromě popisu procesu navrhování databáze krátce analyzovala strukturu českých a italských termínů. Tuto analýzu jsem nakonec omezila pouze na dvě „hlavní“ kategorie úzu, a to na kategorie preferovaných termínů, protože

právě na těch je možno nejlépe pozorovat způsob, jakým jsou v jednotlivých jazycích botanické termíny tvořeny. Obecně lze říci, že se potvrdil předpoklad, že české botanické názvosloví je v porovnání s italským výrazně ustálenější a systematictější. Zatímco až na jeden případ z celkových 160 byly všechny preferované české termíny dvouslovné a strukturou shodné s mezinárodními latinskými názvy, z celkem 205 zkoumaných italských termínů bylo 90 tvořeno pouze jedním slovem, někdy dokonce shodným s označením celého rodu a nikoli konkrétního druhu.

Celkově je teoretická část práce členěna do tří hlavních kapitol a praktická část práce tvoří kapitolu čtvrtou, přičemž všechny jsou dále děleny na řadu podkapitol. Kromě vlastního textu je součástí práce také CD s vytvořenou databází a rozsáhlé přílohy, které z ní čerpají data, jsou zahrnuty v samotném závěru této práce. Konkrétně se jedná o souhrnný seznam všech názvů nashromážděných v databázi, seznam orientačních názvů konceptů rozdělených podle zařazení do čeledi, seznamy českých a italských termínů rozčleněných do kategorií úzu, jejichž jsou součástí, a konečně česko-italský a italsko-český glosář všech termínů.

Riassunto

L'obiettivo principale di questa tesi era introdurre le banche dati terminologiche in generale, spiegare i concetti teorici ad esse collegati, mettere a confronto i principi terminografici e lessicografici di base e infine creare un database terminologico il cui contenuto sarebbero stati i nomi degli alberi in diverse lingue e le informazioni relative a questi nomi.

Per quanto riguarda la parte teorica della tesi, il contenuto principale è la spiegazione dei concetti collegati alla teoria delle banche dati terminologiche. Per prima cosa ho brevemente introdotto la lessicografia, cioè la disciplina che si occupa della teoria e della creazione dei dizionari, incluso il suo sviluppo storico. Poi ho presentato il concetto di terminologia, non solo come una disciplina linguistica, ma anche come il complesso dei termini. In questa parte era necessario spiegare anche il concetto stesso di termine, oltre alle sue diverse definizioni mi sono occupata pure della sua formazione e delle sue varie caratteristiche. Con la terminologia e con il database terminologico, il quale è il principale risultato pratico di questa tesi, è strettamente connessa anche la nomenclatura. Perciò ho deciso di definire anche questa disciplina e alcune nozioni ad essa collegate, soprattutto la tassonomia, la nomenclatura binomiale e la nomenclatura botanica. Ho presentato e definito la terminografia, la disciplina riguardante la creazione dei dizionari e delle banche dati terminologiche, e ho fatto un breve riassunto della sua storia. In questa parte ho spiegato anche le differenze fondamentali tra il lavoro lessicografico e quello terminografico e in breve ho descritto e comparato i database e i dizionari terminologici.

Nella parte pratica della tesi mi sono occupata soprattutto della creazione del database terminologico che contiene nomi degli alberi in diverse lingue. Esso è stato creato in MS Access 2016, uno dei prodotti di Microsoft Office. Si tratta di un database relazionale: ciò significa che funziona in base a diversi tipi e livelli di relazioni. In pratica vuol dire che nel mio database ho creato delle tabelle tra le quali ho definito diversi livelli di legami e in cui ho inserito le informazioni corrispondenti. Per quanto riguarda le lingue comprese nella banca dati, il piano originale era quello di includere i termini latini, cechi, italiani e inglesi. Purtroppo, però, per motivi di tempo, ho preso la decisione di abbandonare questa intenzione e alla fine non ho incluso i nomi inglesi nel database.

Il database contiene, nella tabella chiamata *Koncepty*, 160 concetti ai quali sono attribuiti nomi orientativi in ceco. Tutti i concetti sono anche distribuiti nelle famiglie

corrispondenti e sono accompagnati dalle fotografie per rendere l'identificazione del concetto il più facile possibile. Per quanto riguarda la scelta dei concetti concreti, siccome si tratta di un database plurilingue, l'obiettivo principale era trovare concetti per cui esistono, nelle fonti secondarie usate, dei nomi corrispondenti in tutte le lingue incluse.

Nel database è inclusa, oltre alla tabella *Koncepty*, anche la tabella con la lista delle famiglie alle quali appartengono i concetti usati e poi le tabelle con i termini latini (chiamata *Termíny LA*), cechi (chiamata *Termíny CS*), italiani (chiamata *Termíny IT*) e inglesi (chiamata *Termíny EN*). Quest'ultima, però, non contiene nessun dato ed è solamente strutturata e collegata al resto del database allo stesso modo delle tabelle con i termini cechi e italiani, ciò offre, eventualmente, la possibilità del suo completamento in futuro.

Nella tabella chiamata *Termíny LA* si trovano i nomi latini degli alberi. Sebbene anche in latino esistano molti sinonimi, il database consiste in tutto di 160 record, uno per ogni concetto, che sono considerati termini internazionalmente accettati e corrispondenti alle regole tassonomiche. Ogni termine nella tabella è inoltre accompagnato dalla abbreviazione standard del nome dell'autore (o degli autori) che ha descritto la specie. La lista di questi nomi si trova pure nelle tabelle *Autoři basionym* e *Autoři vědeckých názvů* che sono collegate alla tabella *Termíny LA*.

Le tabelle dei nomi cechi e italiani contengono, oltre ai termini concreti, anche le informazioni riguardanti l'uso di essi. In ogni tabella sono, a tal fine, create diverse categorie dell'uso alle quali i singoli termini appartengono. Alcuni record sono accompagnati dalle informazioni aggiuntive sull'uso, ad esempio dal nome della regione dove il termine viene usato, ecc. La tabella *Termíny CS* contiene in totale 499 termini classificati in quattro diverse categorie, nella tabella *Termíny IT* si trovano 336 record divisi in cinque classi in base all'uso. Bisogna aggiungere, però, che in nessuno dei due casi si tratta dell'elenco completo di tutti i nomi possibili dei concetti e che, senza dubbio, sarebbe possibile trovarne altri e allargare le tabelle del database.

In base ai dati che si trovano nelle tabelle ho creato anche una maschera chiamata *Souhrn*. Essa rappresenta tutte le informazioni dalle tabelle dei termini (*Termíny LA*, *Termíny CS* e *Termíny IT*) riguardanti un concetto, rende possibile osservare e ricercare singoli concetti e immediatamente visualizza tutti i nomi e le informazioni aggiuntive ad essi corrispondenti.

Oltre alla descrizione della creazione del database, nell'ultimo capitolo della tesi mi sono brevemente occupata della struttura dei termini cechi e italiani. Ho deciso di limitare l'analisi solamente ai nomi "ufficiali" nelle due lingue, quindi alle categorie contenenti i termini preferiti. Infatti, sono proprio queste categorie che mostrano al meglio possibile il modo in cui i nomi botanici vengono creati in italiano e in ceco. In generale si può dire che la nomenclatura botanica ceca è molto più stabile e sistematica di quella italiana e anche l'analisi fatta ha confermato questa supposizione. Tranne uno dei totali 160 termini analizzati, tutti i nomi cechi erano creati da due parole e la loro struttura era identica alla struttura dei nomi latini internazionali. Per quanto riguarda l'italiano, ho analizzato in tutto 205 termini, 90 dei quali formati da una sola parola, in alcuni casi identica al nome di tutto il genere.

Tutto sommato, la tesi è formata da quattro capitoli principali, tutti i quattro divisi in unità minori. La parte teorica è compresa nei primi tre capitoli e la parte pratica è il contenuto del quarto. Oltre al testo stesso fanno parte della tesi anche alcuni allegati, soprattutto un CD con il database e poi gli allegati alla fine della tesi i cui dati provengono dalla banca dati. Si tratta specificamente della lista che riassume tutti i termini raccolti in tutte le lingue, la lista dei nomi orientativi dei concetti divisi a seconda della famiglia a cui appartengono, gli elenchi dei termini cechi e italiani classificati secondo l'uso e, alla fine, due glossari, ceco-italiano e italiano-ceco, contenenti tutti i nomi.

Seznam použitých zdrojů

- 1) *ANGIOSPERM PHYLOGENY WEBSITE, Version 14* [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://www.mobot.org/MOBOT/research/APweb/>
- 2) ANTIA, Basseý. *Lexicography versus terminography: Some practical reasons for distinction*. Termnet: International network for terminology [online]. 2005 [cit. 2018-07-05]. Dostupné z: http://www.termnet.org/downloads/english/projects/IFAP/02_termtrain2005_basseý_confab_lex_ter.pdf
- 3) *BioLib.cz* [online]. c1999-2019 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://www.biolib.cz/cz/main/>
- 4) Botanický slovník pro pěstitele kaktusů a sukulentů: Úvod do nomenklatury rostlin. *Internetové noviny CACT.CZ* [online]. c2018 [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://www.cact.cz/noviny/2004/03/slovník1.htm>
- 5) *Botany.cz* [online]. c2007-2019 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://botany.cz/cs/>
- 6) CAMPO, Ángela. *The Reception of Eugen Wüster's Work and the Development of Terminology*. Montréal: Université de Montréal, 2012. Disertační práce. Dostupné z: https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/9198/Campo_Angela_2012_these.pdf?sequence=2
- 7) CODD, E. F. A relational model of data for large shared data banks. *Communications of the ACM* [online]. 1970, roč. 13, č. 6, s. 377-387 [cit. 2019-02-24]. ISSN 00010782. Dostupné z: <https://www.seas.upenn.edu/~zives/03f/cis550/codd.pdf>
- 8) CODD, E. F. *The relational model for database management: version 2*. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1990. ISBN 978-0201141924.
- 9) *CzechEncy: Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. c2012-2017 [cit. 2018-07-05]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/>
- 10) ČEJKA, Mirek. *Česká lexikologie a lexikografie*. Brno, 1992.
- 11) ČERMÁK, František a Renata BLATNÁ, ed. *Manuál lexikografie*. Jinočany: H & H, 1995. Linguistica (H & H). ISBN 80-85787-23-7.
- 12) ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1946-0.
- 13) ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.
- 14) *Česká agentura pro standardizaci* [online]. c2017 [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <http://www.agentura-cas.cz/>
- 15) Česká jména rostlin. *Příroda.cz* [online]. PŘÍRODA.cz, c2004-2019 [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://www.priroda.cz/clanky.php?detail=158%27>

- 16) DANEŠ, František. Názvosloví, terminologie a nomenklatura. *Vesmír* [online]. 1995, 5. 10. 1995, 74(10) [cit. 2018-12-18]. ISSN 0042-4544. Dostupné z: <https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/1995/cislo-10/nazvoslovi-terminologie-nomenklatura.html>
- 17) DANIHELKA, Jiří, Jindřich CHRTEK a Zdeněk KAPLAN. Checklist of vascular plants of the Czech Republic. *Preslia*, Praha: Česká botanická společnost, 2012, roč. 84, č. 3, s. 647-811. ISSN 0032-7786.
- 18) DE CANDOLLE, Alphonse a Hugh Algernon WEDDELL. *Laws of Botanical Nomenclature Adopted by the International Botanical Congress, Held at Paris in August 1867: Together with an Historical Introduction and a Commentary*. L. Reeve & Company, 1868.
- 19) Difference Between Phylum and Division. *Pediaa.com* [online]. c2017 [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <http://pediaa.com/difference-between-phylum-and-division/>
- 20) DOSTÁL, Josef. *Botanická nomenklatura*, Nakladatelství ČSAV, Praha, 1957.
- 21) FENAROLI, Luigi. *Flora delle Alpi : vegetazione e flora delle Alpi e degli altri monti d'Italia*. Milano: Martello, 1955, 369 s.
- 22) FIDLEROVÁ, Alena et al. *Dějiny češtiny* [online]. Elektronická příručka. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013 [cit. 2018-08-05]. Dostupné z: <http://dl1.cuni.cz/mod/resource/view.php?id=174176>.
- 23) GREPL, Miroslav, Petr KARLÍK, Marek NEKULA a Zdenka RUSÍNOVÁ, ed. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd 2., opr. [i.e. 3. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 799 s. ISBN 978-80-7106-980-5.
- 24) HARTMANN, R. R. K. a Gregory JAMES. *Dictionary of lexicography*. New York: Routledge, 2002.
- 25) HAUSENBLAS, Karel. *Termíny a odborný text*. Československý terminologický časopis, 1963, roč. 2, č. 1. s. 7–15. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1963/1/1963-1_lo.pdf
- 26) HAVRÁNEK, Bohuslav. *Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura*. In: Spisovná čeština a jazyková kultura. 1932, s. 32-84. Dostupné z: <https://docplayer.cz/21625120-Ukoly-spisovneho-jazyka-a-jeho-kultura.html>
- 27) HLADKÁ, Zdeňka a Olga MARTINCOVÁ. *Tradice a současnost české lexikografie*. Moskva, 2008.
- 28) HLADKÁ, Zdeňka. *České slovníkářství na cestě k jednojazyčnému výkladovému slovníku*. Naše řeč, 2005, roč. 88, č. 3, s. 140-159. ISSN 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7835>
- 29) HORÁČEK, Petr. *Encyklopedie listnatých stromů a keřů*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1708-8.

- 30) HORA-HOŘEJŠ, Petr. *Toulky českou minulostí*. Praha: Baronet & Via Facti, 1997. ISBN 80-7214-039-6.
- 31) HORECKÝ, Ján. *Obsah a forma termínu*. *Kultúra slova*, 8, 1974, s. 321—324. Dostupné z: <http://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1974/10/ks1974-10.lq.pdf>
- 32) *I nomi delle piante* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <https://www.inomidellepiante.org/>
- 33) *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants* [online]. c2018 [cit. 2018-12-18]. Dostupné z: <https://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php>
- 34) *International Organization for Standardization* [online]. [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <https://www.iso.org/about-us.html>
- 35) *ISO 1087-1:2000: Terminology work — Vocabulary — Part 1: Theory and application*. Geneva: International Organization for Standardization, c2000.
- 36) JEDLIČKA, Alois. *Josef Jungmann a obrozená terminologie literárně vědná a lingvistická*. Praha: Česká akademie věd a umění, 1948.
- 37) JELÍNEK, Milan. *Odborná terminologie a jazyková kultura*. Národní knihovna. Praha: Národní knihovna ČR, 2003, roč. 14, č. 4, s. 212–218. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkp/pdf/0304/0304212.pdf>
- 38) JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty: studijní text pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-1246-2.
- 39) Jména organizmů – věčný problém. *Příroda.cz* [online]. PŘÍRODA.cz, c2004-2019 [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://www.priroda.cz/clanky.php?detail=551>
- 40) Jména rostlin. *Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity* [online]. Brno [cit. 2019-11-20]. Dostupné z: http://www.sci.muni.cz/bot_zahr/media/pdf/clanky/JmenaRostlin.pdf
- 41) KOCKAERT, Hendrik J, and Frieda STEURS. *Handbook of Terminology: Volume 1*. Amsterdam: John Benjamins, 2015.
- 42) KOCOUREK, Rostislav. *Termín a jeho definice*. *Československý terminologický časopis*, 1965, roč. 4, č. 1. s. 1–25. Dostupné z: http://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1965/1/1965-1_hi.pdf
- 43) KOPECKIJ, Leontij. *O lexikálním plánu hospodářského jazyka*, In: *Spisovná čeština a jazyková kultura*, 1935, s. 120-122. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=24>
- 44) KOVÁŘIKOVÁ, Dominika. *Kvantitativní charakteristiky termínů*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Studie z korpusové lingvistiky. ISBN 978-80-7422-561-1.
- 45) KUCHAR, Jaroslav a Miroslav ROUDNÝ. *České odborné názvosloví v uplynulém dvacetiletí*. *Naše řeč*, 1965, roč. 48, č. 3, s. 133–144. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5126>

- 46) LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 3. nezm. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0720-5.
- 47) MACHAČ, Jaroslav. *Odborná terminologie ve výkladovém slovníku*. Československý terminologický časopis, 1964, roč. 3, č. 2. s. 65–76. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/CSterm/1964/2/1964-2_lo.pdf
- 48) MASÁR, Ivan. *Ako pomenívame v slovenčine. Kapitoly z terminologickej teórie a praxe*. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV – Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, 2000. Dostupné z: <http://www.juls.savba.sk/ediela/spisySJS/3/SpisySJS3.pdf>
- 49) MASÁR, Ivan. *Obsah a forma termínu*. Jazykovedný časopis, 35, 1984, s. 151–157. Dostupné z: https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/1984/2/JC_1984_2_LQ.pdf
- 50) MÜLLER-WILLE, Stefan. Carolus Linnaeus. *Encyclopedia Britannica* [online]. Encyclopædia Britannica, c2018 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Carolus-Linnaeus>
- 51) *NEMUS: Associazione Dendrologica Progettistica Ambientale* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.nemus.it/>
- 52) PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I.-III. Bologna: Edagricole, 1982.
- 53) PIGNATTI, Sandro. *Flora d'Italia*. Sv. I.-III. Seconda edizione. Milano: Edagricole, 2017.
- 54) POKORNÝ, Ludvík. *Úvod do české lexikologie*. 2. vyd. České Budějovice: Pedagogická fakulta, 1991. 107 s. ISBN 80-7040-050-1
- 55) *Portale della Flora d'Italia* [online]. [cit.: 2019-03-05]. Dostupné z: <http://dryades.units.it/floritaly>
- 56) POŠTOLKOVÁ, Běla, Miroslav ROUDNÝ a Antonín TEJNOR. *O české terminologii*. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knižnice, sv. 2.
- 57) *ProVerde: in favore del verde* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.proverde.it/>
- 58) RUSSELL, Tony a Catherine CUTLER. *Stromy*. 1. vyd. Praha: Fortuna Libri, c2007, 256 s. Světová encyklopedie. ISBN 978-80-7321-290-2.
- 59) SAGEDER, Dagmar. Terminology Today: A Science, an Art or a Practice? Some Aspects on Terminology and Its Development. *Brno Studies in English* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 36(1) [cit. 2018-10-05], s. 123–134. ISSN 1805-0867. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/105092/1_BrnoStudiesEnglish_36-2010-1_9.pdf?sequence=1
- 60) SCHWARZ, Josef. *Vybrané teoretické a metodické problémy terminografie: poznatky z tvorby České terminologické databáze knihovnictví a informační vědy* [online]. Národní knihovna. Praha: Národní knihovna ČR, 2003, roč. 14, č. 1 [cit. 2018-10-05], s. 21-41. ISSN 1214-0678. Dostupné z: <http://full.nkp.cz/nkkr/pdf/0301/0301021.pdf>

- 61) SCHWARZOVÁ, Eva. Terminologizácia a determinologizácia odbornej lexiky. In: POSPÍŠIL, Ivo, Miloš ZELENKA a Anna ZELENKOVÁ. *Česká a slovenská slavistika na počátku 21. století (stav, metodologie, mezinárodní souvislosti)*. Brno: Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2005, s. 205-210. ISBN 80-210-3898-5.
- 62) SVENSÉN, Bo. *A handbook of lexicography: the theory and practice of dictionary-making*. New York: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-88180-7.
- 63) ŠMILAUER, Vladimír. Jména našich stromů. *Naše řeč*, 1942, roč. 26, čís. 6-8.
- 64) ŠMILAUER, Vladimír. Jména našich stromů. *Naše řeč*, 1945, roč. 29, čís. 9–10.
- 65) Terminologie. In: *Ottův slovník naučný nové doby, Dodatky k velkému OSN*, díl VI. s v. 2, s. 1074—1078. Heslo
- 66) Terminology and lexicography: Basic differences. In *My Own Terms: Terminology for Beginners and Beyond* [online]. c2018. Dostupné z: <http://inmyownterms.com/terminology-and-lexicography-basic-differences/>
- 67) ÚNMZ: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví [online]. c2018 [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <http://www.unmz.cz/urad/unmz>
- 68) VACHKOVÁ, Marie. Databáze TDKIV očima lexikografa. *Knihovna* [online]. 2008, roč. 19, č. 1, s. 92—102 [cit. 2019-01-09]. ISSN 1801-3252. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/knihovna81/81092.htm>
- 69) VĚTVIČKA, Václav. *Stromy a keře*. Vyd. 2. Ilustroval Vlasta MATOUŠOVÁ, ilustroval Jan MAŠEK. Praha: Aventinum, 2005. Souborné svazky. ISBN 80-7151-254-0.
- 70) VOLÁKOVÁ, Veronika. *Hodnocení automatického překladu SMT systémů (Google Translate, Bing) z italštiny do češtiny: názvy stromů*. České Budějovice, 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav romanistiky. Vedoucí práce Jan Radimský.
- 71) VOLEKOVÁ, Kateřina. *Česká lexikografie 15.století*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013. Disertační práce.
- 72) *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana
- 73) WRIGHT Sue E. a Gerhard BUDIN, *Handbook of Terminology Management 1*, Amsterdam: John Benjamins, 1997.

Zdroje zastaralých termínů v tabulce Termíny CS:

ADAM Z VELESLAVÍNA, Daniel, ČERNÁ, Alena M., Tilman BERGER, Alena HADRAVOVÁ, Kateřina POŘÍZKOVÁ a Boris LEHEČKA, ed. *Nomenclator quadrilinguis Boemico-Latino-Graeco-Germanicus*. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2406-0.

BERCHTOLD, Bedřich Všemír a Jan Svatopluk PRESL. *O přirozenosti rostlin, aneb, Rostlinář, obsahující popsání a vyobrazení rostlin podle řádů přirozených zpořádané ...: ustanovený pro lékaře, holiče, hospodáře, umělce, řemeslníky a vychovatele*. Díl první. V Praze: Jan Sv. Presl, 1823.

ČELAKOVSKÝ, Ladislav. *Analytická květena česká*. V Praze: Nákladem F. Tempského, 1879.

ČERNÝ, Jan. *Knihovna lékařská, kteráž slove herbář aneb Zelinář*. Praha: Avicenum, 1981.

DOSTÁL, Josef. *Květena ČSR a ilustrovaný klíč k určení všech cévnatých rostlin, na území Československa planě rostoucích nebo běžně pěstovaných*. 1. vyd. Praha: Přírodovědecké nakladatelství, 1950. 800 s.

DOSTÁL, Josef. *Nová květena ČSSR*. Praha: Academia, 1989. ISBN 80-200-0095-X.

KROPF, Franz Xaver. *Index Locuples Latinarum Dictionum, Pro Germanicis, Et Bohemicis Vocibus Delectarum, De omni rerum genere, Ad comparandam copiam bonae, probataeque Latinitatis. Collectus in usum Juventutis Germanicae*. Pragae: Lucique publicae datus ab Academica Typographia Caesareae, Regiaeque Universitatis Carolo-Ferdinandae Pragensis in Collegio Soc. Jesu Pragae ad S. Clementem, 1753.

MATTIOLI, Petr Ondřej. *Herbář, jinak, Bylinář velmi užitečný*. Přel. Tadeáš Hájek z Hájku. Praha: Odeon, 1982.

MATTIOLI, Pietro Andrea. *Herbář, aneb, Bylinář doktora Petra Ondřege Mathiola*. Faksimile vyd. z r. 1596. Přel. Adam HUBER Z RISENPACHU, přel. Daniel ADAM Z VELESLAVÍNA. Praha: B. Kočí, 1924.

OPIZ, Filip Maxmilián. *Seznam rostlin květeny české*. V Praze: České museum, 1852. Malá encyklopedie nauk (České museum).

Ottův slovník naučný. Devatenáctý díl. Praha: J. Otto, 1902. s. 950.

POLÍVKA, František, DOMIN Karel a Josef PODPĚRA. *Klíč k úplné květeně republiky Československé*. Olomouc, 1928.

POLÍVKA, František. *Klíč k Úplné květeně země koruny české*. V Olomouci: R. Promberger, 1912, 864 s. Sborník příruček pro učitele a studentstvo, 15.

POLÍVKA, František. *Názorná květena země koruny české obsahující též čelnější rostliny cizozemské, pěstované u nás pro užitek a okrasu*. V Olomouci: Nákladem R. Prombergra, 1900.

POLÍVKA, František. *Názorná květena země koruny české: obsahující též čelnější rostliny cizozemské, pěstované u nás pro užitek a okrasu*. V Olomouci: Nákladem R. Prombergra, 1902.

PRESL, Jan Svatopluk a Karel Bořivoj PRESL. *Flora čechica: indicatis medicinalibus, oeconomicis technologicisque plantis = Květena česká: s poznamenánjm lékařských, hospodářských a řemeslnických rostlin*. Pragae: In comissis apud J.G. Calve, 1819.

PRESL, Jan Svatopluk. *Jana Swatopluka Presla Počátkové rostlinoslowí*. W Praze: Nákladem Českého museum, 1848. 564 s. Novočeská bibliothéka, číslo 10.

PRESL, Jan Svatopluk. *Jana Swatopluka Presla Wšeobecný rostlinopis, čili, Popsání rostlin we všelikém ohledu užitečných a škodlivých*. Sv. I-II. W Praze: Nákladem Českého museum, 1846. xxxii, Novočeská bibliothéka;, Číslo VII.

REUSS, Gustáv: *Května Slovenska*. Banská Štiavnica: František Lorber 1853. 573 s.

SLOBODA, Daniel. *Rostlinnictví, čili, Návod k snadnému určení a pojmenování rostlin v Čechách, Moravě a jiných zemích Rakouského mocnářství domácích*. V Praze: Nákladem Českého museum, 1852. Malá encyklopedie nauk, díl 8.

VALÍČEK, Pavel. *Užitkové rostliny tropů a subtropů*. Praha: Academia, 1989. ISBN 80-200-0000-3.

Zahradnický slovník naučný. 2, Č-H. Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací, 1996. ISBN 80-85120-59-3.

ZAHRADNÍK, Josef. *Analytické tabulky k určování nejdůležitějších rostlin cevnatých, samorostlých i pěstovaných*. 3. vyd. Uherské Hradiště: Kráčelík, 1902.

ZÁLUŽANSKÝ ZE ZÁLUŽAN, Adam a Karel PEJML. *Methodi herbariae libri tres*. Praha: Česká akademie věd a umění, 1940.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Složky termínu.....	22
Tabulka 2 Základní taxonomické kategorie.....	36
Tabulka 3 Příklady pojmenování organismů	40

Seznam příloh

Příloha 1 Přehled všech názvů	82
Příloha 2 Přehled orientačních názvů konceptů a jejich latinských ekvivalentů podle zařazení do čeledi.....	104
Příloha 3 Přehled českých termínů podle úzu.....	110
Příloha 4 Přehled italských termínů podle úzu	122
Příloha 5 Česko-italský glosář termínů.....	131
Příloha 6 Italsko-český glosář termínů	143
Příloha 7 Relace	153

Příloha 1 Přehled všech názvů

Orientační název	ID koncept	LA	CS	IT
baobab prstnatý	254	<i>Adansonia digitata</i> L.	bahobab prstnatý baobab prstnatý baobab prstovitý	baobab baobab africano
blahovičnick kulatoplodý	154	<i>Eucalyptus globulus</i> Labill.	blahovičnick australský blahovičnick kulatoplodý	eucalipto
blahovičnick pobřežní	268	<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	blahovičnick červený říční blahovičnick pobřežní eukalyptus pobřežní	eucalipto rostrato
bobkovišeň lékařská	165	<i>Prunus laurocerasus</i> L.	bobkotřešeň lékařská bobkovišeň lékařská střemcha bobková střemcha vavřínová višeň bobková	lauroceraso
borovice černá	182	<i>Pinus nigra</i> J. F. Arnold	borovice černá	pino austriaco pino nero
borovice Heldreichova	234	<i>Pinus heldreichii</i> H. Christ	borovice Heldreichova borovice bělokorá	pino loricato
borovice kalábrijská	235	<i>Pinus brutia</i> Ten.	borovice kalábrijská borovice kalábrijská	pino bruzio
borovice kleč	181	<i>Pinus mugo</i> Turra	borovice horská borovice kleč kleč horská kosodřevina	barancio mugo pino mugo

borovice lesní	11	<i>Pinus sylvestris</i> L.	sosna borovice lesní	pino di Scozia pino rosso pino silvestre
borovice limba	180	<i>Pinus cembra</i> L.	borovice limba limba horská limba urostlá	cembro cirmolo pino cembro
borovice pinie	15	<i>Pinus pinea</i> L.	borovice pinie pinie	pino a ombrello pino comune pino da pignoli pino da pinoli pino domestico pino italico
borovice přímořská	183	<i>Pinus pinaster</i> Aiton	borovice přímořská borovice hvězdovitá	pinastro pino marittimo
borovice pyrenejská	185	<i>Pinus uncinata</i> Mill.	borovice pyrenejská	pino uncinato
borovice vejmutovka	184	<i>Pinus strobus</i> L.	borovice hedvábná borovice vejmutovka sosna hladká vejmutovka vemautovka	pino strobo
broskvoň obecná	196	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	broskvev broskvoň obecná	pesco

břestovec jižní	142	<i>Celtis australis</i> L.	břestovec jižní	bagolaro comune caccamo fraggiracolo lodogno romiglia spaccasassi
břestovec západní	274	<i>Celtis occidentalis</i> L.	břestovec západní	bagolaro americano
bříza černá	135	<i>Betula nigra</i> L.	bříza černá	betulla nera
bříza pýřitá	136	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	bříza pýřitá	betulla pelosa betulla pubescente
buk lesní	2	<i>Fagus sylvatica</i> L.	buk lesní	faggio faggio comune faggio occidentale faggio selvatico
cedr atlaský	140	<i>Cedrus atlantica</i> (Endl.) Carrière	cedr atlaský	cedro atlantico cedro dell'Atlante
cedr himálajský	139	<i>Cedrus deodara</i> (D. Don) G. Don	cedr himálajský	cedro dell'Himalaya cedro deodara deodara
cedr libanonský	141	<i>Cedrus libani</i> A. Rich.	cedr libanonský	cedro del Libano
cesmína ostrolistá	160	<i>Ilex aquifolium</i> L.	cesmína ostrolistá cesmína evropská cesmína obecná	agrifoglio agrifoglio comune

citroník pravý	144	<i>Citrus limon</i> (L.) Burm. f.	citroník pravý citroník limonový citronovník citroník kantonský citroník limaun citrus limonový limauny citroník obecný citroník kyselý	limone
cypřiš stálezelený	152	<i>Cupressus sempervirens</i> L.	cypřiš stálezelený cypřiš vždyzelený cypřiš italský cypřiš pravý	cipresso comune cipresso mediterraneo
cypřiš velkoplodý	228	<i>Cupressus macrocarpa</i> Hartw.	cypřiš velkoplodý	cipresso di Monterey
datlovník kanárský	178	<i>Phoenix canariensis</i> Chabaud	datlovník kanárský	palma canariense palma delle Canarie
datlovník pravý	179	<i>Phoenix dactylifera</i> L.	daktyle daktylový strom datlovník obecný datlovník pravý palma datlová prsták obecný	dattero dattolo palma da datteri
douglaska tisolistá	14	<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco	douglaska Menziesova douglaska tisolistá duglaska tisolistá jedle Douglasova	abete di Douglas douglasia duglasia pino dell'Oregon pseudotsuga

dub balkánský	200	<i>Quercus frainetto</i> Ten.	dub balkánský dub uherský	farnetto quercia d'Ungheria quercia farnetto
dub cer	199	<i>Quercus cerris</i> L.	cer dub cer dub rakouský dub slovenský	cerro quercia cerro
dub cesmínovitý	201	<i>Quercus ilex</i> L.	česvina dub cesmínovitý dub cesmínový	elce leccio quercia leccio
dub červený	203	<i>Quercus rubra</i> L.	dub červený	quercia rossa
dub korkový	204	<i>Quercus suber</i> L.	dub korkový plut	quercia da sughero sughera
dub letní	1	<i>Quercus robur</i> L.	dub křemelák dub letní letňák křemelák	farnia quercia comune
dub pýřitý	202	<i>Quercus pubescens</i> Willd.	dub pýřitý šipák šipák	roverella quercia pubescente
dub zimní	12	<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.	drnák dub drnák dub zimní zimák	ischia quercia rovere rovere

fíkovník smokvoň	4	<i>Betula pendula</i> Roth	březina břest bříza bělokorá bříza bradavičnatá bříza bílá bříza písčítá deruzda	barancio betulla bianca betulla d'argento betulla pendula betulla verrucosa
fíkovník smokvoň	155	<i>Ficus carica</i> L.	fík fíkovník smokvoň fíkový strom smokvoň smokvoň obecná vlašský stromek	fico fico comune
habr obecný	137	<i>Carpinus betulus</i> L.	habr obecný	carpino bianco carpino comune
habr východní	262	<i>Carpinus orientalis</i> Mill.	habr východní	carpino orientale
habrovec habrolistý	177	<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop.	habrovec habrolistý habrovec jižní	carpinella carpino nero
hloh jednosemenný	150	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	hloh jednobližný hloh jednosemenný	azaruolo selvatico azzeruolo selvatico biancospino comune

hloh obecný	149	<i>Crataegus laevigata</i> (Poir.) DC.	hloh dvousemenný hloh obecný hloh ostrotrnný hložek hložinky luhovec pluháč srdeční chléb	biancospino levigato biancospino selvatico
hrušeň obecná	197	<i>Pyrus communis</i> L.	hrušeň obecná hruška	pero comune
hrušeň polnička	198	<i>Pyrus pyraister</i> (L.) Burgsd.	hrušeň planá hrušeň polnička hruška hruškový strom planý polnička	perastro pero selvatico
hruškovec přelahodný	270	<i>Persea americana</i> Mill.	avokádo čtveran nejlíbeznější hruškovec americký hruškovec přelahodný persea přelahodná	avocado
jabloň domácí	170	<i>Malus domestica</i> Borkh.	jabloň domácí	melo melo comune
jabloň lesní	171	<i>Malus sylvestris</i> Mill.	jabloň jabloň lesní jabloň lesní planá jabloň obecná	melo selvatico
jalovec červenoplodý	231	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	jalovec červenoplodý	ginepro ossicedro

jalovec obecný	163	<i>Juniperus communis</i> L.	jalovec jalovec obecný	ginepro comune
jalovec virginský	230	<i>Juniperus virginiana</i> L.	jalovec virginský jalovec viržinský	ginepro della Virginia
jasan zimnář	157	<i>Fraxinus ornus</i> L.	jasan mannový jasan manový jasan zimnář	avorniello frassino da manna orniello orno
jasan ztepilý	156	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	jasan ztepilý jesen	frassino comune frassino maggiore
jasmín pravý	258	<i>Jasminum officinale</i> L.	jasmín pravý	gelsomino comune
javor babyka	22	<i>Acer campestre</i> L.	babka babyka babyka obecná černoklen černý klen javor babyka javor polní	acero campestre acero oppio chioppo loppio testuccio
javor cukrový	27	<i>Acer saccharum</i> Marshall	javor cukrodárný javor cukrový	acero da zucchero acero zuccherino
javor francouzský	23	<i>Acer monspessulanum</i> L.	javor francouzský javor montpelierský	acero minore cestuccio
javor jasanolistý	24	<i>Acer negundo</i> L.	jasanojavor peřenolistý javor jasanolistý javorovec jasanolistý pájavec jasanolistý	acero americano acero negundo

javor klen	26	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	javor horský javor klen klen	acero bianco acero di monte acero fico acero montano acerofico agare loppone platano falso sicomoro
javor mlč	25	<i>Acer platanooides</i> L.	javor mlč javor mlčnatý javor mlčný javor německý klenka obecná mlč	acero riccio
javor stříbrný	28	<i>Acer saccharinum</i> L.	javor cukrový javor stříbrný	acero argenteo acero saccarino
jedle bělokorá	3	<i>Abies alba</i> Mill.	jedle bělokorá	abete bianco
jedle kavkazská	21	<i>Abies nordmanniana</i> (Steven) Spach	jedle kavkazská jedle nordmanka jedle nordmannka jedle Nordmannova nordmannka	abete del Caucaso abete di Nordmann
jedle nádherná	237	<i>Abies magnifica</i> A. Murr.	jedle nádherná	abete rosso d'America
jedle řecká	19	<i>Abies cephalonica</i> Loudon	jedle řecká	abete di Cefalonia abete greco

jedle sicilská	20	<i>Abies nebrodensis</i> Mattei	jedle sicilská	abete dei Nebrodi abete delle Madonie abete nebrodense
jedle vznešená	236	<i>Abies procera</i> Rehder	jedle stříbrná jedle vznešená	abete nobile
jeřáb břek	214	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz	břek břek Klusův břek obecný břekyně chocholatá oskeruše jabloň břek jeřáb břek	baccarello ciavardello sorbo ciavardello sorbo torminale
jeřáb muk	211	<i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz	jabloň muk jeřáb muk muk muk obecný mūk sněžný mukyně	farinaccio rialto sorbo montano
jeřáb oskeruše	213	<i>Sorbus domestica</i> L.	jeřáb oskeruch jeřáb oskeruše oskeruše oskeruše řeřabina domácí řeřabina oškeruše voskeruše domácí voskeruše samice voskeruše zahradní	sorbo comune sorbo domestico sorbolo

jeřáb ptačí	212	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	jeřáb obecný jeřáb ptačí jeřabina planá voškeruše řeřabina obecná řeřabiny	sorbo degli uccellatori sorbo salvatico
jilm drsný	222	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	jilm drsný jilm horský jilm lysý	olmo di montagna olmo montano
jilm habrolistý	224	<i>Ulmus minor</i> Mill.	jilm habrolistý jilm ladní jilm polní	olmo campestre olmo comune
jilm sibiřský	225	<i>Ulmus pumila</i> L.	jilm sibiřský	olmo siberiano
jilm vaz	223	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	jilm brvitý jilm vaz vaz vaz obecný	olmo bianco olmo cigliato
jinan dvoulaločný	158	<i>Ginkgo biloba</i> L.	ginkgo biloba ginko biloba jinan dvoulaločný jinan dvojlaloký	ginkgo

jírovec maďal	29	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	divoký kaštan jírovec jírovec obecný jírovec maďal kaštan kaštan koňský koňský kaštan maďal maďal bodlavý maďal obecný sviňské kaštany	castagno d'India ippocastano ippocastano comune
kafrovník lékařský	242	<i>Cinnamomum camphora</i> (L.) J. Presl	kafrovník kafrovník lékařský skořicovník kafrovník skořicovník kafrový	albero della canfora canforo
kakaovník pravý	253	<i>Theobroma cacao</i> L.	kakaovník obecný kakaovník pravý	cacao
kaštanovník jedlý	138	<i>Castanea sativa</i> Mill.	jedlý kaštan kaštan jedlý kaštanovník jedlý kaštanovník setý	castagno castagno comune
katalpa trubačovitá	248	<i>Catalpa bignonioides</i> Walter	katalpa obecná katalpa trubačovitá	catalpa
kdouloň obecná	153	<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	kdoule obecná kdouloň obecná kdouloň podlouhlá	cotogno mela cotogna melo cotogno

kokosovník ořechoplodý	146	<i>Cocos nucifera</i> L.	kokosník obecný kokosová palma kokosovník obecný kokosovník ořechoplodý palma kokosová	palma da cocco
korkovník amurský	278	<i>Phellodendron amurense</i> Rupr.	korkovník amurský	sughera dell'Amur sughero Amur
kryptomerie japonská	151	<i>Cryptomeria japonica</i> (L. f.) D. Don	kryptomerie japonská	criptomeria del Giappone
liči čínské	279	<i>Litchi chinensis</i> Sonn.	dvouslivák lahodný liči čínské	ciliegia della Cina litchi
liliovník tulipánokvětý	167	<i>Liriodendron tulipifera</i> L.	lilijovník obecný liliovník čtyřlaločný liliovník tulipánokvětý lyrovník tulipánokvětý lyrovník tulipovitý	albero dei tulipani liriodendro
lípa americká	218	<i>Tilia americana</i> L.	lípa americká	tiglio americano
lípa srdčitá	219	<i>Tilia cordata</i> Mill.	lípa malolistá lípa srdčitá	tiglio selvatico
lípa stříbrná	221	<i>Tilia tomentosa</i> Moench	lípa plstnatá lípa stříbrná	tiglio tomentoso
lípa velkolistá	220	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	lípa slovanská lípa širokolistá lípa širolistá lípa širolistá lípa velelistá lípa velikolistá lípa velkolistá lípa velolistá	tiglio nostrano

líška největší	148	<i>Corylus maxima</i> Mill.	líška největší líška veliká	nocciolo lungo
líška obecná	147	<i>Corylus avellana</i> L.	líška obecná	avellano nocciolo comune
líška turecká	277	<i>Corylus colurna</i> L.	líška turecká	nocciolo di Costantinopoli
mandloň obecná	195	<i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D. A. Webb	mandloň hořká mandloň obecná	mandorlo
mangovník indický	256	<i>Mangifera indica</i> L.	mangiva obecná mango mangovník indický	mango
marhaník granátový	282	<i>Punica granatum</i> L.	granátová jabloň granátové jablko granátové jablko granátovník obecný marhaník granátový marhaník obecný jablka zrnatá zrnaté jablko	melograno pomo granato
meruňka obecná	192	<i>Prunus armeniaca</i> L.	meruňka obecná	albicocco armellino grisomolo

mišpule obecná	172	<i>Mespilus germanica</i> L.	mišpule domácí mišpule obecná mišpule německá mišpuloň domácí myšpule česká nišpule nyšpule česká nyšpule vlaská nyšpulový strom	nespolo comune nespolo volgare
modřín japonský	240	<i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière	modřín japonský	larice del Giappone
modřín opadavý	164	<i>Larix decidua</i> Mill.	modřín evropský modřín opadavý	larice alpino larice comune larice europeo
morušovník bílý	173	<i>Morus alba</i> L.	moruše bílá morušovník bílý	gelso bianco gelso comune moro bianco
morušovník černý	174	<i>Morus nigra</i> L.	moruše černá morušovník černý	gelso nero moro nero
oleandr obecný	175	<i>Nerium oleander</i> L.	bobkovnice obecná oleandr oleandr obecný	oleandro
olejnice guinejská	226	<i>Elaeis guineensis</i> Jacq.	africká palma olejná olejnice guinejská olejnice obecná palma olejná palma olejová	palma da olio
olivovník evropský	176	<i>Olea europaea</i> L.	oliva evropská oliva obecná olivovník evropský	oleastro olivastro olivo

olše lepkavá	30	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	olše lepkavá	ontano comune ontano glutinoso ontano nero
olše srdčitá	246	<i>Alnus cordata</i> (Loisel) Duby	olše srdčitá	ontano cordato
olše šedá	31	<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	lípalíska olše šedá volše	ontano bianco
olše zelená	32	<i>Alnus alnobetula</i> (Ehrh.) K. Koch	křestice zelená olše zelená olšička zelená	ontano verde
ořechovec pekanový	243	<i>Carya illinoensis</i> (Wangenh.) K. Koch	ořechovec pecan ořechovec pekan ořechovec pekanový	noce pecan pecan
ořešák černý	161	<i>Juglans nigra</i> L.	ořešák černý	noce nero
ořešák královský	162	<i>Juglans regia</i> L.	ořešák královský ořešák vlašský vlašský ořech	noce bianco noce comune noce da frutto
pazerav sbíhavý	227	<i>Calocedrus decurrens</i> (Torr.) Florin	pazerav cedrový pazerav sbíhavý	calocedro cedro dell'incenso cedro della California cipresso della California libocedro

planika velkoplodá	33	<i>Arbutus unedo</i> L.	jahodový strom planika obecná planika velkoplodá	albatro arbuto cocomero corbezzolo rossello rossetto suorvo
platan javorolistý	186	<i>Platanus × hispanica</i> Münchh.	platan javorolistý platan španělský	platano comune
platan východní	188	<i>Platanus orientalis</i> L.	platan východní	platano orientale
platan západní	187	<i>Platanus occidentalis</i> L.	platan západní	platano americano
pomelo	283	<i>Citrus maxima</i> (Burm.) Merr.	citroník pompel pomelo pumelo šedok	pomelo pummelo sciadocco
pomerančovník čínský	145	<i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck	citroník čínský oranžovník pomeranč pomerančovník čínský pomerančovník pravý	arancio arancio dolce
rakytník řešetlákový	159	<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.	rakytník řešetlákový rakytník úzkolistý	olivella spinosa olivello spinoso
rohovník obecný	143	<i>Ceratonia siliqua</i> L.	rohovník obecný svatého Jana chléb svatojánský chléb	carrubo
řečík pistáciiový	267	<i>Pistacia vera</i> L.	pistácie pravá pistácie vlašská řečík pistáciiový	pistacchio

sakura ozdobná	276	<i>Prunus serrulata</i> Lindl.	sakura sakura ozdobná slivoň sakura střemcha ozdobná třešeň pilovitá višeň pilovitá	ciliegio giapponese sakura
sekvoje vždyzelená	232	<i>Sequoia sempervirens</i> (D. Don) Endl.	sekvoj vždyzelená sekvoje stálezelená sekvoje vždyzelená	sequoia
sekvojovec obrovský	233	<i>Sequoiadendron giganteum</i> (Lindl.) Buccholz	mamutí strom sekvoje mamutí sekvoje obrovská sekvojovec mamutí sekvojovec obrovský	sequoia gigante
skořicovník pravý	272	<i>Cinnamomum verum</i> J. Presl	skořice skořicovník skořicovník cejlonský skořicovník pravý	cannella cinnamomo
slivoň švestka	194	<i>Prunus domestica</i> L.	slivoň domácí slivoň švestka švestka švestka domácí	prugnola pruno susino susino europeo susino italico
smrk červený	239	<i>Picea rubens</i> Sarg.	smrk červený	abetina rossa peccio rosso
smrk pichlavý	238	<i>Picea pungens</i> Engelm.	smrk pichlavý smrk stříbrný	peccio del Colorado

smrk ztepilý	13	<i>Picea abies</i> (L.) H. Karst.	smrk ztepilý	abete rosso peccio pezzo
střemcha obecná	266	<i>Prunus padus</i> L.	střemcha hroznovitá střemcha obecná	pado ciliegio selvatico
šácholan velkokvětý	168	<i>Magnolia grandiflora</i> L.	magnolie velkokvětá magnólie velkokvětá šácholan hrubokvětý šácholan velkokvětý	magnolia
tamarind indický	255	<i>Tamarindus indica</i> L.	tamarynd tamarind indický tamarind východní	tamarindo
tis červený	215	<i>Taxus baccata</i> L.	tis červený tis obecný	albero della morte tasso tasso comune
tisovec dvouřadý	273	<i>Taxodium distichum</i> (L.) Rich.	cypřiš holý tisovec dvouřadý vodní cypřiš	cipresso calvo cipresso delle paludi tassodio
topol bílý	189	<i>Populus alba</i> L.	linda topol bílý topol linda	gattice pioppo bianco
topol černý	191	<i>Populus nigra</i> L.	topol černý	pioppo nero pioppo d'Italia pioppo cipressino
topol osika	16	<i>Populus tremula</i> L.	osika osika obecná osyka topol černý topol osika	pioppo tremolo pioppo tremulo

topol šedý	190	<i>Populus canescens</i> (Aiton) Sm.	topol šedý	pioppo canescente pioppo grigio
trnka obecná	264	<i>Prunus spinosa</i> L.	slivoň trnitá slivoň trnka slíva trnka trní trnka trnka obecná trnky	prugnolo prunalbo pruno selvatico vegro
trnovník akát	205	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	agastr akácia akát čimišník obecný luštník trnovník trnovník akát trnovník bílý trnovník obecný	acacia acacia falsa cascia gaggia robinia
třešeň ptačí	193	<i>Prunus avium</i> L.	ptáčnice třešeň třešeň obecná třešeň ptačí třešeň ptačinka třešeň ptáčnice	ciliegio ciliegio degli uccelli
třešeň višeň	263	<i>Prunus cerasus</i> L.	třešeň višeň višeň višeň obecná višeň sladkovišeň	amarena marasca marena

vavříň vznešený	166	<i>Laurus nobilis</i> L.	bobek bobkový strom vavříň vavříň pravý vavříň ušlechtilý vavříň vznešený	alloro lauro
vrba babylónská	259	<i>Salix babylonica</i> L.	vrba babylónská	salice piangente
vrba bílá	206	<i>Salix alba</i> L.	bělice vrba bělice vrba bílá vrba hlavatá	salice bianco salice comune
vrba jíva	207	<i>Salix caprea</i> L.	jíva jíva obecná vrba jíva vrba obecná	salice delle capre salicone
vrba košíkářská	210	<i>Salix viminalis</i> L.	konopina vrba košářská vrba košíkářská vrba ohebná	salice da vimini vetrice vetrice bianca vimine vinco
vrba popelavá	208	<i>Salix cinerea</i> L.	vrba popelavá	salice cenerino salice cinereo salice grigio
vrba šedá	209	<i>Salix eleagnos</i> Scop.	vrba hlošinovitá vrba šedá vrba šedivá	salice ripaiolo
vrcholák pravý	280	<i>Terminalia catappa</i> L.	katapa mandlovník mořský vrcholák pravý	mandorlo indiano mirobalano

zerav obrovský	229	<i>Thuja plicata</i> D. Don	túje obrovská zerav obrovský zerav řasnatý	cedro gigante cedro rosso del Pacifico
zerav západní	216	<i>Thuja occidentalis</i> L.	túje západní zerav západní	tuia occidentale
zeravec východní	217	<i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	túje východní zerav východní zeravec východní	tuia orientale
zimostráz vždyzelený	247	<i>Buxus sempervirens</i> L.	krušpánek pušpan pušpán zimostraz obecný zimostráz obecný zimostráz vždyzelený	bosso comune bossolo
zmarlika Jidášova	260	<i>Cercis siliquastrum</i> L.	jidášník Jidášový strom Jidášův strom strom Jidášův zmarlika Jidášova zmarlika luštinatá žmarlika žmarlika nejtupější	albero di guida
žumara nízká	269	<i>Chamaerops humilis</i> L.	žumara nízká	cefaglione palma di San Pietro palma nana

Příloha 2 Přehled orientačních názvů konceptů a jejich latinských ekvivalentů podle zařazení do čeledi

Arekovité (Arecaceae):

kokosovník ořechoplodý - *Cocos nucifera* L.
datlovník kanárský - *Phoenix canariensis* Chabaud
datlovník pravý - *Phoenix dactylifera* L.
olejnice guinejská - *Elaeis guineensis* Jacq.
žumara nízká - *Chamaerops humilis* L.

Bobovité (Fabaceae):

rohovník obecný - *Ceratonia siliqua* L.
trnovník akát - *Robinia pseudoacacia* L.
tamarind indický - *Tamarindus indica* L.
zmarlika Jidášova - *Cercis siliquastrum* L.

Borovicovité (Pinaceae):

borovice černá - *Pinus nigra* J. F. Arnold
borovice Heldreichova - *Pinus heldreichii* H. Christ
borovice kalábrijská - *Pinus brutia* Ten.
borovice kleč - *Pinus mugo* Turra
borovice lesní - *Pinus sylvestris* L.
borovice limba - *Pinus cembra* L.
borovice pinie - *Pinus pinea* L.
borovice přímořská - *Pinus pinaster* Aiton
borovice pyrenejská - *Pinus uncinata* Mill.
borovice vejmutovka - *Pinus strobus* L.
cedr atlaský - *Cedrus atlantica* (Endl.) Carrière
cedr himálajský - *Cedrus deodara* (D. Don) G. Don
cedr libanonský - *Cedrus libani* A. Rich.
douglaska tisolistá - *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco
jedle bělokorá - *Abies alba* Mill.
jedle kavkazská - *Abies nordmanniana* (Steven) Spach
jedle nádherná - *Abies magnifica* A. Murr.
jedle řecká - *Abies cephalonica* Loudon
jedle sicilská - *Abies nebrodensis* Mattei
jedle vznešená - *Abies procera* Rehder
modřín japonský - *Larix kaempferi* (Lamb.) Carrière
modřín opadavý - *Larix decidua* Mill.
smrk červený - *Picea rubens* Sarg.
smrk pichlavý - *Picea pungens* Engelm.
smrk ztepilý - *Picea abies* (L.) H. Karst.

Břízovité (Betulaceae):

- bříza bělokorá - *Betula pendula* Roth
- bříza černá - *Betula nigra* L.
- bříza pýřitá - *Betula pubescens* Ehrh.
- habr obecný - *Carpinus betulus* L.
- habr východní - *Carpinus orientalis* Mill.
- habrovec habrolistý - *Ostrya carpinifolia* Scop.
- líška největší - *Corylus maxima* Mill.
- líška obecná - *Corylus avellana* L.
- líška turecká - *Corylus colurna* L.
- olše lepkavá - *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.
- olše srdčitá - *Alnus cordata* (Loisel) Duby
- olše šedá - *Alnus incana* (L.) Moench
- olše zelená - *Alnus alnobetula* (Ehrh.) K. Koch

Bukovité (Fagaceae):

- buk lesní - *Fagus sylvatica* L.
- dub balkánský - *Quercus frainetto* Ten.
- dub cer - *Quercus cerris* L.
- dub cesmínovitý - *Quercus ilex* L.
- dub červený - *Quercus rubra* L.
- dub korkový - *Quercus suber* L.
- dub letní - *Quercus robur* L.
- dub pýřitý - *Quercus pubescens* Willd.
- dub zimní - *Quercus petraea* (Matt.) Liebl.
- kaštanovník jedlý - *Castanea sativa* Mill.

Cesmínovité (Aquifoliaceae):

- cesmína ostrolistá - *Ilex aquifolium* L.

Cypřišovité (Cupressaceae):

- cypřiš stálezelený - *Cupressus sempervirens* L.
- cypřiš velkoplodý - *Cupressus macrocarpa* Hartw.
- jalovec červenoplodý - *Juniperus oxycedrus* L.
- jalovec obecný - *Juniperus communis* L.
- jalovec virginský - *Juniperus virginiana* L.
- kryptomerie japonská - *Cryptomeria japonica* (L. f.) D. Don; někdy řazeno pod čeled' tisovcovité (Taxodiaceae)
- pazerav sbíhavý - *Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin
- sekvoje vždyzelená - *Sequoia sempervirens* (D. Don) Endl.; někdy řazeno pod čeled' tisovcovité (Taxodiaceae)
- sekvojovec obrovský - *Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) Buccholz; někdy řazeno pod čeled' tisovcovité (Taxodiaceae)

tisovec dvouřadý - *Taxodium distichum* (L.) Rich.; někdy řazeno pod čeled' tisovcovité (Taxodiaceae)

zerav obrovský - *Thuja plicata* D. Don

zerav západní - *Thuja occidentalis* L.

zeravec východní - *Platyclusus orientalis* (L.) Franco

Hlošínovité (Elaeagnaceae):

rakytník řešetlákový - *Hippophaë rhamnoides* L.

Jilmovité (Ulmaceae):

jilm drsný - *Ulmus glabra* Huds.

jilm habrolistý - *Ulmus minor* Mill.

jilm sibiřský - *Ulmus pumila* L.

jilm vaz - *Ulmus laevis* Pall.

Jinanovité (Ginkgoaceae):

jinan dvoulaločný - *Ginkgo biloba* L.

Konopovité (Cannabaceae):

břestovec jižní - *Celtis australis* L.; někdy řazeno pod čeled' jilmovité (Ulmaceae)

břestovec západní - *Celtis occidentalis* L.; někdy řazeno pod čeled' jilmovité (Ulmaceae)

Kyprejovité (Lythraceae):

marhaník granátový - *Punica granatum* L.

Ledvinovníkovité (Anacardiaceae):

mangovník indický - *Mangifera indica* L.

řečík pistáciový - *Pistacia vera* L.

Morušovnickovité (Moraceae):

fíkovník smokvoň - *Ficus carica* L.

morušovník bílý - *Morus alba* L.

morušovník černý - *Morus nigra* L.

Mýdelníkovité (Sapindaceae):

javor babyka - *Acer campestre* L.; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor cukrový - *Acer saccharum* Marshall; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor francouzský - *Acer monspessulanum* L.; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor jasanolistý - *Acer negundo* L.; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor klen - *Acer pseudoplatanus* L.; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor mléč - *Acer platanoides* L.; někdy řazeno pod čeled' javorovité (Aceraceae)

javor stříbrný - *Acer saccharinum* L.; někdy řazeno pod čeleď javorovité (Aceraceae)
jírovec maďal - *Aesculus hippocastanum* L.; někdy řazeno pod čeleď jírovcovité (Hippocastanaceae)
liči čínské - *Litchi chinensis* Sonn.

Myrtovité (Myrtaceae):

blahovičnick kulatoplodý - *Eucalyptus globulus* Labill.
blahovičnick pobřežní - *Eucalyptus camaldulensis* Dehnh.

Olivovníkovité (Oleaceae):

jasan zimnář - *Fraxinus ornus* L.
jasan ztepilý - *Fraxinus excelsior* L.
jasmín pravý - *Jasminum officinale* L.
olivovník evropský - *Olea europaea* L.

Ořešákovité (Juglandaceae):

ořešovec pekanový - *Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch
ořešák černý - *Juglans nigra* L.
ořešák královský - *Juglans regia* L.

Platanovité (Platanaceae):

platan javorolistý - *Platanus* × *hispanica* Münchh.
platan východní - *Platanus orientalis* L.
platan západní - *Platanus occidentalis* L.

Routovité (Rutaceae):

citroník pravý - *Citrus limon* (L.) Burm. f.
korkovník amurský - *Phellodendron amurense* Rupr.
pomelo - *Citrus maxima* (Burm.) Merr.
pomerančovník čínský - *Citrus sinensis* (L.) Osbeck

Růžovité (Rosaceae):

bobkovišeň lékařská - *Prunus laurocerasus* L.
broskvoň obecná - *Prunus persica* (L.) Batsch
hloh jednosemenný - *Crataegus monogyna* Jacq.
hloh obecný - *Crataegus laevigata* (Poir.) DC.
hrušeň obecná - *Pyrus communis* L.
hrušeň polnička - *Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd.
jabloň domácí - *Malus domestica* Borkh.
jabloň lesní - *Malus sylvestris* Mill.
jeřáb břek - *Sorbus torminalis* (L.) Crantz
jeřáb muk - *Sorbus aria* (L.) Crantz
jeřáb oskeruše - *Sorbus domestica* L.
jeřáb ptačí - *Sorbus aucuparia* L.

kdouloň obecná - *Cydonia oblonga* Mill.
mandloň obecná - *Prunus dulcis* (Mill.) D. A. Webb
meruňka obecná - *Prunus armeniaca* L.
mišpule obecná - *Mespilus germanica* L.
sakura ozdobná - *Prunus serrulata* Lindl.
slivoň švestka - *Prunus domestica* L.
střemcha obecná - *Prunus padus* L.
trnka obecná - *Prunus spinosa* L.
třešeň ptačí - *Prunus avium* L.
třešeň višně - *Prunus cerasus* L.

Slézovité (Malvaceae):

baobab prstnatý - *Adansonia digitata* L.
kakaovník pravý - *Theobroma cacao* L.
lípa americká - *Tilia americana* L.
lípa srdčitá - *Tilia cordata* Mill.
lípa stříbrná - *Tilia tomentosa* Moench
lípa velkolistá - *Tilia platyphyllos* Scop.

Šácholanovité (Magnoliaceae):

liliovník tulipánokvětý - *Liriodendron tulipifera* L.
šácholan velkokvětý - *Magnolia grandiflora* L.

Tisovité (Taxaceae):

tis červený - *Taxus baccata* L.

Toješťovité (Apocynaceae):

oleandr obecný - *Nerium oleander* L.

Trubačovité (Bignoniaceae):

katalpa trubačovitá - *Catalpa bignonioides* Walter

Uzlencovité (Combretaceae):

vrcholák pravý - *Terminalia catappa* L.

Vavřínovité (Lauraceae):

hruškovec přelahodný - *Persea americana* Mill.
kafovník lékařský - *Cinnamomum camphora* (L.) J. Presl
skořicovník pravý - *Cinnamomum verum* J. Presl
vavřín vznešený - *Laurus nobilis* L.

Vrbovité (Salicaceae):

topol bílý - *Populus alba* L.
topol černý - *Populus nigra* L.

topol osika - *Populus tremula* L.
topol šedý - *Populus canescens* (Aiton) Sm.
vrba babylónská - *Salix babylonica* L.
vrba bílá - *Salix alba* L.
vrba jíva - *Salix caprea* L.
vrba košíkářská - *Salix viminalis* L.
vrba popelavá - *Salix cinerea* L.
vrba šedá - *Salix eleagnos* Scop.

Vřesovcovité (Ericaceae):

planika velkoplodá - *Arbutus unedo* L.

Zimostrázovité (Buxaceae):

zimostráz vřdyzelený - *Buxus sempervirens* L.

Příloha 3 Přehled českých termínů podle úzu

Následující seznam obsahuje přehled českých termínů použitých v databázi rozdělených podle kategorie úzu, do které se řadí. Termíny jsou v závorce doplněny o orientační název konceptu, kterému v databázi odpovídají, a v kategorii „*Zastaralý název*“ navíc o jméno autora pojmenování a rok, kdy toto pojmenování vzniklo, pokud byly tyto údaje dohledatelné. V kategorii „*Národní vědecký název – preferovaný*“ jsou termíny nakonec doplněny ještě o údaj o jejich struktuře, tedy buď značkami S+A (substantivum + adjektivum), S+S (substantivum + substantivum) a v případě jednoho jednoslovného názvu pouze S (substantivum).

Národní vědecký název – preferovaný:

baobab prstnatý (*baobab prstnatý; S+A*)
blahovičnick kulatoplodý (*blahovičnick kulatoplodý; S+A*)
blahovičnick pobřežní (*blahovičnick pobřežní; S+A*)
bobkovišeň lékařská (*bobkovišeň lékařská; S+A*)
borovice černá (*borovice černá; S+A*)
borovice Heldreichova (*borovice Heldreichova; S+A*)
borovice kalábrijská (*borovice kalábrijská; S+A*)
borovice kleč (*borovice kleč; S+S*)
borovice lesní (*borovice lesní; S+A*)
borovice limba (*borovice limba; S+S*)
borovice pinie (*borovice pinie; S+S*)
borovice přímořská (*borovice přímořská; S+A*)
borovice pyrenejská (*borovice pyrenejská; S+A*)
borovice vejmutovka (*borovice vejmutovka; S+S*)
broskvoň obecná (*broskvoň obecná; S+A*)
břestovec jižní (*břestovec jižní; S+A*)
břestovec západní (*břestovec západní; S+A*)
bříza bělokorá (*bříza bělokorá; S+A*)
bříza černá (*bříza černá; S+A*)
bříza pýřitá (*bříza pýřitá; S+A*)
buk lesní (*buk lesní; S+A*)
cedr atlaský (*cedr atlaský; S+A*)
cedr himálajský (*cedr himálajský; S+A*)
cedr libanonský (*cedr libanonský; S+A*)
cesmína ostrolistá (*cesmína ostrolistá; S+A*)
citroník limonový (*citroník pravý; S+A*)
cypřiš stálezelený (*cypřiš stálezelený; S+A*)
cypřiš velkoplodý (*cypřiš velkoplodý; S+A*)
datlovník kanárský (*datlovník kanárský; S+A*)
datlovník pravý (*datlovník pravý; S+A*)

douglaska tisolistá (*douglaska tisolistá*; S+A)
dub balkánský (*dub balkánský*; S+A)
dub cer (*dub cer*; S+S)
dub cesmínovitý (*dub cesmínovitý*; S+A)
dub červený (*dub červený*; S+A)
dub korkový (*dub korkový*; S+A)
dub letní (*dub letní*; S+A)
dub pýřitý (*dub pýřitý*; S+A)
dub zimní (*dub zimní*; S+A)
fíkovník smokvoň (*fíkovník smokvoň*; S+S)
habr obecný (*habr obecný*; S+A)
habr východní (*habr východní*; S+A)
habrovec habrolistý (*habrovec habrolistý*; S+A)
hloh jednosemenný (*hloh jednosemenný*; S+A)
hloh obecný (*hloh obecný*; S+A)
hrušeň obecná (*hrušeň obecná*; S+A)
hrušeň polnička (*hrušeň polnička*; S+S)
hruškovec přelagodný (*hruškovec přelagodný*; S+A)
jabloň domácí (*jabloň domácí*; S+A)
jabloň lesní (*jabloň lesní*; S+A)
jalovec červenoplodý (*jalovec červenoplodý*; S+A)
jalovec obecný (*jalovec obecný*; S+A)
jalovec virginský (*jalovec virginský*; S+A)
jasan zimnář (*jasan zimnář*; S+S)
jasan ztepilý (*jasan ztepilý*; S+A)
jasmín pravý (*jasmín pravý*; S+A)
javor babyka (*javor babyka*; S+S)
javor cukrový (*javor cukrový*; S+A)
javor francouzský (*javor francouzský*; S+A)
javor jasanolistý (*javor jasanolistý*; S+A)
javor klen (*javor klen*; S+S)
javor mléč (*javor mléč*; S+S)
javor stříbrný (*javor stříbrný*; S+A)
jedle bělokorá (*jedle bělokorá*; S+A)
jedle kavkazská (*jedle kavkazská*; S+A)
jedle nádherná (*jedle nádherná*; S+A)
jedle řecká (*jedle řecká*; S+A)
jedle sicilská (*jedle sicilská*; S+A)
jedle vznešená (*jedle vznešená*; S+A)
jeřáb břek (*jeřáb břek*; S+S)
jeřáb muk (*jeřáb muk*; S+S)
jeřáb oskeruše (*jeřáb oskeruše*; S+S)
jeřáb ptačí (*jeřáb ptačí*; S+A)
jilm drsný (*jilm drsný*; S+A)

jilm habrolistý (*jilm habrolistý*; S+A)
jilm sibiřský (*jilm sibiřský*; S+A)
jilm vaz (*jilm vaz*; S+S)
jinan dvoulaločný (*jinan dvoulaločný*; S+A)
jírovec maďal (*jírovec maďal*; S+S)
kafrovník lékařský (*kafrovník lékařský*; S+A)
kakaovník pravý (*kakaovník pravý*; S+A)
kaštanovník jedlý (*kaštanovník jedlý*; S+A)
katalpa trubačovitá (*katalpa trubačovitá*; S+A)
kdouloň obecná (*kdouloň obecná*; S+A)
kokosovník ořechoplodý (*kokosovník ořechoplodý*; S+A)
korkovník amurský (*korkovník amurský*; S+A)
kryptomerie japonská (*kryptomerie japonská*; S+A)
liči čínské (*liči čínské*; S+A)
liliovník tulipánokvětý (*liliovník tulipánokvětý*; S+A)
lípa americká (*lípa americká*; S+A)
lípa srdčitá (*lípa srdčitá*; S+A)
lípa stříbrná (*lípa stříbrná*; S+A)
lípa velkolistá (*lípa velkolistá*; S+A)
líška největší (*líška největší*; S+A)
líška obecná (*líška obecná*; S+A)
líška turecká (*líška turecká*; S+A)
mandloň obecná (*mandloň obecná*; S+A)
mangovník indický (*mangovník indický*; S+A)
marhaník granátový (*marhaník granátový*; S+A)
meruňka obecná (*meruňka obecná*; S+A)
mišpule obecná (*mišpule obecná*; S+A)
modřín japonský (*modřín japonský*; S+A)
modřín opadavý (*modřín opadavý*; S+A)
morušovník bílý (*morušovník bílý*; S+A)
morušovník černý (*morušovník černý*; S+A)
oleandr obecný (*oleandr obecný*; S+A)
olejnice guinejská (*olejnice guinejská*; S+A)
olivovník evropský (*olivovník evropský*; S+A)
olše lepkavá (*olše lepkavá*; S+A)
olše srdčitá (*olše srdčitá*; S+A)
olše šedá (*olše šedá*; S+A)
olše zelená (*olše zelená*; S+A)
ořechovec pekanový (*ořechovec pekanový*; S+A)
ořešák černý (*ořešák černý*; S+A)
ořešák královský (*ořešák královský*; S+A)
pazerav sbíhavý (*pazerav sbíhavý*; S+A)
planika velkoplodá (*planika velkoplodá*; S+A)
platan javorolistý (*platan javorolistý*; S+A)

platan východní (*platan východní*; S+A)
 platan západní (*platan západní*; S+A)
 pomelo (*pomelo*; S)
 pomerančovník čínský (*pomerančovník čínský*; S+A)
 rakytník řešetlákový (*rakytník řešetlákový*; S+A)
 rohovník obecný (*rohovník obecný*; S+A)
 řečík pistáciový (*řečík pistáciový*; S+A)
 sakura ozdobná (*sakura ozdobná*; S+A)
 sekvoje vždyzelená (*sekvoje vždyzelená*; S+A)
 sekvojovec obrovský (*sekvojovec obrovský*; S+A)
 skořicovník pravý (*skořicovník pravý*; S+A)
 slivoň švestka (*slivoň švestka*; S+S)
 smrk červený (*smrk červený*; S+A)
 smrk pichlavý (*smrk pichlavý*; S+A)
 smrk ztepilý (*smrk ztepilý*; S+A)
 střemcha obecná (*střemcha obecná*; S+A)
 šácholan velkokvětý (*šácholan velkokvětý*; S+A)
 tamarind indický (*tamarind indický*; S+A)
 tis červený (*tis červený*; S+A)
 tisovec dvouřadý (*tisovec dvouřadý*; S+A)
 topol bílý (*topol bílý*; S+A)
 topol černý (*topol černý*; S+A)
 topol osika (*topol osika*; S+S)
 topol šedý (*topol šedý*; S+A)
 trnka obecná (*trnka obecná*; S+A)
 trnovník akát (*trnovník akát*; S+S)
 třešeň ptačí (*třešeň ptačí*; S+A)
 třešeň višň (*třešeň višň*; S+S)
 vavřík vznešený (*vavřík vznešený*; S+A)
 vrba babylónská (*vrba babylónská*; S+A)
 vrba bílá (*vrba bílá*; S+A)
 vrba jíva (*vrba jíva*; S+S)
 vrba košíkářská (*vrba košíkářská*; S+A)
 vrba popelavá (*vrba popelavá*; S+A)
 vrba šedá (*vrba šedá*; S+A)
 vrcholák pravý (*vrcholák pravý*; S+A)
 zerav obrovský (*zerav obrovský*; S+A)
 zerav západní (*zerav západní*; S+A)
 zeravec východní (*zeravec východní*; S+A)
 zimostráz vždyzelený (*zimostráz vždyzelený*; S+A)
 zmarlika Jidášova (*zmarlika Jidášova*; S+A)
 žumara nízká (*žumara nízká*; S+A)

Národní vědecký název – přípustný:

avokádo (*hruškovec přelahodný*)
babyka obecná (*javor babyka*)
baobab prstovitý (*baobab prstnatý*)
blahovičnick australský (*blahovičnick kulatoplodý*)
blahovičnick červený říční (*blahovičnick pobřežní*)
bobkotřešeň lékařská (*bobkovišeň lékařská*)
borovice bělokorá (*borovice Heldreichova*)
borovice hedvábná (*borovice vejmutovka*)
borovice horská (*borovice kleč*)
borovice hvězdovitá (*borovice přímořská*)
borovice kalabrijská (*borovice kalábrijská*)
břek obecný (*jeřáb břek*)
bříza bílá (*bříza bělokorá*)
bříza bradavičnatá (*bříza bělokorá*)
cesmína evropská (*cesmína ostrolistá*)
cesmína obecná (*cesmína ostrolistá*)
citroník čínský (*pomerančovník čínský*)
citroník kantonský (*citroník pravý*)
citroník kyselý (*citroník pravý*)
citroník pravý (*citroník pravý*)
citrus limonový (*citroník pravý*)
cypřiš holý (*tisovec dvouřadý*)
cypřiš italský (*cypřiš stálezelený*)
cypřiš pravý (*cypřiš stálezelený*)
cypřiš vždyzelený (*cypřiš stálezelený*)
datlovník obecný (*datlovník pravý*)
douglaska Menziesova (*douglaska tisolistá*)
dub cesmínový (*dub cesmínovitý*)
dub rakouský (*dub cer*)
dub slovenský (*dub cer*)
dub uherský (*dub balkánský*)
douglaska tisolistá (*douglaska tisolistá*)
dvouslivák lahodný (*liči čínské*)
eukalyptus pobřežní (*blahovičnick pobřežní*)
ginkgo biloba (*jinan dvoulaločný*)
ginkgo biloba (*jinan dvoulaločný*)
granátovník obecný (*marhaník granátový*)
habrovec jižní (*habrovec habrolistý*)
hloh dvousemenný (*hloh obecný*)
hloh jednobližný (*hloh jednosemenný*)
hloh ostrotrnný (*hloh obecný*)
hruškovec americký (*hruškovec přelahodný*)
jalovec viržinský (*jalovec viržinský*)
jasan mannový (*jasan zimnář*)

jasan manový (*jasan zimnář*)
jasanojavor peřenolistý (*javor jasanolistý*)
javor cukrodárný (*javor cukrový*)
javor horský (*javor klen*)
javor mléčný (*javor mlěč*)
javor montpelierský (*javor francouzský*)
javor polní (*javor babyka*)
javorovec jasanolistý (*javor jasanolistý*)
jedle nordmanka (*jedle kavkazská*)
jedle nordmannka (*jedle kavkazská*)
jedle Nordmannova (*jedle kavkazská*)
jedle stříbrná (*jedle vznešená*)
jeřáb obecný (*jeřáb ptačí*)
jilm horský (*jilm drsný*)
jilm ladní (*jilm habrolistý*)
jilm lysý (*jilm drsný*)
jilm polní (*jilm habrolistý*)
kakaovník obecný (*kakaovník pravý*)
kaštan koňský (*jírovec maďal*)
kaštanovník setý (*kaštanovník jedlý*)
katalpa obecná (*katalpa trubačovitá*)
kdoule obecná (*kdouloň obecná*)
kdouloň podlouhlá (*kdouloň obecná*)
kleč horská (*borovice kleč*)
kokosovník obecný (*kokosovník ořechoplodý*)
koňský kaštan (*jírovec maďal*)
kosodřevina (*borovice kleč*)
křemelák (*dub letní*)
limba horská (*borovice limba*)
limba urostlá (*borovice limba*)
lípa malolistá (*lípa srdčitá*)
lípa plstnatá (*lípa stříbrná*)
lípa širokolistá (*lípa velkolistá*)
lípa širolistá (*lípa velkolistá*)
líska veliká (*líska největší*)
magnolie velkokvětá (*šácholan velkokvětý*)
magnolie velkokvětá (*šácholan velkokvětý*)
mandloň hořká (*mandloň obecná*)
mandlovník mořský (*vrcholák pravý*)
marhaník obecný (*marhaník granátový*)
modřín evropský (*modřín opadavý*)
moruše bílá (*morušovník bílý*)
moruše černá (*morušovník černý*)
olejnice obecná (*olejnice guinejská*)

ořechovec pecan (*ořechovec pekanový*)
ořechovec pekan (*ořechovec pekanový*)
ořešák vlašský (*ořešák královský*)
osika obecná (*topol osika*)
palma olejná (*olejnice guinejská*)
pazerav cedrový (*pazerav sbihavý*)
persea přelahodná (*hruškovec přelahodný*)
pinie (*borovice pinie*)
pistácie pravá (*řečík pistáciový*)
pistácie vlašská (*řečík pistáciový*)
planika obecná (*planika velkoplodá*)
platan španělský (*platan javorolistý*)
pomerančovník pravý (*pomerančovník čínský*)
rakytník úzkolistý (*rakytník řešetlakový*)
sekvoj vždyzelená (*sekvoje vždyzelená*)
sekvoje mamutí (*sekvojovec obrovský*)
sekvoje obrovská (*sekvojovec obrovský*)
sekvoje stálezelená (*sekvoje vždyzelená*)
sekvojovec mamutí (*sekvojovec obrovský*)
skořicovník cejlonský (*skořicovník pravý*)
skořicovník kafrovník (*kafrovník lékařský*)
skořicovník kafrový (*kafrovník lékařský*)
slivoň domácí (*slivoň švestka*)
slivoň sakura (*sakura ozdobná*)
slivoň trnitá (*trnka obecná*)
slivoň trnka (*trnka obecná*)
smokvoň obecná (*fíkovník smokvoň*)
smrk stříbrný (*smrk pichlavý*)
střemcha bobková (*bobkovišeň lékařská*)
střemcha hroznovitá (*střemcha obecná*)
střemcha ozdobná (*sakura ozdobná*)
střemcha vavřínová (*bobkovišeň lékařská*)
švestka (*slivoň švestka*)
švestka domácí (*slivoň švestka*)
tamarind východní (*tamarind indický*)
tis obecný (*tis červený*)
topol linda (*topol bílý*)
trnovník bílý (*trnovník akát*)
trnovník obecný (*trnovník akát*)
třešeň obecná (*třešeň ptačí*)
třešeň pilovitá (*sakura ozdobná*)
túje obrovská (*zerav obrovský*)
túje východní (*zeravec východní*)
túje západní (*zerav západní*)

vavřín pravý (*vavřín vznešený*)
vavřín ušlechtilý (*vavřín vznešený*)
vejmutovka (*borovice vejmutovka*)
višeň (*třešeň višeň*)
višeň bobková (*bobkovišeň lékařská*)
višeň obecná (*třešeň višeň*)
višeň pilovitá (*sakura ozdobná*)
višeň sladkovišeň (*třešeň višeň*)
vrba hlavatá (*vrba bílá*)
vrba hlošínovitá (*vrba šedá*)
vrba košařská (*vrba košíkářská*)
vrba obecná (*vrba jíva*)
vrba šedivá (*vrba šedá*)
zerav řasnatý (*zerav obrovský*)
zerav východní (*zeravec východní*)
zimostráz obecný (*zimostráz vždyzelený*)
zmarlika luštinatá (*zmarlika Jidášova*)

Lidový název:

akát (*trnovník akát*)
broskev (*broskvoň obecná*)
břest (*bříza bělokorá*)
březina (*bříza bělokorá*)
bříza písčitá (*bříza bělokorá*)
cer (*dub cer*)
citronovník (*citroník pravý*)
česvina (*dub cesmínovitý*)
deruzda (*bříza bělokorá*)
drnák (*dub zimní*)
fík (*fíkovník smokvoň*)
granátové jablko (*marhaník granátový*)
hložek (*hloh obecný*)
hložinky (*hloh obecný*)
hrušeň planá (*hrušeň polnička*)
jahodový strom (*planika velkoplodá*)
jedlý kaštan (*kaštanovník jedlý*)
jeřabina (*jeřáb ptačí*)
jidášník (*zmarlika Jidášova*)
Jidášový strom (*zmarlika Jidášova*)
Jidášův strom (*zmarlika Jidášova*)
jíva (*vrba jíva*)
kafrovník (*kafrovník lékařský*)
kaštan (*jírovec maďal*)
kaštan jedlý (*kaštanovník jedlý*)

katapa (*vrcholák pravý*)
kleč (*borovice kleč*)
klen (*javor klen*)
kokosová palma (*kokosovník ořechoplodý*)
konopina (*vrba košíkářská*)
krušpánek (*zimostráz vždyzelený*)
křestice zelená (*olše zelená*)
letňák (*dub letní*)
limba (*borovice limba*)
linda (*topol bílý*)
luhovec (*hloh obecný*)
mamutí strom (*sekvojovec obrovský*)
mango (*mangovník indický*)
mišpule německá (*mišpule obecná*)
mléč (*javor mléč*)
muk (*jeřáb muk*)
oleandr (*oleandr obecný*)
oliva evropská (*olivovník evropský*)
oranžovník (*pomerančovník čínský*)
osika (*topol osika*)
oskoruše (*jeřáb oskeruše*)
palma datlová (*datlovník pravý*)
palma kokosová (*kokosovník ořechoplodý*)
palma olejová (*olejnice guinejská*)
pluháč (*hloh obecný*)
polnička (*hrušeň polnička*)
pomeranč (*pomerančovník čínský*)
ptáčnice (*třešeň ptačí*)
sakura (*sakura ozdobná*)
skořice (*skořicovník pravý*)
skořicovník (*skořicovník pravý*)
slíva trnka (*trnka obecná*)
smokvoň (*fíkovník smokvoň*)
sosna (*borovice lesní*)
srdeční chléb (*hloh obecný*)
svatojánský chléb (*rohovník obecný*)
šipák (*dub pýřitý*)
šipák (*dub pýřitý*)
trní (*trnka obecná*)
trnka (*trnka obecná*)
trnky (*trnka obecná*)
třešeň (*třešeň ptačí*)
třešeň ptačinka (*třešeň ptačí*)
třešeň ptáčnice (*třešeň ptačí*)

vavříň (*vavříň vznešený*)
vlašský ořech (*ořešák královský*)
vodní cypřiš (*tisovec dvouřadý*)
zimák (*dub zimní*)

Zastaralý název:

bahobab prstnatý (*baobab prstnatý; Presl, 1846*)
vemautovka (*borovice vejmutovka; Zahradník, 1902*)
sosna hladká (*borovice vejmutovka; Presl, 1846*)
citroník obecný (*citroník pravý; Polívka, 1900*)
citroník limaun (*citroník pravý; Presl, 1846*)
limauny (*citroník pravý; Huber, 1596*)
prsták obecný (*datlovník pravý; Presl, 1848*)
daktylový strom (*datlovník pravý; Veleslavín 1598*)
daktyle (*datlovník pravý; Hájek, 1562*)
jedle Douglasova (*douglaska tisolista; Polívka, 1902*)
plut (*dub korkový; Ottův slovník naučný, 1902*)
dub křemelák (*dub letní; Presl, 1846*)
dub drnák (*dub zimní; Presl, 1846*)
fíkový strom (*fíkovník smokvoň; Veleslavín, 1598*)
vlašský stromek (*fíkovník smokvoň*)
hruška (*hrušeň obecná; Černý, 1517*)
hruška (*hrušeň polnička; Černý, 1517*)
hruškový strom planý (*hrušeň polnička; Veleslavín, 1598*)
čtveran nejlíbeznější (*hruškovec přelahodný; Presl, 1846*)
jabloň lesní planá (*jabloň lesní; Dostál, 1950*)
jabloň (*jabloň lesní; Sloboda, 1852*)
jabloň obecná (*jabloň lesní; Presl, 1819*)
jalovec (*jalovec obecný; Černý, 1517*)
jesen (*jasan ztepilý; Černý, 1517*)
černoklen (*javor babyka; Presl, 1846*)
babyka (*javor babyka; Presl, 1846*)
černý klen (*javor babyka; Presl, 1846*)
babka (*javor babyka; Presl, 1846*)
pájavec jasanolistý (*javor jasanolistý; Presl, 1846*)
javor německý (*javor mlíč; Presl, 1846*)
javor mléčnatý (*javor mlíč; Presl, 1846*)
klenka obecná (*javor mlíč; Opiz, 1852*)
javor cukrový (*javor stříbrný; Presl, 1846*)
nordmannka (*jedle kavkazská; Domin a Podpěra, 1928*)
břek (*jeřáb břek; Hájek, 1562*)
břekyně (*jeřáb břek; Čelakovský, 1879*)
břek Klusův (*jeřáb břek; Opiz, 1852*)

jabloň břek (*jeřáb břek; Presl, 1819*)
chocholatá oskeruše (*jeřáb břek; Hájek, 1562*)
muk obecný (*jeřáb muk; Čelakovský, 1879*)
můk sněžný (*jeřáb muk; Opiz, 1852*)
jabloň muk (*jeřáb muk; Presl, 1819*)
mukyně (*jeřáb muk; Čelakovský, 1879*)
oskeruše (*jeřáb oskeruše; Sloboda, 1852*)
voškeruše zahradní (*jeřáb oskeruše; Hájek, 1562*)
voškeruše samice (*jeřáb oskeruše; Huber, 1596*)
voskeruše domácí (*jeřáb oskeruše; Huber, 1596*)
řeřabina oškeruše (*jeřáb oskeruše; Presl, 1819*)
jeřáb oskeruch (*jeřáb oskeruše; Presl, 1846*)
řeřabina domácí (*jeřáb oskeruše; Opiz, 1852*)
planá voškeruše (*jeřáb ptačí; Hájek, 1562*)
řeřabiny (*jeřáb ptačí; Hájek, 1562*)
řeřabina obecná (*jeřáb ptačí; Presl, 1819*)
vaz obecný (*jilm vaz; Dostál, 1989*)
vaz (*jilm vaz; Sloboda, 1852*)
jilm brvitý (*jilm vaz; Presl, 1819*)
jinan dvojlaloký (*jinan dvoulaločný; Presl, 1846*)
divoký kaštan (*jírovec maďal; Sloboda, 1852*)
jírovec (*jírovec maďal; Čelakovský, 1879*)
sviňské kaštany (*jírovec maďal; Sloboda, 1852*)
maďal (*jírovec maďal; Polívka, 1912*)
maďal bodlavý (*jírovec maďal; Presl, 1819*)
jírovec obecný (*jírovec maďal; Polívka, 1912*)
maďal obecný (*jírovec maďal; Sloboda, 1852*)
kokosník obecný (*kokosovník ořechoplodý; Presl, 1848*)
lyrovník tulipánokvětý (*liliovník tulipánokvětý*)
lyrovník tulipovitý (*liliovník tulipánokvětý*)
lilijovník obecný (*liliovník tulipánokvětý; Presl, 1846*)
liliovník čtyřlaločný (*liliovník tulipánokvětý; Presl, 1823*)
lípa velikolistá (*lípa velkolistá; Presl, 1846*)
lípa široolistá (*lípa velkolistá; Čelakovský, 1879*)
lípa velelistá (*lípa velkolistá; Opiz, 1852*)
lípa velolistá (*lípa velkolistá; Presl, 1819*)
lípa slovanská (*lípa velkolistá; Sloboda, 1852*)
mangiva obecná (*mangovník indický; Presl, 1846*)
granátové jablko (*marhaník granátový; Zalužanský, 1592*)
granátová jabloň (*marhaník granátový; Veleslavín, 1598*)
jablka zrnatá (*marhaník granátový; Černý, 1517*)
zrnaté jablko (*marhaník granátový; Zalužanský, 1592*)
mišpuloň domácí (*mišpule obecná; Opiz, 1852*)
mišpule domácí (*mišpule obecná; Presl, 1819*)

nyšpulový strom (*mišpule obecná; Veleslavín, 1598*)
myšpule česká (*mišpule obecná; Zalužanský, 1592*)
nyšpule vlaská (*mišpule obecná; Hájek, 1562*)
nyšpule česká (*mišpule obecná; Hájek 1562*)
nišpule (*mišpule obecná; Černý, 1517*)
bobkovnice obecná (*oleandr obecný; Presl, 1846*)
africká palma olejná (*olejnice guinejská; Mareček, 1996*)
oliva obecná (*olivovník evropský; Presl, 1846*)
lípalíska (*olše šedá; Presl, 1846*)
volše (*olše šedá; Hájek, 1562*)
olšička zelená (*olše zelená; Dostál, 1989*)
šedok (*pomelo; Valíček, 1989*)
pumelo (*pomelo; Valíček, 1989*)
citroník pompel (*pomelo; Presl, 1846*)
svatého Jana chléb (*rohovník obecný; Veleslavín, 1598*)
šácholan hrubokvětý (*šácholan velkokvětý; Presl, 1846*)
tamarynd (*tamarind indický; Huber, 1596*)
topol černý (*topol osika; Veleslavín, 1598*)
osyka (*topol osika; Veleslavín, 1598*)
luštník (*trnovník akát; Sloboda, 1852*)
agastr (*trnovník akát; Sloboda, 1852*)
akácia (*trnovník akát; Sloboda, 1852*)
trnovník (*trnovník akát; Čelakovský, 1879*)
čimišník obecný (*trnovník akát; Presl, 1819*)
bobkový strom (*vavřík vznešený; Huber, 1596*)
bobek (*vavřík vznešený; Hájek, 1562*)
vrba bělice (*vrba bílá; Reuss, 1853*)
bělice (*vrba bílá; Presl, 1846*)
jíva obecná (*vrba jíva; Opiz, 1852*)
vrba ohebná (*vrba košíkářská; Presl, 1819*)
pušpán (*zimostráz vždyzelený; Kropf, 1753*)
zimostráz obecný (*zimostráz vždyzelený; Presl, 1819*)
pušpan (*zimostráz vždyzelený; Hájek, 1562*)
žmarlika nejtupější (*zmarlika Jidášova; Presl, 1846*)
strom Jidášův (*zmarlika Jidášova; Polívka, 1912*)
žmarlika (*zmarlika Jidášova; Polívka, 1912*)

Příloha 4 Přehled italských termínů podle úzu

Následující seznam obsahuje přehled italských termínů použitých v databázi rozdělených podle kategorie úzu, do které se řadí. Termíny jsou v závorce doplněny o orientační název konceptu, kterému v databázi odpovídají, a o údaj o frekvenci jejich výskytu v korpusu ItTenTen. Termíny v kategorii „*Místní název*“ navíc obsahují název oblasti, kde jsou primárně užívány a u několika termínů jsem připojila poznámku, pokud se používají výhradně pro pojmenování pěstované či plané rostliny. Ve skupině „*Národní název – preferovaný (Pignatti, 2017)*“ jsem názvy nakonec doplnila ještě poznámkou k jejich struktuře, a to *S+A* (substantivum + adjektivum), *S+S* (substantivum + substantivum), *S+P+S* (substantivum + předložka + substantivum), případně pouze *S*, pokud je termín tvořen pouze jedním podstatným jménem.

Národní název – preferovaný (Pignatti, 2017):

abete bianco (*jedle bělokorá*; 2 278; *S+A*)
abete dei Nebrodi (*jedle sicilská*; 50; *S+P+S*)
abete rosso (*smrk ztepilý*; 3 008; *S+A*)
acacia (*trnovník akát*; 10 100; *S*)
acero americano (*javor jasanolistý*; 65; *S+A*)
acero bianco (*javor klen*; 27; *S+A*)
acero di monte (*javor klen*; 235; *S+P+S*)
acero minore (*javor francouzský*; 94; *S+A*)
acero oppio (*javor babyka*; 14; *S+S*)
acero riccio (*javor mléč*; 100; *S+A*)
acerofico (*javor klen*; 0; *S*)
agare (*javor klen*; 31; *S*)
agrifoglio (*cesmína ostrolistá*; 2 520; *S*)
albatro (*planika velkoplodá*; 828; *S*)
albero di guida (*zmarlika Jidášova*; 6; *S+P+S*)
albicocco (*meruňka obecná*; 1 785; *S*)
alloro (*vavřík vznešený*; 32 095; *S*)
amarena (*třešeň višeň*; 3 508; *S*)
arancio (*pomerančovník čínský*; 46 490; *S*)
arbuto (*planika velkoplodá*; 4; *S*)
armellino (*meruňka obecná*; 437; *S*)
avellano (*líška obecná*; 80; *S*)
avorniello (*jasan zimnář*; 13)
azzeruolo selvatico (*hloh jednosemenný*; 0; *S+A*)
baccarello (*jeřáb břek*; 6; *S*)
bagolaro americano (*břestovec západní*; 1; *S+A*)
barancio (*borovice kleč*; 15; *S*)

barancio (*bříza bělokorá*; 15; S)
betulla pubescente (*bříza pýřitá*; 9; S+A)
betulla verrucosa (*bříza bělokorá*; 26; S+A)
biancospino comune (*hloh jednosemenný*; 36; S+A)
biancospino selvatico (*hloh obecný*; 36; S+A)
bosso comune (*zimostráz vždyzelený*; 11; S+A)
bossolo (*zimostráz vždyzelený*; 5 510; S)
cacao (*kakaovník pravý*; 53 676; S)
carpinella (*habrovec habrolistý*; 152; S)
carpino comune (*habr obecný*; 9; S+A)
carpino nero (*habrovec habrolistý*; 1 022; S+A)
carpino orientale (*habr východní*; 45; S+A)
carrubo (*rohovník obecný*; 2 087; S)
castagno comune (*kaštanovník jedlý*; 8; S+A)
catalpa (*katalpa trubačovitá*; 131; S)
cedro del Libano (*cedr libanonský*; 1 220; S+P+S)
cedro dell'Atlante (*cedr atlaský*; 150; S+P+S)
cefaglione (*žumara nízká*; 3; S)
cestuccio (*javor francouzský*; 3; S)
ciavardello (*jeřáb břek*; 79; S)
ciliegio (*třešeň ptačí*; 16 269; S)
cipresso calvo (*tisovec dvouřadý*; 112; S+A)
cipresso comune (*cypřiš stálezelený*; 57; S+A)
cipresso delle paludi (*tisovec dvouřadý*; 15; S+P+S)
cipresso di Monterey (*cypřiš velkoplodý*; 9; S+P+S)
cirmolo (*borovice limba*; 1 014; S)
cocomero (*planika velkoplodá*; 5 374; S)
corbezzolo (*planika velkoplodá*; 3 910; S)
cotogno (*kdouloň obecná*; 750; S)
criptomeria del Giappone (*kryptomerie japonská*; 3; S+P+S)
dattero (*datlovník pravý*; 7 986; S)
dattolo (*datlovník pravý*; 218; S)
deodara (*cedr himálajský*; 149; S)
duglasia (*douglaska tisolista*; 17; S)
elce (*dub cesmínovitý*; 806; S)
eucalipto (*blahovičník kulatoplodý*; 6 082; S)
eucalipto rostrato (*blahovičník pobřežní*; 1; S+A)
faggio comune (*buk lesní*; 14; S+A)
farinaccio (*jeřáb muk*; 348; S)
farnetto (*dub balkánský*; 130; S)
farnia (*dub letní*; 1 445; S)
fico comune (*fíkovník smokvoň*; 30; S+A)
frassino comune (*jasan ztepilý*; 26; S+A)
frassino da manna (*jasan zimnář*; 57; S+P+S)

gaggia (*trnovník akát*; 1 098; S)
gattice (*topol bílý*; 46; S)
gelso comune (*morušovník bílý*; 1; S+A)
gelso nero (*morušovník černý*; 212; S+A)
gelsomino comune (*jasmín pravý*; 15; S+A)
ginepro comune (*jalovec obecný*; 121; S+A)
ginepro della Virginia (*jalovec virginský*; 6; S+P+S)
ginepro ossicedro (*jalovec červenoplodý*; 7; S+S)
ginkgo (*jinan dvoulaločný*; 2 899; S)
grisomolo (*meruňka obecná*; 2; S)
chioppo (*javor babyka*; 16; S)
ippocastano (*jírovec maďal*; 2 519; S)
ischia (*dub zimní*; 38 724; S)
larice comune (*modřín opadavý*; 15; S+A)
lauro (*vavřík vznešený*; 17 020; S)
lauroceraso (*bobkovišeň lékařská*; 226; S)
leccio (*dub cesmínovitý*; 10 827; S)
limone (*citroník pravý*; 143 723; S)
liriodendro (*liliovník tulipánokvětý*; 68; S)
loppio (*javor babyka*; 574; S)
loppone (*javor klen*; 3; S)
magnolia (*šácholan velkokvětý*; 8 992; S)
mandorlo (*mandloň obecná*; 4 123; S)
mango (*mangovník indický*; 15 966; S)
marasca (*třešeň višeň*; 1 720; S)
marena (*třešeň višeň*; 322; S)
melo comune (*jabloň domácí*; 4; S+A)
melo cotogno (*kdouloň obecná*; 119; S+S)
melo selvatico (*jabloň lesní*; 257; S+A)
melograno (*marhaník granátový*; 12 656; S)
moro bianco (*morušovník bílý*; 18; S+A)
moro nero (*morušovník černý*; 17; S+A)
nespolo volgare (*mišpule obecná*; 0; S+A)
nocciolo comune (*líška obecná*; 22; S+A)
nocciolo di Costantinopoli (*líška turecká*; 5; S+P+S)
nocciolo lungo (*líška největší*; 4; S+A)
noce comune (*ořešák královský*; 43; S+A)
noce nero (*ořešák černý*; 163; S+A)
oleandro (*oleandr obecný*; 3 559; S)
oleastro (*olivovník evropský; planá rostlina*; 301; S)
olivastro (*olivovník evropský; planá rostlina*; 3 373; S)
olivella spinosa (*rakytník řešetlákový*; 3; S+A)
olivo (*olivovník evropský; pěstovaná rostlina*; 32 788; S)
olmo bianco (*jilm vaz*; 43; S+A)

olmo comune (*jilm habrolistý*; 28; S+A)
 olmo di montagna (*jilm drsný*; 5; S+P+S)
 olmo siberiano (*jilm sibiřský*; 28; S+A)
 ontano bianco (*olše šedá*; 100; S+A)
 ontano comune (*olše lepkavá*; 17; S+A)
 ontano cordato (*olše srdčitá*; 3; S+A)
 ontano verde (*olše zelená*; 120; S+A)
 orniello (*jasan zimnár*; 936; S)
 orno (*jasan zimnár*; 403; S)
 pado (*střemcha obecná*; 157; S)
 palma da datteri (*datlovník pravý*; 174; S+P+S)
 palma delle Canarie (*datlovník kanárský*; 38; S+P+S)
 palma di San Pietro (*žumara nízká*; 24; S+P+S)
 palma nana (*žumara nízká*; 694; S+A)
 peccio (*smrk ztepilý*; 149; S)
 pero comune (*hrušeň obecná*; 29; S+A)
 pero selvatico (*hrušeň polnička*; 252; S+A)
 pesco (*broskvoň obecná*; 7 895; S)
 pezzo (*smrk ztepilý*; 584 355; S)
 pino austriaco (*borovice černá*; 33; S+A)
 pino bruzio (*borovice kalábrijská*; 3; S+A)
 pino cembro (*borovice limba*; 524; S+S)
 pino da pinoli (*borovice pinie*; 62; S+P+S)
 pino di Scozia (*borovice lesní*; 9; S+P+S)
 pino domestico (*borovice pinie*; 872; S+A)
 pino loricato (*borovice Heldreichova*; 418; S+A)
 pino marittimo (*borovice přímořská*; 2 716; S+A)
 pino mugo (*borovice kleč*; 1 332; S+S)
 pino nero (*borovice černá*; 1 051; S+A)
 pino rosso (*borovice lesní*; 71; S+A)
 pino silvestre (*borovice lesní*; 1 598; S+A)
 pino strobo (*borovice vejmutovka*; 70; S+S)
 pino uncinato (*borovice pyrenejská*; 138; S+A)
 pioppo bianco (*topol bílý*; 503; S+A)
 pioppo canescente (*topol šedý*; 5; S+A)
 pioppo cipressino (*topol černý; pěstovaná rostlina*; 84; S+A)
 pioppo d'Italia (*topol černý; pěstovaná rostlina*; 0; S+P+S)
 pioppo nero (*topol černý*; 444; S+A)
 pioppo tremulo (*topol osika*; 144; S+A)
 pistacchio (*řečík pistáciový*; 27 428; S)
 platano comune (*platan javorolistý*; 20; S+A)
 platano falso (*javor klen*; 0; S+A)
 platano orientale (*platan východní*; 125; S+A)
 pomo granato (*marhaník granátový*; 0; S+A)

prugnolo (*trnka obecná*; 1 223; S)
 prunalbo (*trnka obecná*; 13; S)
 pruno (*slivoň švestka*; 3 732; S)
 pruno selvatico (*trnka obecná*; 109; S+A)
 pseudotsuga (*douglaska tisolista*; 72; S)
 quercia cerro (*dub cer*; 6; S+S)
 quercia comune (*dub letní*; 21; S+A)
 quercia da sughero (*dub korkový*; 708; S+P+S)
 quercia farnetto (*dub balkánský*; 1; S+S)
 quercia leccio (*dub cesmínovitý*; 2; S+S)
 quercia rossa (*dub červený*; 332; S+A)
 quercia rovere (*dub zimní*; 16; S+S)
 rialto (*jeřáb muk*; 5 945; S)
 robinia (*trnovník akát*; 2 067; S)
 rossetto (*planika velkoplodá*; 32 230; S)
 rovere (*dub zimní*; 30 396; S)
 roverella (*dub pýřitý*; 3 099; S)
 salice cenerino (*vrba popelavá*; 6; S+A)
 salice comune (*vrba bílá*; 17; S+A)
 salice da vimini (*vrba košíkářská*; 20; S+P+S)
 salice delle capre (*vrba jíva*; 3; S+P+S)
 salice piangente (*vrba babylónská*; 796; S+A)
 salice ripaiolo (*vrba šedá*; 17; S+A)
 salicone (*vrba jíva*; 237; S)
 sequoia (*sekvoje vždyzelená*; 3 384; S)
 sicomoro (*javor klen*; 1 282; S)
 sorbo comune (*jeřáb oskeruše*; 16; S+A)
 sorbo degli uccellatori (*jeřáb ptačí*; 178; S+P+S)
 sorbo montano (*jeřáb muk*; 158; S+A)
 sorbo torminale (*jeřáb břek*; 11; S+A)
 sorbolo (*jeřáb oskeruše*; 1 020; S)
 sughera (*dub korkový*; 891; S)
 suorvo (*planika velkoplodá*; 1; S)
 susino (*slivoň švestka*; 1 441; S)
 tasso comune (*tis červený*; 12; S+A)
 testuccio (*javor babyka*; 4; S)
 tiglio americano (*lípa americká*; 22; S+A)
 tiglio nostrano (*lípa velkolistá*; 23; S+A)
 tiglio selvatico (*lípa srdčitá*; 89; S+A)
 tiglio tomentoso (*lípa stříbrná*; 3; S+A)
 tuia occidentale (*zerav západní*; 7; S+A)
 tuia orientale (*zeravec východní*; 2; S+A)
 vegro (*trnka obecná*; 144; S)
 vetrice (*vrba košíkářská*; 69; S)

vimine (*vrba košíkářská*; 206; S)
vinco (*vrba košíkářská*; 4 623; S)

Národní název – přípustný:

abete del Caucaso (*jedle kavkazská*; 23)
abete delle Madonie (*jedle sicilská*; 24)
abete di Cefalonia (*jedle řecká*; 5)
abete di Douglas (*douglaska tisolistá*; 75)
abete di Nordmann (*jedle kavkazská*; 2)
abete greco (*jedle řecká*; 31)
abete nebrodense (*jedle sicilská*; 0)
abetina rossa (*smrk červený*; 0)
acacia falsa (*trnovník akát*; 0)
acero argenteo (*javor stříbrný*; 1)
acero campestre (*javor babyka*; 574)
acero da zucchero (*javor cukrový*; 31)
acero montano (*javor klen*; 228)
acero negundo (*javor jasanolistý*; 24)
acero saccarino (*javor stříbrný*; 10)
acero zuccherino (*javor cukrový*; 5)
agrifoglio comune (*cesmína ostrolistá*; 3)
albero dei tulipani (*liliovník tulipánokvětý*; 79)
albero della canfora (*kafrovník lékařský*; 54)
arancio dolce (*pomerančovník čínský*; 946)
bagolaro (*břestovec jižní*; 625)
bagolaro comune (*břestovec jižní*; 2)
baobab (*baobab prstnatý*; 4 344)
betulla bianca (*bříza bělokorá*; 109)
betulla d'argento (*bříza bělokorá*; 9)
betulla pelosa (*bříza pýřitá*; 4)
betulla pendula (*bříza bělokorá*; 25)
biancospino levigato (*hloh obecný*; 0)
calocedro (*pazerav sbíhavý*; 2)
canforo (*kafrovník lékařský*; 15)
cannella (*skořicovník pravý*; 37 334)
carpino bianco (*habr obecný*; 657)
castagno (*kaštanovník jedlý*; 28 569)
cedro atlantico (*cedr atlaský*; 41)
cedro della California (*pazerav sbíhavý*; 12)
cedro dell'Himalaya (*cedr himálajský*; 125)
cedro dell'incenso (*pazerav sbíhavý*; 0)
cedro deodara (*cedr himálajský*; 33)
cedro gigante (*zerav obrovský*; 8)

cedro rosso del Pacifico (*zerav obrovský*; 2)
cembro (*borovice limba*; 795)
cerro (*dub cer*; 9 719)
ciliegia della Cina (*liči čínské*; 6)
ciliegio degli uccelli (*třešeň ptačí*; 5)
ciliegio giapponese (*sakura ozdobná*; 122)
ciliegio selvatico (*střemcha obecná*; 377)
cinnamomo (*skořicovník pravý*; 208)
cipresso della California (*pazerav sbíhavý*; 5)
cipresso mediterraneo (*cypřiš stálezelený*; 25)
douglasia (*douglaska tisolistá*; 128)
faggio (*buk lesní*; 23 604)
faggio occidentale (*buk lesní*; 0)
faggio selvatico (*buk lesní*; 30)
fico (*fíkovník smokvoň*; 49 416)
frassino maggiore (*jasan ztepilý*; 204)
gelso bianco (*morušovník bílý*; 378)
ippocastano comune (*jírovec maďal*; 2)
larice alpino (*modřín opadavý*; 5)
larice europeo (*modřín opadavý*; 21)
libocedro (*pazerav sbíhavý*; 17)
litchi (*liči čínské*; 641)
mandorlo indiano (*vrcholák pravý*; 13)
mirobalano (*vrcholák pravý*; 1)
mugo (*borovice kleč*; 1 694)
nespolo comune (*mišpule obecná*; 58)
noce bianco (*ořešák královský*; 47)
noce da frutto (*ořešák královský*; 59)
noce pecan (*ořechovec pekanový*; 79)
olmo campestre (*jilm habrolistý*; 222)
olmo cigliato (*jilm vaz*; 1)
olmo montano (*jilm drsný*; 75)
ontano glutinoso (*olše lepkavá*; 0)
ontano nero (*olše lepkavá*; 523)
palma canariense (*datlovník kanárský*; 0)
pecan (*ořechovec pekanový*; 1 004)
peccio rosso (*smrk červený*; 0)
perastro (*hrušeň polnička*; 112)
pino a ombrello (*borovice pinie*; 26)
pino comune (*borovice pinie*; 10)
pino dell'Oregon (*douglaska tisolistá*; 16)
pino italico (*borovice pinie*; 30)
pioppo grigio (*topol šedý*; 11)
pioppo tremolo (*topol osika*; 101)

pomelo (*pomelo*; 255)
pummelo (*pomelo*; 82)
quercia d'Ungheria (*dub balkánský*; 0)
sakura (*sakura ozdobná*; 3 086)
salice bianco (*vrba bílá*; 726)
salice grigio (*vrba popelavá*; 19)
sorbo domestico (*jeřáb oskeruše*; 85)
sorbo selvatico (*jeřáb ptačí*; 39)
sughera dell'Amur (*korkovník amurský*; 0)
sughero Amur (*korkovník amurský*; 0)
susino europeo (*slivoň švestka*; 31)
susino italico (*slivoň švestka*; 0)
tasso (*tis červený*; 323)
tassodio (*tisovec dvouřadý*; 16)

Národní název – preferovaný:

abete nobile (*jedle vznešená*; 3)
abete rosso d'America (*jedle nádherná*; 0)
avocado (*hruškovec přelagodný*; 12 331)
betulla nera (*bříza černá*; 2)
larice del Giappone (*modřín japonský*; 2)
palma da cocco (*kokosovník ořechoplodý*; 1 230)
palma da olio (*olejnice guinejská*; 783)
peccio del Colorado (*smrk pichlavý*; 0)
platano americano (*platan západní*; 5)
sequoia gigante (*sekvojovec obrovský*; 276)
tamarindo (*tamarind indický*; 1 674)

Zastaralý název (Pignatti, 1982):

azaruolo selvatico (*hloh jednosemenný*; 1)
mela cotogna (*kdouloň obecná*; 686)
pino da pignoli (*borovice pinie*; 2)
quercia pubescente (*dub pýřitý*; 1)
salice cinereo (*vrba popelavá*; 10)

Místní název:

acero fico (*javor klen*; 9; *Toskánsko*)
albero della morte (*tis červený*; 106; *Toskánsko*)
caccamo (*břestovec jižní*; 3 454; *Sicílie - Palermo*)
cascia (*trnovník akát*; 5 535; *Toskánsko*)
castagno d'India (*jírovec mad'al*; 51; *Toskánsko*)
fraggiracolo (*břestovec jižní*; 1; *Toskánsko*)

lodogno (*břestovec jižní*; 4; *Veneto - Parenzo*)
melo (*jabloň domácí*; *Toskánsko*; 13 399)
olivello spinoso (*rakytník řešetlákový*; 560; *Toskánsko, Abruzzo - Teramo*)
pinastro (*borovice přímořská*; 23; *Toskánsko*)
prugnola (*slivoň švestka*; 96; *Toskánsko*)
romiglia (*břestovec jižní*; 29; *Lombardie - Brescia*)
rossello (*planika velkoplodá*; 1 121; *Toscana - Val di Chiana*)
sciadocco (*pomelo*; 4; *Liguria*)
sorbo ciavardello (*jeřáb břek*; 2; *Abruzzo - Teramo*)
spaccasassi (*břestovec jižní*; 206; *Toskánsko*)
vetrice bianca (*vrba košíkářská*; 0; *Toskánsko*)

Příloha 5 Česko-italský glosář termínů

- africká palma olejná** – palma da olio
agastr – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
akácia – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
akát – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
avokádo – avocado
babka – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
babyka – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
babyka obecná – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
bahobab prstnatý – baobab, baobab africano
baobab prstnatý – baobab, baobab africano
baobab prstovitý – baobab, baobab africano
bělice – salice bianco, salice comune
blahovičník australský – eucalipto
blahovičník červený říční – eucalipto rostrato
blahovičník kulatoplodý – eucalipto
blahovičník pobřežní – eucalipto rostrato
bobek – alloro, lauro
bobkotřešeň lékařská – lauroceraso
bobkovišeň lékařská – lauroceraso
bobkovnice obecná – oleandro
bobkový strom – alloro, lauro
borovice bělokorá – pino loricato
borovice černá – pino austriaco, pino nero
borovice hedvábná – pino strobo
borovice Heldreichova – pino loricato
borovice horská – barancio, mugo, pino mugo
borovice hvězdovitá – pinastro, pino marittimo
borovice kalabrijská – pino bruzio
borovice kalábrijská – pino bruzio
borovice kleč – barancio, mugo, pino mugo
borovice lesní – pino di Scozia, pino rosso, pino silvestre
borovice limba – cembro, cirmolo, pino cembro
borovice pinie – pino a ombrello, pino comune, pino da pinoli, pino domestico, pino italico
borovice přímořská – pinastro, pino marittimo
borovice pyrenejská – pino uncinato
borovice vejmutovka – pino strobo
broskev – pesco
broskvoň obecná – pesco
břek – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
břek Klusův – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
břek obecný – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale

břekyně – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
břest – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
břestovec jižní – bagolaro, bagolaro comune, caccamo, fraggiracolo, lodogno, romiglia, spaccasassi
břestovec západní – bagolaro americano
březina – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
bříza bělokorá – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
bříza bílá – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
bříza bradavičnatá – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
bříza černá – betulla nera
bříza písčítá – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
bříza pýřitá – betulla pelosa, betulla pubescente
buk lesní – faggio, faggio comune, faggio occidentale, faggio selvatico
cedr atlaský – cedro atlantico, cedro dell'Atlante
cedr himálajský – cedro dell'Himalaya, cedro deodara, deodara
cedr libanonský – cedro del Libano
cer – cerro, quercia cerro
cesmína evropská – agrifoglio, agrifoglio comune
cesmína obecná – agrifoglio, agrifoglio comune
cesmína ostrolistá – agrifoglio, agrifoglio comune
citroník čínský – arancio, arancio dolce
citroník kantonský – limone
citroník kyselý – limone
citroník limaun – limone
citroník limonový – limone
citroník obecný – limone
citroník pompel – pomelo, pummelo, sciadocco
citroník pravý – limone
citronovník – limone
citrus limonový – limone
cypřiš holý – cipresso calvo, cipresso delle paludi, tassodio
cypřiš italský – cipresso comune, cipresso mediterraneo
cypřiš pravý – cipresso comune, cipresso mediterraneo
cypřiš stálezelený – cipresso comune, cipresso mediterraneo
cypřiš velkoplodý – cipresso di Monterey
cypřiš vřdyzelený – cipresso comune, cipresso mediterraneo
černoklen – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
černý klen – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
česvina – elce, leccio, quercia leccio
čimišník obecný – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
čtveran nejlíbeznější – avocado

daktyle – dattero, dattolo, palma da datteri
daktylový strom – dattero, dattolo, palma da datteri
datlovník kanárský – palma canariense, palma delle Canarie
datlovník obecný – dattero, dattolo, palma da datteri
datlovník pravý – dattero, dattolo, palma da datteri
deruzda – barancio, betulla bianca, betulla d'argento, betulla pendula, betulla verrucosa
divoký kaštan – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
douglaska Menziesova – abete di Douglas, douglasia, duglasia, pino dell'Oregon, pseudotsuga
douglaska tisolistá – abete di Douglas, douglasia, duglasia, pino dell'Oregon, pseudotsuga
drnák – ischia, quercia rovere, rovere
dub balkánský – farnetto, quercia d'Ungheria, quercia farnetto
dub cer – cerro, quercia cerro
dub cesmínovitý – elce, leccio, quercia leccio
dub cesmínový – elce, leccio, quercia leccio
dub červený – quercia rossa
dub drnák – ischia, quercia rovere, rovere
dub korkový – quercia da sughero, sughera
dub křemelák – farnia, quercia comune
dub letní – farnia, quercia comune
dub pýřitý – roverella
dub rakouský – cerro, quercia cerro
dub slovenský – cerro, quercia cerro
dub uherský – farnetto, quercia d'Ungheria, quercia farnetto
dub zimní – ischia, quercia rovere, rovere
duglaska tisolistá – abete di Douglas, douglasia, duglasia, pino dell'Oregon, pseudotsuga
dvouslivák lahodný – ciliegia della Cina, litchi
eukalyptus pobřežní – eucalipto rostrato
fík – fico, fico comune
fíkovník smokvoň – fico, fico comune
fíkový strom – fico, fico comune
ginkgo biloba – ginkgo
ginko biloba – ginkgo
granátová jabloň – melograno, pomo grano
granátové jablko – melograno, pomo grano
granátové jablko – melograno, pomo grano
granátovník obecný – melograno, pomo grano
habr obecný – carpino bianco, carpino comune
habr východní – carpino orientale
habrovec habrolistý – carpinella, carpino nero
habrovec jižní – carpinella, carpino nero
hloh dvousemenný – biancospino levigato, biancospino selvatico
hloh jednobližný – azzerruolo selvatico, biancospino comune

hloh jednosemenný – azzeruolo selvatico, biancospino comune
hloh obecný – biancospino levigato, biancospino selvatico
hloh ostrotrnný – biancospino levigato, biancospino selvatico
hložek – biancospino levigato, biancospino selvatico
hložinky – biancospino levigato, biancospino selvatico
hrušeň obecná – pero comune
hrušeň planá – perastro, pero selvatico
hrušeň polnička – perastro, pero selvatico
hruška – perastro, pero selvatico
hruška – pero comune
hruškovec americký – avocado
hruškovec přelahodný – avocado
hruškový strom planý – perastro, pero selvatico
chocholatá oskeruše – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
jablka zrnatá – melograno, pomo grano
jabloň – melo selvatico
jabloň břek – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
jabloň domácí – melo, melo comune
jabloň lesní – melo selvatico
jabloň lesní planá – melo selvatico
jabloň muk – farinaccio, rialto, sorbo montano
jabloň obecná – melo selvatico
jahodový strom – albatro, arbuto, cocomero, corbezzolo, rossello, rossetto, suorvo
jalovec – ginepro comune
jalovec červenoplodý – ginepro ossicedro
jalovec obecný – ginepro comune
jalovec virginský – ginepro della Virginia
jalovec viržinský – ginepro della Virginia
jasan mannový – avorniello, frassino da manna, orniello, orno
jasan manový – avorniello, frassino da manna, orniello, orno
jasan zimnář – avorniello, frassino da manna, orniello, orno
jasan ztepilý – frassino comune, frassino maggiore
jasanojavor peřenolistý – acero americano, acero negundo
jasmín pravý – gelsomino comune
javor babyka – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
javor cukrodárný – acero da zucchero, acero zuccherino
javor cukrový – acero argenteo, acero saccarino
javor cukrový – acero da zucchero, acero zuccherino
javor francouzský – acero minore, cestuccio
javor horský – acero bianco, acero di monte, acero fico, acero montano, acerofico, agare, loppone, platano falso, sicomoro
javor jasanolistý – acero americano, acero negundo
javor klen – acero bianco, acero di monte, acero fico, acero montano, acerofico, agare, loppone, platano falso, sicomoro

javor mléč – acero riccio
javor mléčnatý – acero riccio
javor mléčný – acero riccio
javor montpelierský – acero minore, cestuccio
javor německý – acero riccio
javor polní – acero campestre, acero oppio, chioppo, loppio, testuccio
javor stříbrný – acero argenteo, acero saccarino
javorovec jasanolistý – acero americano, acero negundo
jedle bělokorá – abete bianco
jedle Douglasova – abete di Douglas, douglasia, duglasia, pino dell'Oregon, pseudotsuga
jedle kavkazská – abete del Caucaso, abete di Nordmann
jedle nádherná – abete rosso d'America
jedle nordmanka – abete del Caucaso, abete di Nordmann
jedle nordmannka – abete del Caucaso, abete di Nordmann
jedle Nordmannova – abete del Caucaso, abete di Nordmann
jedle řecká – abete di Cefalonia, abete greco
jedle sicilská – abete dei Nebrodi, abete delle Madonie, abete nebrodense
jedle stříbrná – abete nobile
jedle vznešená – abete nobile
jedlý kaštan – castagno, castagno comune
jeřáb břek – baccarello, ciavardello, sorbo ciavardello, sorbo torminale
jeřáb muk – farinaccio, rialto, sorbo montano
jeřáb obecný – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
jeřáb oskeruch – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
jeřáb oskeruše – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
jeřáb ptačí – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
jeřabina – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
jesen – frassino comune, frassino maggiore
jidášník – albero di guida
Jidášový strom – albero di guida
Jidášův strom – albero di guida
jilm brvitý – olmo bianco, olmo cigliato
jilm drsný – olmo di montagna, olmo montano
jilm habrolistý – olmo campestre, olmo comune
jilm horský – olmo di montagna, olmo montano
jilm ladní – olmo campestre, olmo comune
jilm lysý – olmo di montagna, olmo montano
jilm polní – olmo campestre, olmo comune
jilm sibiřský – olmo siberiano
jilm vaz – olmo bianco, olmo cigliato
jinan dvojlaloký – ginkgo
jinan dvoulaločný – ginkgo
jírovec – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
jírovec mad'al – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune

jirovec obecný – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
jíva – salice delle capre, salicone
jíva obecná – salice delle capre, salicone
kafrovník – albero della canfora, canforo
kafrovník lékařský – albero della canfora, canforo
kakaovník obecný – cacao
kakaovník pravý – cacao
kaštan – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
kaštan jedlý – castagno, castagno comune
kaštan koňský – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
kaštanovník jedlý – castagno, castagno comune
kaštanovník setý – castagno, castagno comune
katalpa obecná – catalpa
katalpa trubačovitá – catalpa
katapa – mandorlo indiano, mirobalano
kdoule obecná – cotogno, melo cotogno
kdouloň obecná – cotogno, melo cotogno
kdouloň podlouhlá – cotogno, melo cotogno
kleč – barancio, mugo, pino mugo
kleč horská – barancio, mugo, pino mugo
klen – acero bianco, acero di monte, acero fico, acero montano, acerofico, agare, loppone, platano falso, sicomoro
klenka obecná – acero riccio
kokosník obecný – palma da cocco
kokosová palma – palma da cocco
kokosovník obecný – palma da cocco
kokosovník ořechoplodý – palma da cocco
konopina – salice da vimini, vetrice, vetrice bianca, vimine, vinco
koňský kaštan – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
korkovník amurský – sughera dell'Amur, sughero Amur
kosodřevina – barancio, mugo, pino mugo
krušpánek – bosso comune, bossolo
kryptomerie japonská – criptomeria del Giappone
křemelák – farnia, quercia comune
křestice zelená – ontano verde
letňák – farnia, quercia comune
liči čínské – ciliegia della Cina, litchi
lilijovník obecný – albero dei tulipani, liriodendro
liliovník čtyřlaločný – albero dei tulipani, liriodendro
liliovník tulipánokvětý – albero dei tulipani, liriodendro
limauny – limone
limba – cembro, cirmolo, pino cembro
limba horská – cembro, cirmolo, pino cembro
limba urostlá – cembro, cirmolo, pino cembro

linda – gattice, pioppo bianco
lípa americká – tiglio americano
lípa malolistá – tiglio selvatico
lípa plstnatá – tiglio tomentoso
lípa slovanská – tiglio nostrano
lípa srdčitá – tiglio selvatico
lípa stříbrná – tiglio tomentoso
lípa širokolistá – tiglio nostrano
lípa široolistá – tiglio nostrano
lípa široolistá – tiglio nostrano
lípa velelistá – tiglio nostrano
lípa velikolistá – tiglio nostrano
lípa velkolistá – tiglio nostrano
lípa velolistá – tiglio nostrano
lípalíska – ontano bianco
líska největší – nocciolo lungo
líska obecná – avellano, nocciolo comune
líska turecká – nocciolo di Costantinopoli
líska veliká – nocciolo lungo
luhovec – biancospino levigato, biancospino selvatico
luštník – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
lyrovník tulipánokvětý – albero dei tulipani, liriodendro
lyrovník tulipovitý – albero dei tulipani, liriodendro
mad'al – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
mad'al bodlavý – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
mad'al obecný – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
magnolie velkokvětá – magnolia
magnolie velkokvětá – magnolia
mamutí strom – sequoia gigante
mandloň hořká – mandorlo
mandloň obecná – mandorlo
mandlovník mořský – mandorlo indiano, mirobalano
mangiva obecná – mango
mango – mango
mangovník indický – mango
marhaník granátový – melograno, pomo grano
marhaník obecný – melograno, pomo grano
meruňka obecná – albicocco, armellino, grisomolo
mišpule domácí – nespolo comune, nespolo volgare
mišpule německá – nespolo comune, nespolo volgare
mišpule obecná – nespolo comune, nespolo volgare
mišpuloň domácí – nespolo comune, nespolo volgare
mléč – acero riccio
modřín evropský – larice alpino, larice comune, larice europeo

modřín japonský – larice del Giappone
modřín opadavý – larice alpino, larice comune, larice europeo
moruše bílá – gelso bianco, gelso comune, moro bianco
moruše černá – gelso nero, moro nero
morušovník bílý – gelso bianco, gelso comune, moro bianco
morušovník černý – gelso nero, moro nero
muk – farinaccio, rialto, sorbo montano
muk obecný – farinaccio, rialto, sorbo montano
můk sněžný – farinaccio, rialto, sorbo montano
mukyně – farinaccio, rialto, sorbo montano
myšpule česká – nespolo comune, nespolo volgare
nišpule – nespolo comune, nespolo volgare
nordmannka – abete del Caucaso, abete di Nordmann
nyšpule česká – nespolo comune, nespolo volgare
nyšpule vlaská – nespolo comune, nespolo volgare
nyšpulový strom – nespolo comune, nespolo volgare
oleandr – oleandro
oleandr obecný – oleandro
olejnice guinejská – palma da olio
olejnice obecná – palma da olio
oliva evropská – oleastro, olivastro, olivo
oliva obecná – oleastro, olivastro, olivo
olivovník evropský – oleastro, olivastro, olivo
olše lepkavá – ontano comune, ontano glutinoso, ontano nero
olše srdčitá – ontano cordato
olše šedá – ontano bianco
olše zelená – ontano verde
olšička zelená – ontano verde
oranžovník – arancio, arancio dolce
ořechovec pecan – noce pecan, pecan
ořechovec pekan – noce pecan, pecan
ořechovec pekanový – noce pecan, pecan
ořešák černý – noce nero
ořešák královský – noce bianco, noce comune, noce da frutto
ořešák vlašský – noce bianco, noce comune, noce da frutto
osika – pioppo tremolo, pioppo tremulo
osika obecná – pioppo tremolo, pioppo tremulo
oskeruše – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
oskoruše – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
osyka – pioppo tremolo, pioppo tremulo
pájavec jasanolistý – acero americano, acero negundo
palma datlová – dattero, dattolo, palma da datteri
palma kokosová – palma da cocco
palma olejná – palma da olio

palma olejová – palma da olio
pazerav cedrový – calocedro, cedro dell'incenso, cedro della California, cipresso della California, libocedro
pazerav sbíhavý – calocedro, cedro dell'incenso, cedro della California, cipresso della California, libocedro
persea přelahodná – avocado
pinie – pino a ombrello, pino comune, pino da pinoli, pino domestico, pino italico
pistácie pravá – pistacchio
pistácie vlašská – pistacchio
planá voškeruše – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
planika obecná – albatro, arbuto, cocomero, corbezzolo, rossello, rossetto, suorvo
planika velkoplodá – albatro, arbuto, cocomero, corbezzolo, rossello, rossetto, suorvo
platan javorolistý – platano comune
platan španělský – platano comune
platan východní – platano orientale
platan západní – platano americano
pluháč – biancospino levigato, biancospino selvatico
plut – quercia da sughero, sughera
polnička – perastro, pero selvatico
pomelo – pomelo, pummelo, sciadocco
pomeranč – arancio, arancio dolce
pomerančovník čínský – arancio, arancio dolce
pomerančovník pravý – arancio, arancio dolce
prsták obecný – dattero, dattolo, palma da datteri
ptáčnice – ciliegio, ciliegio degli uccelli
pumelo – pomelo, pummelo, sciadocco
pušpan – bosso comune, bossolo
pušpán – bosso comune, bossolo
rakytník řešetlákový – olivella spinosa, olivello spinoso
rakytník úzkolistý – olivella spinosa, olivello spinoso
rohovník obecný – carrubo
řečík pistáciový – pistacchio
řeřabina domácí – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
řeřabina obecná – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
řeřabina oškeruše – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
řeřabiny – sorbo degli uccellatori, sorbo salvatico
sakura – ciliegio giapponese, sakura
sakura ozdorná – ciliegio giapponese, sakura
sekvoj vždyzelená – sequoia
sekvoje mamutí – sequoia gigante
sekvoje obrovská – sequoia gigante
sekvoje stálezelená – sequoia
sekvoje vždyzelená – sequoia
sekvojovec mamutí – sequoia gigante

sekvojovec obrovský – sequoia gigante
skořice – cannella, cinnamomo
skořicovník – cannella, cinnamomo
skořicovník cejlonský – cannella, cinnamomo
skořicovník kafrovník – albero della canfora, canforo
skořicovník kafrový – albero della canfora, canforo
skořicovník pravý – cannella, cinnamomo
slíva trnka – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
slivoň domácí – prugnola, pruno, susino, susino europeo, susino italico
slivoň sakura – ciliegio giapponese, sakura
slivoň švestka – prugnola, pruno, susino, susino europeo, susino italico
slivoň trnitá – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
slivoň trnka – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
smokvoň – fico, fico comune
smokvoň obecná – fico, fico comune
smrk červený – abetina rossa, peccio rosso
smrk pichlavý – peccio del Colorado
smrk stříbrný – peccio del Colorado
smrk ztepilý – abete rosso, peccio, pezzo
sosna – pino di Scozia, pino rosso, pino silvestre
sosna hladká – pino strobo
srdeční chléb – biancospino levigato, biancospino selvatico
strom Jidášův – albero di guida
střemcha bobková – lauroceraso
střemcha hroznovitá – pado, ciliegio selvatico
střemcha obecná – pado, ciliegio selvatico
střemcha ozdobná – ciliegio giapponese, sakura
střemcha vavřínová – lauroceraso
svatého Jana chléb – carrubo
svatojánský chléb – carrubo
sviňské kaštiny – castagno d'India, ippocastano, ippocastano comune
šácholan hrubokvětý – magnolia
šácholan velkokvětý – magnolia
šedok – pomelo, pummelo, sciadocco
šipák – roverella
šipák – roverella
švestka – prugnola, pruno, susino, susino europeo, susino italico
švestka domácí – prugnola, pruno, susino, susino europeo, susino italico
tamarind indický – tamarindo
tamarind východní – tamarindo
tamarynd – tamarindo
tis červený – albero della morte, tasso, tasso comune
tis obecný – albero della morte, tasso, tasso comune
tisovec dvouřadý – cipresso calvo, cipresso delle paludi, tassodio

topol bílý – gattice, pioppo bianco
topol černý – pioppo nero, pioppo d'Italia, pioppo cipressino
topol černý – pioppo tremolo, pioppo tremulo
topol linda – gattice, pioppo bianco
topol osika – pioppo tremolo, pioppo tremulo
topol šedý – pioppo canescente, pioppo grigio
trní – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
trnka – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
trnka obecná – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
trnky – prugnolo, prunalbo, pruno selvatico, vegro
trnovník – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
trnovník akát – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
trnovník bílý – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
trnovník obecný – acacia, acacia falsa, cascia, gaggia, robinia
třešeň – ciliegio, ciliegio degli uccelli
třešeň obecná – ciliegio, ciliegio degli uccelli
třešeň pilovitá – ciliegio giapponese, sakura
třešeň ptačí – ciliegio, ciliegio degli uccelli
třešeň ptačinka – ciliegio, ciliegio degli uccelli
třešeň ptáčnice – ciliegio, ciliegio degli uccelli
třešeň višeň – amarena, marasca, marena
túje obrovská – cedro gigante, cedro rosso del Pacifico
túje východní – tuia orientale
túje západní – tuia occidentale
vavřín – alloro, lauro
vavřín pravý – alloro, lauro
vavřín ušlechtilý – alloro, lauro
vavřín vznešený – alloro, lauro
vaz – olmo bianco, olmo cigliato
vaz obecný – olmo bianco, olmo cigliato
vejmutovka – pino strobo
vemautovka – pino strobo
višeň – amarena, marasca, marena
višeň bobková – lauroceraso
višeň obecná – amarena, marasca, marena
višeň pilovitá – ciliegio giapponese, sakura
višeň sladkovišeň – amarena, marasca, marena
vlašský ořech – noce bianco, noce comune, noce da frutto
vlašský stromek – fico, fico comune
vodní cypřiš – cipresso calvo, cipresso delle paludi, tassodio
volše – ontano bianco
voskeruše domácí – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
voskeruše samice – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo
voskeruše zahradní – sorbo comune, sorbo domestico, sorbolo

vrba babylónská – salice piangente
vrba bělice – salice bianco, salice comune
vrba bílá – salice bianco, salice comune
vrba hlavatá – salice bianco, salice comune
vrba hlošinovitá – salice ripaiolo
vrba jíva – salice delle capre, salicone
vrba košařská – salice da vimini, vetrice, vetrice bianca, vimine, vinco
vrba košíkářská – salice da vimini, vetrice, vetrice bianca, vimine, vinco
vrba obecná – salice delle capre, salicone
vrba ohebná – salice da vimini, vetrice, vetrice bianca, vimine, vinco
vrba popelavá – salice cenerino, salice cinereo salice grigio
vrba šedá – salice ripaiolo
vrba šedivá – salice ripaiolo
vrcholák pravý – mandorlo indiano, mirobalano
zerav obrovský – cedro gigante, cedro rosso del Pacifico
zerav řasnatý – cedro gigante, cedro rosso del Pacifico
zerav východní – tuia orientale
zerav západní – tuia occidentale
zeravec východní – tuia orientale
zimák – ischia, quercia rovere, rovere
zimostraz obecný – bosso comune, bossolo
zimostráz obecný – bosso comune, bossolo
zimostráz vždyzelený – bosso comune, bossolo
zmarlika Jidášova – albero di guida
zmarlika luštinatá – albero di guida
zrnaté jablko – melograno, pomo grano
žmarlika – albero di guida
žmarlika nejtupější – albero di guida
žumara nízká – cefaglione, palma di San Pietro, palma nana

Príloha 6 Italsko-český glosár termínů

- abete bianco** – jedle bělokorá
abete dei Nebrodi – jedle sicilská
abete del Caucaso – jedle kavkazská, jedle nordmanka, jedle nordmannka, jedle Nordmannova, nordmannka
abete delle Madonie – jedle sicilská
abete di Cefalonia – jedle řecká
abete di Douglas – douglaska Menziesova, douglaska tisolistá, duglaska tisolistá, jedle Douglasova
abete di Nordmann – jedle kavkazská, jedle nordmanka, jedle nordmannka, jedle Nordmannova, nordmannka
abete greco – jedle řecká
abete nebrodense – jedle sicilská
abete nobile – jedle stříbrná, jedle vznešená
abete rosso – smrk ztepilý
abete rosso d'America – jedle nádherná
abetina rossa – smrk červený
acacia – agastr, akácia, akát, čimišník obecný, luštník, trnovník, trnovník akát, trnovník bílý, trnovník obecný
acacia falsa – agastr, akácia, akát, čimišník obecný, luštník, trnovník, trnovník akát, trnovník bílý, trnovník obecný
acero americano – jasanójavor peřenolistý, javor jasanolistý, javorovec jasanolistý, pájavec jasanolistý
acero argenteo – křestice zelená, olše zelená, olšička zelená
acero bianco – javor horský, javor klen, klen
acero campestre – babka, babyka, babyka obecná, černoklen, černý klen, javor babyka, javor polní
acero da zucchero – javor cukrodárný, javor cukrový
acero di monte – javor horský, javor klen, klen
acero fico – javor horský, javor klen, klen
acero minore – javor francouzský, javor montpelierský
acero montano – javor horský, javor klen, klen
acero negundo – jasanójavor peřenolistý, javor jasanolistý, javorovec jasanolistý, pájavec jasanolistý
acero oppio – babka, babyka, babyka obecná, černoklen, černý klen, javor babyka, javor polní
acero riccio – javor mléč, javor mléčnatý, javor mléčný, javor německý, klenka obecná, mléč
acero saccarino – křestice zelená, olše zelená, olšička zelená
acero zuccherino – javor cukrodárný, javor cukrový
acerofico – javor horský, javor klen, klen
agare – javor horský, javor klen, klen
agrifoglio – cesmína ostrolistá, cesmína evropská, cesmína obecná

agrifoglio comune – cesmína ostrolistá, cesmína evropská, cesmína obecná
albatro – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
albero dei tulipani – lilijovník obecný, liliovník čtyřlaločný, liliovník tulipánokvětý, lyrovník tulipánokvětý, lyrovník tulipovitý
albero della canfora – kafrovník, kafrovník lékařský, skořicovník kafrovník, skořicovník kafrový
albero della morte – tis červený, tis obecný
albero di guida – jidášník, Jidášový strom, Jidášův strom, strom Jidášův, zmarlika Jidášova, zmarlika luštinatá, žmarlika, žmarlika nejtupější
albicocco – meruňka obecná
alloro – bobek, bobkový strom, vavřín, vavřín pravý, vavřín ušlechtilý, vavřín vznešený
amarena – třešeň višeň, višeň, višeň obecná, višeň sladkovišeň
arancio – citroník čínský, oranžovník, pomeranč, pomerančovník čínský, pomerančovník pravý
arancio dolce – citroník čínský, oranžovník, pomeranč, pomerančovník čínský, pomerančovník pravý
arbuto – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
armellino – meruňka obecná
avellano – líska obecná
avocado – avokádo, čtveran nejlíbeznější, hruškovec americký, hruškovec přelahodný, perseá přelahodná
avorniello – jasan mannový, jasan manový, jasan zimnář
azaruolo selvatico – hloh jednobližný, hloh jednosemenný
azzeruolo selvatico – hloh jednobližný, hloh jednosemenný
baccarello – břek, břek Klusův, břek obecný, břekyně, chocholatá oskeruše, jabloň břek, jeřáb břek
bagolaro – břestovec jižní
bagolaro americano – břestovec západní
bagolaro comune – břestovec jižní
baobab – bahobab prstnatý, baobab prstnatý, baobab prstovitý
baobab africano – bahobab prstnatý, baobab prstnatý, baobab prstovitý
barancio – borovice horská, borovice kleč, kleč, kleč horská, kosodřevina
barancio – březina, břest, bříza bělokorá, bříza bradavičnatá, bříza bílá, bříza písčítá, deruzda
betulla bianca – březina, břest, bříza bělokorá, bříza bradavičnatá, bříza bílá, bříza písčítá, deruzda
betulla d'argento – březina, břest, bříza bělokorá, bříza bradavičnatá, bříza bílá, bříza písčítá, deruzda
betulla nera – bříza černá
betulla pelosa – bříza pýřitá
betulla pendula – březina, břest, bříza bělokorá, bříza bradavičnatá, bříza bílá, bříza písčítá, deruzda
betulla pubescente – bříza pýřitá

betulla verrucosa – březina, břest, bříza bělokorá, bříza bradavičnatá, bříza bílá, bříza písčítá, deruzda

biancospino comune – hloh jednobližný, hloh jednosemenný

biancospino levigato – hloh dvousemenný, hloh obecný, hloh ostrotrnný, hložek, hložinky, luhovec, pluháč, srdeční chléb

biancospino selvatico – hloh dvousemenný, hloh obecný, hloh ostrotrnný, hložek, hložinky, luhovec, pluháč, srdeční chléb

bosso comune – krušpánek, pušpan, pušpán, zimostraz obecný, zimostráz obecný, zimostráz vždyzelený

bossolo – krušpánek, pušpan, pušpán, zimostraz obecný, zimostráz obecný, zimostráz vždyzelený

cacao – kakaovník obecný, kakaovník pravý

caccamo – břestovec jižní

calocedro – pazerav cedrový, pazerav sbíhavý

canforo – kafrovník, kafrovník lékařský, skořicovník kafrovník, skořicovník kafrový

cannella – skořice, skořicovník, skořicovník cejlonský, skořicovník pravý

carpinella – habrovec habrolistý, habrovec jižní

carpino bianco – habr obecný

carpino comune – habr obecný

carpino nero – habrovec habrolistý, habrovec jižní

carpino orientale – habr východní

carrubo – rohovník obecný, svatého Jana chléb, svatojánský chléb

cascia – agastr, akácia, akát, čimišník obecný, luštník, trnovník, trnovník akát, trnovník bílý, trnovník obecný

castagno – jedlý kaštan, kaštan jedlý, kaštanovník jedlý, kaštanovník setý

castagno comune – jedlý kaštan, kaštan jedlý, kaštanovník jedlý, kaštanovník setý

castagno d'India – divoký kaštan, jirovec, jirovec obecný, jírovec maďal, kaštan, kaštan koňský, koňský kaštan, maďal, maďal bodlavý, maďal obecný, svišské kaštany

catalpa – katalpa obecná, katalpa trubačovitá

cedro atlantico – cedr atlaský

cedro del Libano – cedr libanonský

cedro dell'Atlante – cedr atlaský

cedro dell'Himalaya – cedr himálajský

cedro dell'incenso – pazerav cedrový, pazerav sbíhavý

cedro della California – pazerav cedrový, pazerav sbíhavý

cedro deodara – cedr himálajský

cedro gigante – túje obrovská, zerav obrovský, zerav řasnatý

cedro rosso del Pacifico – túje obrovská, zerav obrovský, zerav řasnatý

cefaglione – žumara nízká

cembro – borovice limba, limba, limba horská, limba urostlá

cerro – cer, dub cer, dub rakouský, dub slovenský

cestuccio – javor francouzský, javor montpeliérský

ciavardello – břek, břek Klusův, břek obecný, břekyně, chocholatá oskeruše, jabloň břek, jeřáb břek

ciliegia della Cina – dvouslivák lahodný, liči čínské
ciliegio – ptáčnice, třešeň, třešeň obecná, třešeň ptačí, třešeň ptačinka, třešeň ptáčnice
ciliegio degli uccelli – ptáčnice, třešeň, třešeň obecná, třešeň ptačí, třešeň ptačinka, třešeň ptáčnice
ciliegio giapponese – sakura, sakura ozdobná, slivoň sakura, střeňcha ozdobná, třešeň pilovitá, višeň pilovitá
ciliegio selvatico – střeňcha hroznovitá, střeňcha obecná
cinnamomo – skořice, skořicovník, skořicovník cejlonský, skořicovník pravý
cipresso calvo – cypřiš holý, tisovec dvouřadý, vodní cypřiš
cipresso comune – cypřiš stálezelený, cypřiš vždyzelený, cypřiš italský, cypřiš pravý
cipresso della California – pazerav cedrový, pazerav sbíhavý
cipresso delle paludi – cypřiš holý, tisovec dvouřadý, vodní cypřiš
cipresso di Monterey – cypřiš velkoplodý
cipresso mediterraneo – cypřiš stálezelený, cypřiš vždyzelený, cypřiš italský, cypřiš pravý
cirmolo – borovice limba, limba, limba horská, limba urostlá
cocomero – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
corbezzolo – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
cotogno – kdoule obecná, kdouloň obecná, kdouloň podlouhlá
criptomeria del Giappone – kryptomerie japonská
dattero – daktyle, daktylový strom, datlovník obecný, datlovník pravý, palma datlová, prsták obecný
dattolo – daktyle, daktylový strom, datlovník obecný, datlovník pravý, palma datlová, prsták obecný
deodara – cedr himálajský
douglasia – douglaska Menziesova, douglaska tisolistá, duglaska tisolistá, jedle Douglasova
duglasia – douglaska Menziesova, douglaska tisolistá, duglaska tisolistá, jedle Douglasova
elce – česvina, dub cesmínovitý, dub cesmínový
eucalipto – blahovičnick australský, blahovičnick kulatoplodý
eucalipto rostrato – blahovičnick červený říční, blahovičnick pobřežní, eukalyptus pobřežní
faggio – buk lesní
faggio comune – buk lesní
faggio occidentale – buk lesní
faggio selvatico – buk lesní
farinaccio – jabloň muk, jeřáb muk, muk, muk obecný, mŭk sněžný, mukyně
farnetto – dub balkánský, dub uherský
farnia – dub křemelák, dub letní, letňák, křemelák
fico – fik, fikovník smokvoň, fikový strom, smokvoň, smokvoň obecná, vlašský stromek
fico comune – fik, fikovník smokvoň, fikový strom, smokvoň, smokvoň obecná, vlašský stromek
fraggiracolo – břestovec jižní

frassino comune – jasan ztepilý, jesen
frassino da manna – jasan mannový, jasan manový, jasan zimnář
frassino maggiore – jasan ztepilý, jesen
gaggia – agastr, akácia, akát, čimišník obecný, luštník, trnovník, trnovník akát, trnovník bílý, trnovník obecný
gattice – linda, topol bílý, topol linda
gelso bianco – moruše bílá, morušovník bílý
gelso comune – moruše bílá, morušovník bílý
gelso nero – moruše černá, morušovník černý
gelsomino comune – jasmín pravý
ginepro comune – jalovec, jalovec obecný
ginepro della Virginia – jalovec virginský, jalovec viržinský
ginepro ossicedro – jalovec červenoplodý
ginkgo – ginkgo biloba, ginko biloba, jinan dvoulaločný, jinan dvojlaloký
grisomolo – meruška obecná
chioppo – babka, babyka, babyka obecná, černoklen, černý klen, javor babyka, javor polní
ippocastano – divoký kaštan, jirovec, jirovec obecný, jírovec maďal, kaštan, kaštan koňský, koňský kaštan, maďal, maďal bodlavý, maďal obecný, svišské kaštany
ippocastano comune – divoký kaštan, jirovec, jirovec obecný, jírovec maďal, kaštan, kaštan koňský, koňský kaštan, maďal, maďal bodlavý, maďal obecný, svišské kaštany
ischia – drnák, dub drnák, dub zimní, zimák
larice alpino – modřín evropský, modřín opadavý
larice comune – modřín evropský, modřín opadavý
larice del Giappone – modřín japonský
larice europeo – modřín evropský, modřín opadavý
lauro – bobek, bobkový strom, vavřín, vavřín pravý, vavřín ušlechtilý, vavřín vznešený
lauroceraso – bobkotřešeň lékařská, bobkovišeň lékařská, stremcha bobková, stremcha vavřínová, višeň bobková
leccio – česvina, dub cesmínovitý, dub cesmínový
libocedro – pazerav cedrový, pazerav sbíhavý
limone – citroník pravý, citroník limonový, citronovník, citroník kantonský, citroník limaun, citrus limonový, limauny, citroník obecný, citroník kyselý
liriodendro – lilijovník obecný, liliovník čtyřlaločný, liliovník tulipánokvětý, lyrovník tulipánokvětý, lyrovník tulipovitý
litchi – dvouslivák lahodný, liči čínské
lodogno – břestovec jižní
loppio – babka, babyka, babyka obecná, černoklen, černý klen, javor babyka, javor polní
loppone – javor horský, javor klen, klen
magnolia – magnolie velkokvětá, magnolie velkokvětá, šácholan hrubokvětý, šácholan velkokvětý
mandorlo – mandloň hořká, mandloň obecná
mandorlo indiano – katapa, mandlovník mořský, vrcholák pravý
mango – mangiva obecná, mango, mangovník indický

marasca – třešeň višeň, višeň, višeň obecná, višeň sladkovišeň
marena – třešeň višeň, višeň, višeň obecná, višeň sladkovišeň
mela cotogna – kdoule obecná, kdouloň obecná, kdouloň podlouhlá
melo – jabloň domácí
melo comune – jabloň domácí
melo cotogno – kdoule obecná, kdouloň obecná, kdouloň podlouhlá
melo selvatico – jabloň, jabloň lesní, jabloň lesní planá, jabloň obecná
melograno – granátová jabloň, granátové jablko, granátové jablko, granátovník obecný, marhaník granátový, marhaník obecný, jablka zrnatá, zrnaté jablko
mirobalano – katapa, mandlovník mořský, vrcholák pravý
moro bianco – moruše bílá, morušovník bílý
moro nero – moruše černá, morušovník černý
mugo – borovice horská, borovice kleč, kleč, kleč horská, kosodřevina
nespolo comune – mišpule domácí, mišpule obecná, mišpule německá, mišpuloň domácí, myšpule česká, nišpule, nyšpule česká, nyšpule vlaská, nyšpulový strom
nespolo volgare – mišpule domácí, mišpule obecná, mišpule německá, mišpuloň domácí, myšpule česká, nišpule, nyšpule česká, nyšpule vlaská, nyšpulový strom
nocciolo comune – líska obecná
nocciolo di Costantinopoli – líska turecká
nocciolo lungo – líska největší, líska veliká
noce bianco – ořešák královský, ořešák vlašský, vlašský ořech
noce comune – ořešák královský, ořešák vlašský, vlašský ořech
noce da frutto – ořešák královský, ořešák vlašský, vlašský ořech
noce nero – ořešák černý
noce pecan – ořechovec pecan, ořechovec pekan, ořechovec pekanový
oleandro – bobkovnice obecná, oleandr, oleandr obecný
oleastro – oliva evropská, oliva obecná, olivovník evropský
olivastro – oliva evropská, oliva obecná, olivovník evropský
olivella spinosa – rakytník řešetlákový, rakytník úzkolistý
olivello spinoso – rakytník řešetlákový, rakytník úzkolistý
olivo – oliva evropská, oliva obecná, olivovník evropský
olmo bianco – jilm brvitý, jilm vaz, vaz, vaz obecný
olmo campestre – jilm habrolistý, jilm ladní, jilm polní
olmo cigliato – jilm brvitý, jilm vaz, vaz, vaz obecný
olmo comune – jilm habrolistý, jilm ladní, jilm polní
olmo di montagna – jilm drsný, jilm horský, jilm lysý
olmo montano – jilm drsný, jilm horský, jilm lysý
olmo siberiano – jilm sibiřský
ontano bianco – lípalíska, olše šedá, volše
ontano comune – olše lepkavá
ontano cordato – olše srdčitá
ontano glutinoso – olše lepkavá
ontano nero – olše lepkavá
ontano verde – křestice zelená, olše zelená, olšička zelená

orniello – jasan mannový, jasan manový, jasan zimnář
orno – jasan mannový, jasan manový, jasan zimnář
pado – střemcha hroznovitá, střemcha obecná
palma canariense – datlovník kanárský
palma da cocco – kokosník obecný, kokosová palma, kokosovník obecný, kokosovník
ořechoplodý, palma kokosová
palma da datteri – daktyle, daktylový strom, datlovník obecný, datlovník pravý, palma
datlová, prsták obecný
palma da olio – africká palma olejná, olejnice guinejská, olejnice obecná, palma olejná,
palma olejová
palma delle Canarie – datlovník kanárský
palma di San Pietro – žumara nízká
palma nana – žumara nízká
pecan – ořechovec pecan, ořechovec pekan, ořechovec pekanový
peccio – smrk ztepilý
peccio del Colorado – smrk pichlavý, smrk stříbrný
peccio rosso – smrk červený
perastro – hrušeň planá, hrušeň polnička, hruška, hruškový strom planý, polnička
pero comune – hrušeň obecná, hruška
pero selvatico – hrušeň planá, hrušeň polnička, hruška, hruškový strom planý, polnička
pesco – broskev, broskvoň obecná
pezzo – smrk ztepilý
pinastro – borovice přímořská, borovice hvězdovitá
pino a ombrello – borovice pinie, pinie
pino austriaco – borovice černá
pino bruizio – borovice kalabrijská, borovice kalábrijská
pino cembro – borovice limba, limba, limba horská, limba urostlá
pino comune – borovice pinie, pinie
pino da pignoli – borovice pinie, pinie
pino da pinoli – borovice pinie, pinie
pino dell'Oregon – douglaska Menziesova, douglaska tisolistá, douglaska tisolistá, jedle
Douglasova
pino di Scozia – sosna, borovice lesní
pino domestico – borovice pinie, pinie
pino italico – borovice pinie, pinie
pino loricato – borovice Heldreichova, borovice bělokorá
pino marittimo – borovice přímořská, borovice hvězdovitá
pino mugo – borovice horská, borovice kleč, kleč, kleč horská, kosodřevina
pino nero – borovice černá
pino rosso – sosna, borovice lesní
pino silvestre – sosna, borovice lesní
pino strobo – borovice hedvábná, borovice vejmutovka, sosna hladká, vejmutovka,
vemautovka
pino uncinato – borovice pyrenejská

pioppo bianco – linda, topol bílý, topol linda
pioppo canescente – topol šedý
pioppo cipressino – topol černý
pioppo d'Italia – topol černý
pioppo grigio – topol šedý
pioppo nero – topol černý
pioppo tremolo – osika, osika obecná, osyka, topol černý, topol osika
pioppo tremulo – osika, osika obecná, osyka, topol černý, topol osika
pistacchio – pistácie pravá, pistácie vlašská, řečík pistáciový
platano americano – platan západní
platano comune – platan javorolistý, platan španělský
platano falso – javor horský, javor klen, klen
platano orientale – platan východní
pomelo – citroník pompel, pomelo, pumelo, šedok
pomo granato – granátová jabloň, granátové jablko, granátové jablko, granátovník obecný, marhaník granátový, marhaník obecný, jablka zrnatá, zrnaté jablko
prugnola – slivoň domácí, slivoň švestka, švestka, švestka domácí
prugnolo – slivoň trnitá, slivoň trnka, slíva trnka, trní, trnka, trnka obecná, trnky
prunalbo – slivoň trnitá, slivoň trnka, slíva trnka, trní, trnka, trnka obecná, trnky
pruno – slivoň domácí, slivoň švestka, švestka, švestka domácí
pruno selvatico – slivoň trnitá, slivoň trnka, slíva trnka, trní, trnka, trnka obecná, trnky
pseudotsuga – douglaska Menziesova, douglaska tisolistá, duglaska tisolistá, jedle Douglasova
pummelo – citroník pompel, pomelo, pumelo, šedok
quercia cerro – cer, dub cer, dub rakouský, dub slovenský
quercia comune – dub křemelák, dub letní, letňák, křemelák
quercia d'Ungheria – dub balkánský, dub uherský
quercia da sughero – dub korkový, plut
quercia farnetto – dub balkánský, dub uherský
quercia leccio – česvina, dub cesmínovitý, dub cesmínový
quercia pubescente – dub pýřitý, šípák, šípák
quercia rossa – dub červený
quercia rovere – drnák, dub drnák, dub zimní, zimák
rialto – jabloň muk, jeřáb muk, muk, muk obecný, mŭk sněžný, mukyně
robinia – agastr, akácia, akát, čimišník obecný, luštník, trnovník, trnovník akát, trnovník bílý, trnovník obecný
romiglia – břestovec jižní
rossello – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
rossetto – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
rovere – drnák, dub drnák, dub zimní, zimák
roverella – dub pýřitý, šípák, šípák
sakura – sakura, sakura ozdobná, slivoň sakura, stremcha ozdobná, třešeň pilovitá, višeň pilovitá
salice bianco – bělice, vrba bělice, vrba bílá, vrba hlavatá

salice cenerino – vrba popelavá
salice cinereo – vrba popelavá
salice comune – bělice, vrba bělice, vrba bílá, vrba hlavatá
salice da vimini – konopina, vrba košařská, vrba košíkářská, vrba ohebná
salice delle capre – jíva, jíva obecná, vrba jíva, vrba obecná
salice grigio – vrba popelavá
salice piangente – vrba babylónská
salice ripaiolo – vrba hlošínovitá, vrba šedá, vrba šedivá
salicone – jíva, jíva obecná, vrba jíva, vrba obecná
sciadocco – citroník pompel, pomelo, pumelo, šedok
sequoia – sekvoj vždyzelená, sekvoje stálezelená, sekvoje vždyzelená
sequoia gigante – mamutí strom, sekvoje mamutí, sekvoje obrovská, sekvojovec mamutí, sekvojovec obrovský
sicomoro – javor horský, javor klen, klen
sorbo ciavardello – břek, břek Klusův, břek obecný, břekyně, chocholátá oskeruše, jabloň břek, jeřáb břek
sorbo comune – jeřáb oskeruch, jeřáb oskeruše, oskeruše, oskoruše, řeřabina domácí, řeřabina oškeruše, voskeruše domácí, voskeruše samice, voskeruše zahradní
sorbo degli uccellatori – jeřáb obecný, jeřáb ptačí, jeřabina, planá voškeruše, řeřabina obecná, řeřabiny
sorbo domestico – jeřáb oskeruch, jeřáb oskeruše, oskeruše, oskoruše, řeřabina domácí, řeřabina oškeruše, voskeruše domácí, voskeruše samice, voskeruše zahradní
sorbo montano – jabloň muk, jeřáb muk, muk, muk obecný, mŭk sněžný, mukyně
sorbo salvatico – jeřáb obecný, jeřáb ptačí, jeřabina, planá voškeruše, řeřabina obecná, řeřabiny
sorbo torminale – břek, břek Klusův, břek obecný, břekyně, chocholátá oskeruše, jabloň břek, jeřáb břek
sorbolo – jeřáb oskeruch, jeřáb oskeruše, oskeruše, oskoruše, řeřabina domácí, řeřabina oškeruše, voskeruše domácí, voskeruše samice, voskeruše zahradní
spaccasassi – břestovec jižní
sughera – dub korkový, plut
sughera dell'Amur – korkovník amurský
sughero Amur – korkovník amurský
suorvo – jahodový strom, planika obecná, planika velkoplodá
susino – slivoň domácí, slivoň švestka, švestka, švestka domácí
susino europeo – slivoň domácí, slivoň švestka, švestka, švestka domácí
susino italico – slivoň domácí, slivoň švestka, švestka, švestka domácí
tamarindo – tamarind, tamarind indický, tamarind východní
tasso – tis červený, tis obecný
tasso comune – tis červený, tis obecný
tassodio – cypřiš holý, tisovec dvouřadý, vodní cypřiš
testuccio – babka, babyka, babyka obecná, černoklen, černý klen, javor babyka, javor polní
tiglio americano – lípa americká

tiglio nostrano – lípa slovanská, lípa širokolistá, lípa širolistá, lípa širolistá, lípa velelistá, lípa velikolistá, lípa velkolistá, lípa velolistá
tiglio selvatico – lípa malolistá, lípa srdčitá
tiglio tomentos – lípa plstnatá, lípa stříbrná
tuia occidentale – túje západní, zerav západní
tuia orientale – túje východní, zerav východní, zeravec východní
vegro – slivoň trnitá, slivoň trnka, slíva trnka, trní, trnka, trnka obecná, trnky
vetrice – konopina, vrba košařská, vrba košíkářská, vrba ohebná
vetrice bianca – konopina, vrba košařská, vrba košíkářská, vrba ohebná
vimine – konopina, vrba košařská, vrba košíkářská, vrba ohebná
vinco – konopina, vrba košařská, vrba košíkářská, vrba ohebná

Příloha 7 Relace

